40.428
ad 3.

Expoſitio beati Grego-
rij pape ſuper Cantica
canticorum.

Prefatio beati Gregorij pape ſuper Cantica canticoꝝ feliciter incipit. Prologus.

A

q Uia ſi ceco ſi longe a deo poſito cordi ſermo diuinꝰ voce ꝓpria: ac voce diuina loqueret: nō caperet. Per quedā enigmata miſericorditer monet ⁊ reuocat: ⁊ per res notas latenter ei amorē reꝝ non notarū vel ſic inſinuat. Per hoc eñ ꝙ non horret cognitū: intelligit quoddā incognitū. Rebus notis allegorie cōficiunt: et in ſententias diuinas vertunt: vt dū recognoſcimus ſenſu exteriora: intellectu perueniamꝰ ad interiora. Hinc eſt ꝙ in libro hoc qui canticū canticoꝝ inſcribitur: amoris quaſi corporei verba ponunt: vt a torpore ſuo anima: per ſermones cōſuetos diſcuſſa recaleſcat: ⁊ per v̄ba amoris qui infra eſt: excitet ad amorē qui ſupra eſt. Nominant eñ hic oſcula: vbera: gene: femora. Ubi nō irridenda eſt ſacra deſcriptio: ſed cōſideranda miſericordia dei. In hoc etiā amplior: quia dū mēbra corporis nomīat: ſic ad amorē nos vocat. B Notemus quidē ꝙ̄ mirabiliter: ꝙ̄ miſericorditer nobiſcū operat: qui vt nos ad amplexus ſacri amoris accendat: vſqꝫ ad turpis amoris nr̄i vbera ſe inclinat. Sed vnde ſe loquēdo humiliat: inde nos intellectu exaltat: qꝛ ex ſermonibꝰ huius amoris diſcimus: qua virtute in diuinitatis amore ferueamus. Hic etiā ſolerter intuēdū eſt: ne cū exteriora audimꝰ: ad exteriora ſentienda remaneamꝰ: ⁊ machina que ponit vt leuet: ipā magis opprimat: ⁊ aggrauet. Debemus in verbis exterioribus corporeis quicꝗ̄ interius eſt querere: et loquētes de his extra corpus fieri debemus: ad nuptias ſponſi ⁊ ſponſe cū intellectu charitatis: id eſt cū veſte nuptiali venire: ne ſi iſta careamus: ab hoc cōuiuio in exteriores tenebras. i. in cecitate ignorantie repellamur. Debemus per verba paſſiōis tranſire ad virtutē impaſſibilitatis. Littera eñ occidit: ſpiritus viuificat. Sicut eñ palea frumentū: ſic ⁊ littera tegit ſpiritū. Sed quia iumentoꝝ eſt paleis: hominū frumentis veſci: qui humana ratiōe vtit paleas obijciat: frumēta ſpiritus edere diſponat. Humane cōuerſationis verba audiētes: quaſi extra humanitatē eſſe debemꝰ: ne ſi humaniter que dū audiuimꝰ capiamꝰ: nihil diuinit de his ſentire poſſumꝰ. Qui eñ deum ſequit imitari debet quottidie reſurrectionē ſuā: vt ſicut tūc nihil paſſibile habuit in corde: vt ſcdm interiorē hominē iam noua creatura ſit: ſic iaꝫ quicquid vetuſtū ſonuerit calcet: ⁊ in verbis veteribus ſolā vini nouitatis inq̄rat. C At. ē dēdū eſt: ꝙ liber hic non Canticū: ſed canticorū canticū dicit: Tanto eſt eñ oībus canticis ſublimius: quāto in nuptijs ſublimioris feſtiuitatis offert. Hic notandū eſt: quia quādo vult timeri dominū: quādo vult honorari patrē: quādo amari: ſponſum ſe noīat dn̄s. Attende ordinē. Ex timore eñ honor: ex honore ſolet ꝓcedere amor. Nec vacat a myſterio: ꝙ liber hic ternus ponit in operibus ſalomonis. Poſt ꝓuerbia eñ eccleſiaſtes: poſt eccleſiaſtes canticū canticoꝝ: nō caſu: ſed plena ratiōe poſuit. In ꝓuerbijs moralis vita exprimit: cū dicit: Audi fili mi ſapientiā. In eccleſiaſte naturalis: vbi finis oīm ꝯſiderat: cum dicit: Uanitas vanitatū ⁊ om̄ia vanitas. In cantico vero canticoꝝ contēplatiua vita exprimit: dum in eo ipſius domini aduentus ⁊ aſpectus deſiderat cum ſponſe voce dicitur: Oſculet me oſculo oris ſui. Quia ergo naturalis ad conſiderationē nō perducit: niſi prius moralitas teneat: recte poſt prouerbia eccleſiaſtes ponit. Et quia ſuperna cōtemplatio nō conſpicit: niſi plus hec infra labentia deſpiciātur: recte poſt eccleſiaſtes canticū canticoꝝ ponit. Prius quippe eſt mores cōponere: poſtmodū omnia que ſunt tanꝗ̄ non ſint cōſiderare. Poſtea mūda acie ſuperna: ⁊ interna cōſpicere. Hos ergo libroꝝ gradus ꝙ̄ quan

dam ad contemplationē dei ſcalam fecit:
vt dum primū in ſeculo bene gerunt ho=
neſta: poſtmodū etiam honeſta ſeculi ſ de=
ſpiciant: ad extremū vero dei intima con=
ſpiciant. Sic aūt generaliter ex voce ſan
cte eccleſie aduentus domini in hoc ope=
re preſtolatur: vt etiaz ſpecialiter vnaqueqꝫ
anima ingreſſum dei ad cor ſuū tanꝙ adi
tum ſponſi in thalamū aſpiciat. Itaqꝫ ſan
cta eccleſia diu preſtolans aduentū domi
ni diu ſitiēs fontem vite: quomodo opor=
tet videre preſentiā ſponſi ſui: quomodo
deſideret dicat.

Explicit prologus.

Expoſitio beati Gregorij pape ſuper Cantica canticorū feliciter incipit. Capitulū. I

Sculetur me oſculo oris ſui.] Os ſpō
ſi inſpiratio xp̄i. Oſ=
culum oris: dulcis
amor inſpirationis.
Dicit ergo ſpōſa de
ſiderio eſtuans: ⁊ in
amplexuz ſponſi ſui
inardeſcens. Oſculetur me oſculo oris ſui.
Ac ſi diceret: Ille quē ſuper om̄ia immo
ſolū diligo: veniat qui dulcedīe ſue inſpi
ratiōis me tangat: quia cū eius oſculum
ſentio: ſubita īmitatiōe me derelinquo: ⁊
in eius ſimilitudinē illico liquefacta trāſ
formor. Faſtidit quippe ſancta mens om
nia que corpus ſentit: ⁊ in illa ſpiritualia
tota trāſmutari cōcupiſcit. Et dū iſta ob=
ſtrepent: in illa fugit: ſeqꝫ abſcondere ne
hec ſentiat: appetit. Ideoqꝫ oſculū ſponſi
querit: quia ſi illa gratiſſimi amoris vin=
culo hic non trahit. Hec vi ſue moleſtiſſi=
me grauedinis detēta: quomodo ſe ad il=
lum cōferat omnino nō inuenit. Sed pri=
us xp̄s anxietatē eius ſentiens: amorē di
igens: votū exaudiens: oſculū porrigit: ⁊
ne deſiderio laceſcat: guſtu ſue ſuauitatis
lenit: ⁊ dū ſuam preſentiā exhibet: eaz ad
maius dilectiōis oſculū accendit. Unde
hec illū ſentiens ad eū ſe cōuertit: ⁊ quem
preſentē habet: mox gaudens voce muta
ta alloquitur: et dicit:

B Quia meliora ſunt vbera tua vino flagrantia vnguētis optimis.]
Ubera chriſti: dilectio dei et proximi.
Ex his vberibus ſponſam ſuam lacte pie=
tatis nutrit: ⁊ inter temptationū turbines
his etiā fouet: ⁊ nutrit: ⁊ vt perſiſtat refi=
cit. Quid autē per vinū: niſi cura tempa
lis exprimitur? A qua mens ſecularis cuiuſ
libet inebriatur: vt ad inuiſibilia cognoſcē=
da aut ex toto: aut pene inſenſibilis redda
tur. Sed vbera ſponſi vino meliora exi=
ſtunt: quia illud necat: hec nutriūt. Illud
oculos mētis turbat: hec acuūt. Et illud
apoſtotare facit etiā ſapientes: hec ipos
ideotas vtiqꝫ ſapiētiſſimos faciunt. Que
quot vicibus ſponſa cū dilectiōis vberta=
te ſugit: tot ſentētias ſapientie in ventrē
memorie trahit. Charitas eīm ſancta cor
pacificat: mentē in temptatiōibus robo=
rat: ⁊ vt ſedes ſapiētie ſit aīa iuſti: quie=
tē tribuit: ⁊ locū preparat. Hec vtiqꝫ vbe
ra vngentis optimis flagrāt: quia odorē
ſuauitatis per ſapientie verba: ⁊ ſanctita
tis exempla ſecū portauit. Quicūqꝫ enim
ſancta charitate per gratiā dei ſe reficit:
is ſpiritualiū donoꝝ ⁊ odorem ⁊ ſuauita=
tem ſentit. Quoꝝ bonoꝝ vbertate proxi
mos quoſqꝫ ad interiora guſtāda ſecū tra
hit: ⁊ vt in amorem diuinū conualeſcāt:
iſtis vberibus nutrit.

C Oleū effuſum nomen tuū.]
Nomen ſponſi xp̄us eſt. Sed nomē ſpon
ſi quaſi oleū effunditur: quia quicūqꝫ nomīe
xp̄iano in veritate cenſentur: charitate ſan=
cta affluūt qua molliuntur: ⁊ vt flammas ex
emploꝝ emittant: eadē charitate ſuffun=
duntur. Hac charitate in amorē ipſius xp̄i
vehemētius accenduntur: ⁊ ab ipſo accipi
unt: quo ei amplius inhereāt quo perfun
duntur. Hinc eſt quod ſequitur.

D **Ideo adoleſcentule dilexe-
runt te.]** Quid eſt per adoleſcentu-
las: niſi ſancte anime deſignant: que ba-
ptiſmatis aqua per ſpiritū ſanctum rege-
nerant: ⁊ in nouam xpi vitam per nouū te
ſtamentū transformant? Que ꝓpter olei
effuſionem xpm diligūt: quia ad gratiam
vocate in eo ſuauitatē vite perpetue inue
niunt. Pro cuius ſuauitatis dilectione:
omnes mūdi faſtus et diuitias reſpuunt.
Sunt eſt nonnulli qui ita deum diligūt:
vt ſeipſos contempnāt: in interiora ſe ra-
piunt: vt deum inueniāt. Et quia deus in
ſuperficie non iacet: meditatiōibus labo-
rant: ſubtiliſſime cogitatiōes ſuas exami
nāt: ⁊ lectioni bus vacant: quō deus in-
ueniat omnimodis perquirere nō ceſſant
Hi profecto odorem vngentorū ſentiūt:
⁊ olei infuſione ſe inungūt: quia dum om
nem putredinē viciorum abijciunt: ⁊ flo-
res ſibi inueniūt: quorū compoſitiōe ſua-
ue olentia deo faciente conficiunt. Qui
eiuſmodi eſt deſiderio eſtuat: ⁊ quaſi ni-
hil habeat ſemper maiora exoptat: ⁊ quia
ſibi virtus non ſuppetit: in deum inhiās
trahi ſe poſtulat dicens:

E **Trahe me poſt te: curremus
in odore vngentorū tuorum.]**

Non currit qui non trahit: quia quem
diuina gratia non adiuuat: moleſtia ſue
corruptiōis grauatur. Gratia quippe di-
uina nos preuenit: ⁊ internorū dulcedinē
nobis oſtendens de exterioribus nos cō-
pungit: moxq; in illa tranſiens animus:
pre eorū dilectione temporalia vilipēdit.
Iſte ergo quia trahit currit: quia vincu-
lum amoris libenter ſequens: gratie ro-
boratus: amore ſine grauedine obſtacula
oīa tranſit. Nec mirum: cum vngento-
rum odorem ſequit: ⁊ quia cum ſpiritua-
lium donorū ſuauitas ſentiat: quid eſt in
hac temporalitate cuius deſiderio anima
ſancta ſponſa xpi: ne in illa ꝓperet tenea
tur. Ibi quippe lenitate vngentorū gau-
det: ⁊ dum naribus diſcretōis ſpirat: cha
ritas ſibi ſuauiter olet. Hinc eſt: q a ſin-
gulari numero ad pluralē tranſit: quia in
dilectiōe dei etiam preceptū: quod de ꝓ-
ximi dilectiōe nos ammonet inuēit: quo
inſtructus eructat nobis foras: quod gu-
ſtauit ſuauiter intus dicens:

F **Introduxit me rex in cella-
ria ſua.]**

Quid per huius ſponſi: qui rex eſt cella
ria intelligimus: niſi ſancte ſcripture ar-
chana que rimamur: niſi ſancte cōtempla
tiōis myſteria: quorū delicijs ſi reficimur
mox cōualeſcimus? In illa proculdubio
quiſq; introducit: oīa temporalia mox cō-
tempnit: q2 eternis ditatur. Ideo ſequit.

G **Exultabimus ⁊ letabimur
in te: memores vberum tuoruz
ſuper vinum.]**

Sancta aīa ſponſa xpi in ſponſi ſui de
licijs exultat: dū corporalia reſpuit: et in
ſpiritualibus ſe occultat: eundēq; ſponſū
delicias ſuas facit: in cuius reſpectu mū-
dana oīa non curat. Sed hec in memo
ria vberū agit: quia dū recolit quāta cha-
ritate xpus eam dilexerit: qui ſanguīe ſuo
eam moriēs in cruce redemit: ⁊ quottidie
eam in ſinu eccleſie matris eiuſdē ſangui
nis lacte nutrit: ꝓculdubio magis ac ma
gis in eius dilectiōe intendit. Quod lac
bene ſuper vinū dulce eſſe dicit. Per ſan
guinez xpi misericorditer educamur: qui
per legis litteram ſeuere prius cōſtringe-
bamur: per quam dilectionē adimpletur:
quod dicit: **H** **Recti diligūt te.]**

Soli vtiq; recti xpm diligunt: quia qui
cūq; adhuc per diſtorta viciorū ex deſide
rio currūt: dum in rectitudinis lineā ſem-
per offendunt: ipm iuſticie auctorem xpm
oīno diligere nō poſſunt. Tūc vero ho
mo vere per viā veritatis incedit: cum et
opera virtutū exequitur: ⁊ tamen peccata
ſemper agnoſcit. Ideoq; ſequit ⁊ dicit:

I **Nigra ſum ſed formoſa: filie
hieruſalē quaſi tabernacula ce-
dar: ſicut pellis ſalomonis.]**

Nigrā quippe et formoſam ſancta aīa
ſe bene dicit: quia ſemper et turpitudinē
peccatoꝝ perſpicit: et inde illius iuſticie
quā in intimis videt: in exterioribus acti
bus ſecū ſolerter formā gerit. Que bene
ſicut tabernacula cedar nigra: ⁊ ſicut pel
lis ſalomonis formoſa dicit: quia inquan
tū tenebras mortalitatis portat: nigredi-
ne corruptiōis ſordidat. Cedar eñi tene-
bre interpretat: ſalomon vero qui xp̄m ſi
gnificat pacificus dicit: formoſam ergo ſe
ſicut pellem ſalomonis dicit: quia dū ſan
ctos quoſq; qui ad imitationē xp̄i ſe mor
tificāt imitari nō negligit: eoꝝ vtiq; pul-
chritudini per ſimilitudinē ſe iungit. Ne
vero proximi in eius nigredinē intenden
tes minus exempla bonoꝝ eius ad imita
tionē diligant: turpitudinis cauſam ſatiſ-
faciens oſtendit: dū ab ammiratiōe ſua fi-
lias hieruſalē repellit dicens:

K Nolite me conſiderare ꝙ fu
ſca ſim: quia decolorauit me ſol.

Per ſolem xp̄us ſignificat. Sol ergo eā
decolorauit: quia quantūlibet fulgeat ani
ma in cōparatione xp̄i fulgorem amittit.
Sunt quippe nonnulli: qui in hac nocte
mūdi velut ſtelle hoībus fulgent lumina
ria primis appareāt: ſed mox vt iuſticie
xp̄i ſe comparāt: quaſi ſine luce ſunt: qui
bene incōparabiliter prius hoībus luce-
bant. Qualiter vero ad hoc peruenerit:
vt aliquantulū luceret: oñdit cū ſubiūgit.

L Filij matris mee pugnaue-
runt contra me: poſuerunt mer
cedem in vineis.]

Mater ſponſe ſancta eccleſia: filij matris
ſancti apoſtoli extiterūt. Ante apoſtoloꝝ
quippe predicationē pene totus mūdus
rebellis extitit: oēs pene aīa idoloꝝ ſe cul
tibus ſordidauit: ⁊ cupiditates ſcelera-
tas accumulauit. Apoſtoloꝝ vero predi-
catio ſuperueniēs: ꝯtra oēs verbo pugna
uit: in multis regnū demonū expugnauit
⁊ regnū xp̄i: id eſt ſanctā eccleſiā amplia-
uit. Junctā ergo xp̄o ⁊ ſanctificatā congre
gationē apoſtoli cuſtodē in vineis poſue
rūt: quia primos credētes in eccleſias per
mundū vt eas ⁊ congregarent ⁊ cuſtodi-
rēt: diſperſerūt. Cuius diſperſiōis cauſa
oſtendit dicens:

M Vineā meā nō cuſtodiui.

Quid per vineā ſingulariter: niſi iudea
deſignat? que a ſe fideleſ expulit: qꝛ cuſto
diri aſpernabat. Predicatiōe quippe ex-
pugnata: ⁊ ſponſa xp̄i facta: anima dile-
ctiōe ardet: ⁊ inquirendo eū quem diligit
in intimis ſe exercet dicens:

N Jndica mihi quē diligit ani
ma mea? vbi paſcas? vbi cubes
in meridie: ne vagari incipiam
per greges ſodaliū tuorum?]

Jn meridie xp̄us ſub vmbra paſcit ⁊ cu-
bat: quia in refrigeratiōe ſpirituſſancti ſi-
bi quaſi requiē ⁊ paſtū parat. Per meri-
diem quippe ardor vicioꝝ exprimit. Per
vmbrā vero ſpūalis gratie flatus deſigna
tur. Meridie ergo feruēte in vmbra xp̄s
requieſcit: qꝛ dū in reprobis eſtus vicio
rū flagrat: ipſe ſponſe ſue ſpiritū refrigerij
tribuit: ⁊ in ea ſibi delectabilē locū quie-
tis efficit. Sed hec ſibi ſponſa indicari de
poſcit: qđ nulli vnꝗ declarat: niſi ei qui
eiuſdē ſanctificatricis gratie munus per-
cipit. Quare vero ad hec ꝑcipiēda eſtuet
manifeſtat cum ſubdit:

Ne vagari incipiam per gre-
ges ſodalium tuorum.]

Vere in quo xp̄s non cubat vagat: quia
mens: quā ille ſuauis ⁊ ponderoſus xp̄i
ſpiritus nō implet: multis cogitatiōibus
diſſoluta circumfert. Sed qui ſunt ſoda-
les xp̄i: per quoꝝ greges ſponſa vagari
pertimeſcit: niſi falſi xp̄iani: qui aut ob no
minis ſolius: aut etiā ſacramentoꝝ cōmu
nionē fratres xp̄i vocant: qꝛ electis quos
ipſe fratres vocauit: in eccleſia cohabitā-
do ſociant. Quoꝝ multitudīes bene per
exprobrationē greges appellant: qꝛ dum
quaſi irratiōabilia aīalia ſine ordine vi-
uūt: ſeductoribus ſpiritibus ad deuoran-

dum tradunt. Per hmōi greges vagaꝫ:
quiſquis ab intimo deſiderio expulſus re
proboꝝ ſtultitiā per ſimiles cupiditates
imitaꝫ. Hos quippe electi cū moleſte pa-
tiantꝫ: per eoꝝ perſecutionē ꝓbati: mūdio
res ad eterna bona perducuntꝫ. Unde am
monetꝫ ſpōſa cū ſibi per increpationē dr̄:

**O Si ignoras te o pulchra in-
ter mlīeres: egredere ⁊ abi poſt
veſtigia gregum.]**

Si ignorat ſe ſponſa egrediatꝫ ⁊ abeat:
q̄ꝛ quiſqꝫ neſciat ſe in hoc poſitū: vt tēpta
tiōes per ſufferentiā vincat: a familiarita
te xp̄i recedit: q̄ꝛ in bello poſitus: cū dn̄o
pugnare recuſat. Sciendū eſt eniꝫ oībus
ꝙ in temptatiōibus ſumus cōtra aereas
poteſtates pugnare p̄cipimur: q̄ꝛ ſine vi-
ctoria coronari nō poſſumus. Et ſi aduer
ſarius deeſt: nec eſt quē vincamus: ideo
corona deerit: quā non niſi vincētes capi
emus. Hoc qui ignorat in bello eſt: ⁊ qua
ſi in pace exultat: ⁊ eo frequētius vulne-
ratꝫ quo ſecurior eſt: q̄ꝛ neſcit videre queꝫ
caueat. Digne eñi a pugnatoribus ſecer-
nitꝫ: vt veſtigia gregū ſequatꝫ: q̄ꝛ dum pru
dentes quoſqꝫ imitari negligit: neceſſari-
os reprobos ſequitꝫ: quos ſtulticia brutis
animalibus fecit ſimiles.

**P Et paſce hedos: tuos iuxta
tabernacula paſtorum.]**

Per hedos: immūde cogitatiōes deſi-
gnantꝫ: per tabernacula paſtoꝝ cōuenticu
la hereticoꝝ exprimuntꝫ. Quia ergo pu-
gnare neſcit: iuxta tabernacula paſtoꝝ he
dos paſcit: q̄ꝛ quiſquis obſiſtētibus tem-
ptationū gladijs viriliter non reſiſtit: im-
mūdas cogitatiōes quaſi hedos laſciuos
in corde nutrit: ⁊ efficitꝫ eiꝰ etiā ſimilis qui
a fide recedit. Anima vero que ſpōſa xp̄i
effici cōcupiſcit: qualiter ſe habeat xp̄s eā
docet: cū ei per cōparationē ꝓtinꝰ dicit:

**Q Equitatui meo in curribꝰ
pharaonis: aſſimulaui te amica
mea.]** Scimus: q̄ꝛ equitatus iſraeliticꝰ
currus pharaonis fugiēs in mari dimer-
ſus dereliquit: nec tñ ſtatī terrā repromiſ
ſionis intrauit: ſed prius multas tēptatio
nes in heremo .xl. annos ſuſtinuit: mlͭos
reges multis laboribꝰ expugnauit. Et ſic
tandē qđ ꝓmiſſuꝫ ſibi fuerat: laborioſe ac
quiſitū ſuſcepit. Hic ſancta aīa ſponſi ami
ca ſiliis efficitꝫ: que prius in baptiſmo oīa
pctā ſua extincta: quaſi pharaōis exercitū
reliquit. Et poſt dū inter huiꝰ mūdi hītā
tores malignos vꝫ ſpūs viuit: īminentia
vicia quaſi greges alienos ꝓſternit: ſic tā
dē ad beatā terrā in qua cū ſpōſo delecteꝫ
peruenit. Cui bene dicitꝫ quod ſubditꝫ.

**R Pulchre ſunt gene tue ſicut
turturis.]** Turtur poſtꝙ parē ſuū perdi
derit ſemel: nūꝙ alteri ſe iūgit: ſed ſemꝑ
ſolitarie habitāſ in gemitu perſeuerat: q̄ꝛ
quē diligebat nō inueniēs querit. Sic ſā
cta aīa queqꝫ dū a ſpōſo ſuo abſenꝫ eſt: ab
eius amore nō recedit: in eiꝰ deſideriū ſꝑ
anhelat ⁊ gemit: ⁊ dū illuꝫ quē valde dili
git nō inuenit: quia ab omi alieno amore
ſe retrahit: quaſi in genaꝝ verecūdia ca-
ſtitatē cordis ipſo habitu ⁊ actu exteriori
oſtendit. Sequitꝫ.

Collum tuū ſicut monilia.]

Per collū ſponſe p̄dicatores ſancte eccle
ſie deſignantꝫ. In monilibꝰ gēme in auro
ponuntꝫ: per aurū quippe ſapiā: per lapi-
des opa exprimuntꝫ. Collū ergo ſponſe ſi-
cut monilia exiſtit: q̄ꝛ quilibet rectꝰ eccle
ſie predicator ⁊ ſapiētia interius ſe induit
⁊ opera exterius exercet: que in ſapientia
videt. Cui ⁊ adhuc ſubditꝫ.

**S Murenulas aureas faciemꝰ
tibi vermiculatas argento.]**

Murenulis monilia collo ligantꝫ: q̄ꝛ ⁊ ſa
piētia ⁊ religio a ſcripturis ſanctis predi
catoribus adiungitꝫ. Per murenulas eñi
ſancta ſcriptura intelligitꝫ: que bene auro
⁊ argēto vermiculate dicūtꝫ: q̄ꝛ ⁊ ſapiētia
predicatiōe per mundū auditꝫ. Sicut eñi
per aurū ſapiā: ſic per argentū ſctā p̄dica-
tio demonſtratꝫ. His verbis ſponſi ſpōſa
reſpōdet: ⁊ per corpeas verū ſpēs amorē
intimat: quo ſpūaliter intus ardet dicēs:

T Cũ eſſet rex in accubitu ſuo
nardus mea dedit odorẽ ſuũ.]
Accubitũ ſuuȝ rex tunc intrauit: quãdo
dñs noſter ieſus xp̃us corporaliter celi in
teriora penetrauit. Quo ibi requieſcente
nardus ſponſe odorẽ ſuũ dedit: quia vir-
tus ſancte eccleſie ſuauẽ famam bonitatis
longe lateqꝫ ſparſit. Ad celos eñi domi-
nus aſcendit: ⁊ ſpiritũ ſanctũ ſuũ ſuper di
ſcipulos miſit. Quo impleti verba ſalu-
tis mũdo predicarent: ⁊ per ſancta opera
boni odoris famã circũquaqꝫ diffunderẽt
Hũc quippe ſpiritũ in baptiſmo vnaque
qꝫ fidelis anima recipit: vt per eũ ſibi vir-
tutũ confectione vngenta cõponat: ⁊ pro
ximos exempli exhibitiõe quaſi vngenti
odore reficiat. Sequitur.

V Faſciculus mirrhe dilectus
meus mihi: inter vbera mea cõ-
morabitur.]
Mortuoꝝ corpora mirrha cõdiri ſolent
ne putreſcãt adhibemus: dum mẽbra no
ſtra in xp̃i exemplũ: per eorundem mortifi
cationẽ a putredine luxurie reſtringimꝰ:
ne dum ea ſine cõdimento dimiſerimus:
diſſoluta putredine eſcam vermibus eter
nis faciamus. Sed quid eſt ꝙ dilectũ ſuũ
ſponſa: non mirrhã: ſed faſciculũ mirrhe
nominat: niſi dũ ſancta mens xp̃i vitã ex
omni parte cõſiderat: contra om̃ia vicia
ex eius imitatiõe repugnãtes virtutes cõ
gregat. Ex quibus ſibi faſciculũ mirrhe
aptat: quo carnis ſue putredinẽ ſempiter
nã abſtergat. Qui inter vbera cõmorari
dicit̃: quia in dilectiõe dei ⁊ proximi ha-
bitatio xp̃i edificatur. Sancta quippe ani
ma dum deum ſic diligit: vt proximũ non
cõtempnat: ⁊ proximi amorẽ ſic exequit̃:
vt diuinũ non minuat: proculdubio vbe-
ra in pectore ſibi locat: quibus xp̃m am-
plectens ip̃m nutriat. Quaſi eñi vberibꝰ
xp̃us nutritus roborat̃: dum hac gemina
dilectiõe vt fortius inhereat: delectatur.
De quo ⁊ adhuc dicitur.

X Botrus cipri dilectus meus
mihi: in vineis engadi.]
Cyprus inſula eſt: in qua vberiores vi-
nee ꝙ alibi naſcũt̃. Per cyprũ ergo eccle
ſia vniuerſalis deſignat̃: que multas vi-
neas nutrit: dũ in multas eccleſias diuiſa
vinũ quod letificat cor hominis: gignit.
Engadi interpretat̃ fons hedi Hedus au
tẽ antiq̃tus ꝓ peccatis ĩmolabat̃. Quid
ergo per fontẽ hedi: niſi baptiſmus xp̃i fi
gurat̃? In quo dum corpus mergit̃: anĩa
abluit̃: ⁊ per illius fidem qui ꝓ peccatori
bus mortẽ pertulit: anima humana a pec
catis om̃ibus mũdari ſe credit. Cui mox
dilectus reſpondet:

Y Ecce tu pulcra es amica mea
ecce tu pulcra oculi tui colũbaꝝ
Bis pulchrã ſponſam ſuã vocat: quia
cui dilectionẽ dei ⁊ proximi donat: gemi-
nam pulchritudinẽ ei inſerit: quã dilecta
tur: ⁊ quã laudat. Cuius oculi bene colũ
barũ eſſe perhibent̃: quia dum in tempo-
ralibus genuit: ⁊ ad eterna deſideria rapi
tur: in ſimplicitate ſenſus ſuos cuſtodit: ⁊
carnales cõcupiſcentias deteſtat̃. Colũ-
ba quippe in amore ꝓ cantu genuit. Et
bene ſancta anima columbe comparat̃: qꝛ
dum reprobi quiqꝫ in amore mũdi garri-
unt ⁊ letant̃: mens electa in celeſti deſide
rio atterit̃: quia timet ne amittat quodqꝫ
diligit: differat̃. Poſſunt etiã per oculos
columbarũ: eccleſiarũ predicatores intel-
ligi: qui ſimplicitatẽ quam predicãt: ſer-
uant: ⁊ viſibilia cõtempnentes: ad eterna
cũ magnis gemitibus anhelant. Sequi-
tur vox ſponſe dicentis:

Z Ecce tu pulcher es dilecte
mi ⁊ decorus.]
Pulcher ⁊ decorus dilectꝰ dicit̃: qꝛ ⁊ in
diuinitate ⁊ in hũatate om̃i amanti ſe mẽ
ti ſine macula reprehẽſiõis aſpicit̃. Quẽ
dum ſponſa pleno deſiderio ſequit̃ omniũ
mũdi perturbationũ obliuiſcit̃: ⁊ dum in
eius pace quieſcit: magis ac magis deco-
ratur. Inde ſequitur:

aa Lectulus noſter floridus.]

Quid per lectulū ſponſe: niſi ocij quietē intelligimus? Mens em̄ que ſponſum ſuum ſingulariter amat xp̄m: inquantū poteſt ab om̄ibus ſollicitudinibus mūdi vacat: virtutes quibus ſponſo ſuo placeat: intus accumulat. Que dum om̄ia que tēporalia ſunt cōtempnit. Lectū ſibi cū ſpōſo in pace victorie facit: vbi quo quietius pauſat: eo amplius flores inuenit: quibꝰ ſe decorā ſponſo oſtendat. Sequit̄:

bb **Tigna domoꝝ noſtrarū cedrina: laquearia cypreſſina.]**

Per domos plures eccleſias intelligimus: per tigna cedrina predicatores deſignamꝰ: per laquearia cypreſſina ip̄os populos figuramus. Tigna em̄ tectū ſuſtentant: laquearia vero domū implent ⁊ ornant. Sic in ſancta eccleſia predicatores boni ſcripturā diuinā in corde ⁊ ore portant: quā fidelibus expandentes predicāte: vt dum eccleſia predicatione celeſti inſtruit̄ munimen accipiat: quo ab ymbribus temptationū protegat̄. Cedrus autē ⁊ cypreſſus imputribilia ligna eſſe perhibent̄. Quibus bene om̄es electi figurantur: quia dū temporalia nullo deſiderio ſectant̄: eterni fiunt eo ꝙ mente in eterna figunt̄. Reſpondet ſponſus ⁊ dicit:

Capitulū II

A

e **Ego flos campi: ⁊ lilium conuallium.]**

Bene florē xp̄us ſe nominat: qui dum ſpinas peccatoꝝ exterminat: mētem ſponſi ⁊ pulchritudine ſue iuſticie exornat: ⁊ naribus cordis dū celeſte deſiderū applicat: interiora anīe quaſi odore refocillat. Quia ſequit̄ adhuc ⁊ dicit:

B **Sicut liliū inter ſpinas: ſic amica mea inter filias.]**

Bene ſicut liliū inter ſpinas: ſponſa inter filias eſſe perhibet̄: quia cū multi ſint in eccleſia: qui ſolis verbis xp̄m cōfitent̄: operibus vero nihil: niſi humanas ſollicitudines ſectant̄: ſola illa anima in lilij dignitatē computat̄: que dū a mortalitatis radice ad celeſtē pulchritudinē aſſurgit: ⁊ mūdicie candorē corde ⁊ corpore ſibiip̄i cuſtodit: ⁊ proximos quoſ bone opinionis odore reficit. Sed quia ſponſus ſponſam ſuā laude dignā habuit: ip̄a iaꝫ ex debito laudat a q̊ ſe laudari perſpicit ⁊ dicit

Sicut malū inter ligna ſiluarū: ⁊ dilectus meus inter filios.

Ligna ſilueſtria eſui hominū abiles fructus non gignūt. Malus vero quod gignit cōgrue et ſalubriter homines edūt. Merito ergo per malū xp̄s: per ſilueſtria vero ligna ceteri homines figurant̄: quia in ſolo xp̄o cibum ſalutis quotiēs querimus inuenimus: ⁊ in eius verbis ⁊ exemplis anīas noſtras fructu ſuaui et ſalubri reficimus. Ipſe eſt quippe lignū vite quā nobis tribuit: ip̄e eſt qui duꝫ nobis ſemet ip̄m inſpirat: animā paſcit. In ceteris vero ſi quid refocillatiōis inueniamus: non qđ illoꝝ: ſed quod xp̄i eſt ab illis ſumimꝰ quia quicquid in eis preter deū eſt mortiferū nobis proculdubio inuenimus.

C **Sub vmbra illius quem deſiderabam ſedi.]**

Vmbra chriſti protectio ſpiritusſancti. Spiritus quippe ſanctus mentem quaꝫ replet obumbrat: quia omnem temptationū feruorē temperat: ⁊ dum aura ſue inſpiratiōis ſuauiter mentē tangit: quicquid noxij coloris feruebat expellit: ⁊ quā iam forſitan nimius vicioꝝ eſtus marcidam fecerat: vmbra ſanctiſpiritus protegens recreat: vt dum in eius inſpiratiōe ſedens pauſat: vires colligat: quibus ad eternā vitam robuſtius currat. Sequit̄.

D **Et fructus eius dulcis gutturi meo.]**

Arbor quippe fructifera ip̄e xp̄us in corde noſtro plantatus per fidē exiſtit. Quā ſi mens digne ⁊ inſtanter excolit: fructus nimirū interius pulchros ⁊ vtiles gignit Quos dum mens capiens: auide comedit: omnes mūdi voluptates pre eius dulcedine poſtponit. Dulce enim eſt valde

ſibi celeſtia cogitare:in eternitate oculuꝫ
intimū figere:vt aliquando in fletibus eti
am mens accenſa compungat̄: vt inter la
chrymas ſubleuata:angelorū cibo ip̄a vi
delicet ſponſa quāto dulcius:tanto auidi
us paſcat̄. Inde eſt qđ ſequit̄.

**E Introduxit me rex in cel-
lam vinariam: ordinauit in me
charitatem.]**

Quid enim per cellam vinariā congru
entius: q̄ ipſam archanam eternitatis cō
templationē accipimus? In hac eternita
te angeli ſancti vino ſapientie inebriant̄:
dum ip̄m deum facie ad faciem videntes
om̄i voluptate ſpirituali ſaciantur. Hanc
ſancta mens ſi a ſponſo introducat̄ : poſt
poſitis om̄ibus temporalibus intrat : in
qua ex illis angelicis delitijs quantū ſibi
conceđit̄ guſtat. Et q꞉ adhuc ſi in corpo-
re corruptibili detinetur: et ſi perfecte nō
ſanat̄: tamen ex illo minimo qđ curſim ſu
mit conſiderat: quantū debeat amare qđ
amat. Poteſt tamen per cellā vinariam
ſcriptura diuina figurari. Per hāc quip
pe in ſpōſa charitas ordinat̄: quia in eius
doctrina manifeſte diſcit̄ qualiter deus ⁊
proximus ordinate diligant̄. Hac charita
te percuſſa ſequit̄ ⁊ dicit:

**F Fulcite me floribus:ſtipate
me malis:quia amore langueo.**

Per flores teneri quiqꝫ ⁊ incipientes:
per mala vero perfecti fideles deſignant̄
Sponſa quippe:quia amore languet ful-
ciri ſe floribus : et ſtipari malis appetit:
quia dum ſe eternitatis deſiderio afficit:
dum qualiter illuc perueniat:tota anxie-
tate perquirit. Sed quia peruentionem
dū in carne viuit:om̄ino nō inuenit:fati-
gata in deſiderio ſuo requeſcit: ⁊ in hoc ſo
lo gaudꝫ:ſi circa ſe ꝓſpicit: vel q̄bus ip̄a
ꝓficit:vel in quoꝝ profecti d̄e ꝯſolationē
de languore ſuo perſpicere poſſit Quib⁹
de ſponſo ſuo ſubſequēter hec dicit.

**G Leua eius ſub capite meo:
⁊ dextera illi⁹ amplexabit̄ me.]**

Per leuam ſponſi vita preſens: per de-
xteram vero vita eterna deſignatur. Per
caput autem ſponſe mēs que anime prin
cipatur aſſumitur. Sed leua ſpōſi ſub ca
pite ſpōſe eſſe dicitur: ⁊ dextera eius am-
plexatur eam: quia vitā temporalem ſub
mente ſua ſemper ponit:vitam vero eter-
nam: vt omnimodis amplexetur concupi
ſcit. Hec quippe:que videt magnanimi-
ter mente ſublimi conculcat:officijs cele-
ſtibus ſe occupat: Hec neceſſitate tolerat
ad illa ſūmo deſiderio q̄ſi brachio dexte-
ra ſponſi aſtricta ſuſpirat. In que cum ali
quantulum intrat delectabiliter quieſcit:
cuius quietis dilectione mundanos tu-
multus omnino faſtidit. Sic quieſcen-
tem vtiqꝫ ſponſus amplius diligit : ⁊ ab
eius excitatione improbos quoſqꝫ repel-
lit : dicens:

**H Adiuro vos filie hieruſalem
per capreas ceruoſqꝫ camporū:
vt non ſuſcitetis neqꝫ euigilare
faciatis dilectā donec ipſa velit.**

Cerui capree mūda animalia in lege eſ-
ſe perhibentur. Quid ergo per ceruo et
capreas: niſi fidem : ſpem: ⁊ charitatem
accipimus. Quas dum nobis mundas
ſeruamus: per eaſdem altos mentes con
templatiōis aſcendimus. Sancta autem
anima ſponſa xp̄i a cunctis mūdi pertur-
batiōibus quieſcere appetit: in ſinu ſpon
ſi ſopitis: terrenis cupiditatibus dormi-
re ſancto ocio cōcupiſcit. Ita vt etiam ne
ceſſaria colloquia aliquando faſtidiat: ſo-
liuſqꝫ ſponſi collocutione quanto quieti-
us:tanto ſerenius hylareſcat. Sed hanc
dormientem carnales qui ſunt in eccleſia
nonnunquā importune excitant: negoci-
is mundi eam implicare deſiderant: quia
eius vitam inutilem exiſtimant : dum ab
eorum curis eam ſe abſtinentem conſide-
rant. Hi tales ſatis congrue non filij: ſed
filie nominantur : quia dum effeminatos
mores nutriunt: virili dignitate amiſſa:
quales interius habeantur: exterius no-
mine feminco deſignantur. Hi dilectam

ſuſcitare ſub adiurationis pondere probibentur: ne videlicet mentem: que ad vacandum deo ſe accingit: ſolis ſpiritualibus ſtudijs inherere concupiſcit. importunis ſollicitudinibus inquietent: ⁊ tenebris curarum terrenarum oculum cordis eius obnubilent. Et tamen non ei om̄is cura proximi interdicitur: ſed quando ſuſcitari debeat eius voluntati relinquitur: quia profecto omni: perfecte anime diſcernendum eſt: ⁊ quando celeſti contemplationi ſtudeat: ⁊ quando proximorum vtilitatibus inſeruiat. Hanc vacandi deo licentiam libentiſſime ſponſa ſuſcipit: ſtatimqꝫ verbum ſponſi amplectit̃ ⁊ dicit:

I Uox dilecti mei.]

Ac ſi diceret: Hanc vocem dilecti mei ſponſi eſſe recognoſco: hanc ab eius ore ſemper audire deſidero: quia in hoc video quantum me diligat: cum me ab amplexibus eius deſiderabilius impediri prohibeat. Ad hos amplexus qualiter peruenerit: ſubito narrat dicens:

K Ecce iſte venit ſaliẽs in mõtibus tranſiliens colles.]

Ad amplexus ſponſe ſue chriſtus venire diſponens: humanitatem noſtram dignanter aſſumpſit: ad quod myſterium peragendum: quaſi ſalieus in montibus venit: quia quedam opera inter homĩes oſtendit: que valde ſublimia ſunt: ⁊ ſuper homines eſſe perſpiciens: humanum genus ammirari potuit: ſed attingere nequiuit. Q enim de virgine natus eſt: qđ vagientem ad adorandum paſtores angelus ammonuit: magos ſtella perduxit ꝙ pendens in cruce qua hora voluit ſpiritum emiſit: ꝙ mortuos tercia die ſeipm̃ ſuſcitauit: ꝙ celum ingreſſus ſpiritū ſanctū quibus ſibi placuit: donauit. Hec faciens: quaſi in mõtibus ambulauit: quo eu nulla creatura aſſequi valuit. In his nimirum operibus colles trãſiliuit: quia ſanctos omnes quantũcunqꝫ excreuerũt: potentia ſue operatiõis tranſcendit. De quo ⁊ ſequitur.

L Similis eſt dilectus meus capree hinnuloqꝫ ceruorum.]

Similis capree bene eſſe dicitur: quia ex ſynagoga carnem traxit: que per capream oſtenditur. Et quia ex antiquorum ſanctorum ſtirpe progenitus eſt: quaſi hinnulus ceruorum: recte eſſe perhibetur. Sequitur.

M En ipſe ſtat poſt parietem noſtrum: aſpiciẽs per feneſtras proſpiciens per cancellos.]

Quaſi poſt parietem noſtrum xp̃us incarnat⁹ ſtetit: quia in humanitate aſſumpta diuinitas latuit. Et quia eius immẽſitatem ſi oſtenderet: infirmitas humana ferre non poſſet: carnis obſtaculum obiecit: ⁊ quicquid magni inter homines operatus eſt: quaſi poſt parietem latitans fecit. Per feneſtras autem ⁊ cancellos qui aſpicit: partim videtur: partim vero ſe abſcondit. Sic et dominus Ieſus chriſtus dum et miracula per diuinitatis potentiam fecit: ⁊ abiecta per carnis infirmitatẽ pertulit: quaſi per feneſtram ⁊ cancellos proſpexit: quia in alio latens: in alio quis eſſet apparuit. Incarnatus itaqꝫ eccleſie ſue: vel vnicuiqꝫ perfecte anime loquitur: et ad eternam exhortatur patriam dicens:

N Surge propera columba mea: amica mea: formoſa mea: et veni.]

Propter fidem chriſtus ſponſam ſuam amicam vocat. Columbam propter ſimplicitatem: formoſam propter operationem: quia enim ſine fide deo placere non poſſumus: bene per fidẽ amici vocamur: quia dum fide celeſtia appetimus: abiectis terrenis deo adherem⁹. Colũba vero bene anima propter ſimplicitatem dicitur: quia anima deuota: dum ſimplicem dum cordis ſimplicitate perſcrutatur: nequaquã mundi ineptam leticiam diſſoluta ſectatur. Sed ſemper ad eterna feſtinans: colũbe gemitu diligendo imitat̃.

Propter operationẽ anima formoſa re-
cte appellat̃: quia dum preterite vite pec
cata per bona opera redimit: quaſi anti-
quã turpitudinẽ aſſumpta forma meliori
ante ſponſi oculos abſcondit. Hanc itaqꝫ
hortat̃ ſponſus: vt ſurgat ⁊ veniat: quia
dignũ eſt: vt quicũqꝫ ad amorem xp̃i pro-
perat: carnis torporẽ quantũ poteſt abij-
ciat: ⁊ ſe ad eterna cõſequẽda celeriter ac
cingat. Sed quia vt ad celeſtia feſtinem⁹
per exhibitionẽ noui teſtamenti a deo ac-
cepimus. Ideo recte ſequit̃:

O Jam hiems trãſijt: hymber abijt ⁊ receſſit: flores apparue-runt in terra noſtra.]

Quid per biemẽ: niſi legis auſteritas in
telligenda eſt? Que dũ in carnalibus ſa-
crificijs populũ antiquũ detinuit: ad ap-
petenda ſpiritualia ⁊ celeſtia obſeruato-
res ſuos non audiuit. Poſſumus etiam
per biemẽ vitã preſentẽ intelligere: que
dum nos aſſiduis temptatiõibus impetit
quaſi ymbribus importunis ad ſequendũ
xp̃m torpore compellit. Sed iam ſponſa
ſurgat: quia hiems tranſijt: quoniã quan
to magis dies vltimus inſtat: preſens vi-
ta recedit: ⁊ quo amplius tempus ad ter
minũ ducit̃: eo citius currendũ eſt: ne ele-
cta anima oblatis ſibi muneribus eternis
priuet̃. Tranſijt enim dicit̃: quia in proxi
mo tranſitura eſſe nõ dubitat̃. Sequit̃.

P Flores apparuerũt in terra: tempus putationis aduenit.]

Flores apparuiſſe in terra dicunt̃: quia
ſancte anime in celo recipiunt̃. Et quia in
hac vita quãuis hiems fuerit: nõ torpue-
runt: mox vt receſſerunt in terra viuentiũ
glorioſe floruerũt. Bene ſequit̃ cũ dicit:

Q Tempus putatiõis adue-nit.] Quia quo amplior electoꝝ nume
rus in celo congregat̃: eo celerius repro-
bi ab eccleſia: tanq̃ ſacramenta inutilia
amputant̃: vt ⁊ mundus citius finiatur.
Sequitur.

R Vox turturis audita eſt in terra noſtra.]

Quid per turturẽ: niſi eccleſia? Quid
per terram ſponſi: niſi vita illa beata deſi
gnat̃? Sed vox turturis in terra ſponſi au
dita eſſe dicit̃: quia dum ꝑ deſiderio ſuo
ſancta eccleſia deprecat̃: a xp̃o in celo cle-
mentiſſime audit̃. De quo recte ſubdit̃.

S Ficus ꝓtulit groſſos ſuos.]

Quia ſancta eccleſia martyres ſuos ad
eternã patriam premiſit. Poſt quos:

T Vinee florentes odorem de-derunt.] Quia per vniuerſum mundũ
exempla bonoꝝ operum exercuerũt. Vi-
nee vtiqꝫ flores producũt: cum ſingule ec
cleſie animas infideles ad fidei nouitatẽ
per baptiſmũ educũt. Sed flores ipi odo
rem proferũt cum credentes anime exem
pla bona per ſuauem opinionẽ ſibijnuicẽ
⁊ alijs aſpergunt. Sed quia xp̃us vtroqꝫ
modo exhortatiõis nos trahit: vt videli-
cet ⁊ preceptis nos ãmoneat: ⁊ exemplis
ſanctorum nos erigat. Idcirco ſponſe ſue
prius vt ſurgeret ammonẽdo precepit: et
deinde exemplũ ſanctoꝝ ad cognitionem
adduxit: ⁊ poſt exemploꝝ exhibitionẽ ite
rum ſe ad precepti cõmonitionem cõuer-
tit dicens:

V Surge amica mea: ſoror mea: ⁊ veni columba mea in fo-raminibus petre in cauerna ma-cerie.] Surgit anima cũ a peccati perpe
tratiõe ſe erigit. Venit cũ per bona opera
deſiderij ſancti paſſib⁹ ſanctis ad celeſtia
tendit. Sancta etenĩ mens cum preterite
vite turpitudines ꝯſpicit: cũ peccata ſua
enumerat que fecit: mox ſecũ in conſcien-
tia erubeſcit: ⁊ quecũqꝫ in mundo dilexe-
rat: ad odiũ ſibi transferens fletibus ſe pu
nit: ⁊ ipa penitentia facta robuſtior ab om
ni inquinatiõe etiã exilit: ⁊ ab omĩ torpo
re negligẽtie ſe excutit: vt iã infimis cogi
tatiõibus nõ iaceat: ſed ad appetẽda inui
ſibilia per ſancta deſideria ſe extẽdat. Hec
itaqꝫ mens ſurgit ⁊ venit: q̃ ⁊ a torporis
infirmitate per cõpunctionẽ ſe erigit: ⁊ in

ſanctis ſtudijs ſe exercēs: ad eterna pedi
bus amoris currit. Per foramina autē pe
tre vulnera manuū xp̄i in cruce pendētis
libēter intellexerim. Cauernā vero mace
rie vulnus lateris qđ lācea factū eſt: eodē
ſenſu dixerim. Et bene colūba in forami-
nibus petre: ⁊ in cauerna macerie eſſe di
cit: quia dum in crucis recordatiōe patiē
tiam xp̄i imitat: dum ip̄a vulnera propter
exemplū ad memoriā reducit: quaſi colū-
ba in foraminibus petre: ſic ſimplex ani-
ma in vulneribus nutrimentū quo cōua-
leſcat: inuenit. Poſſunt tamē per forami
na petre incarnatiōis xp̄i ſacramēta ſigna
ri: ⁊ per cauernā macerie ip̄a protectio an
gelice cuſtodie figurari. In qua cuſtodia
cū anima ponit: bene ei a ſponſo dicit:

x **Oſtende mihi faciē tuam: ſo
net vox tua in auribus meis.]** Quid em̄
per faciem: niſi fidem qua a deo cognoſci-
mur: accipimꝰ? Et quid per vocē: niſi pre
dicationē intelligimus? Sed precipit ſpō
ſus: vt ei ſponſa faciē ſuam oſtēdat: quia
quicūq; ſe fidem dicit habere: neceſſe eſt:
vt bonis operibus ſe exerceat: vt in operi
bus exterioribus fides interior innoteſcat
Sed ⁊ opera: neceſſe eſt vt vox predica-
tionis ſequat: quia quicūq; in ſanctis ope
ribus perfecte ſe dilatat: cōſequens eſt vt
ad eandem facienda proximos quoſq; ex-
hortetur. Ideo ſequitur:

y **Vox enim tua dulcis: ⁊ faci-
es tua decora.]** Tūc enim ⁊ vox placet: ⁊
facies decorat: qñ ⁊ opa predicatio ſequi
tur: ⁊ rurſum predicationē bona opera co
mitant: huiuſmōi predicatoribus conſe-
quenter dicitur:

z **Capite nobis vulpes paruu
las: que demoliunt vineas.]** Per vul-
pes heretici: per vineas ſingule eccleſie
deſignant. Sed vulpes vineas demoliū
tur: quia per hereticos eccleſie a recte fi-
dei viriditate exſiccant. Que bene paruu
le dicunt: quia quāuis contra veritatē in-
tus ſuperbiāt: exterius in verbis tamen
humilitatē per ſimulationē ſectant. Que
tūc a ſanctis p̄dicatoribus capiūtur: quā-
do inſtante altricatiōe ſententijs verita-
tis cōuincunt. Predicatores quippe ſan
cti aliquādo canes per ſimilitudinē dicū-
tur: quia predicatiōibus aſſiduis quaſi la
tratibus importunis: aduerſarios quoſq;
a grege ouiū arcere nitunt. Iſti canes vul
pes xp̄i capiūt: quia ducem ſuū dum fide
liter diligūt: pro eius amore laborātes:
tergiuerſantes hereticos ab inuolutiōibꝰ
queſtionū: quaſi a tenebroſis caueis ad lu
cem veritatis educūt. Qualiter vulpiū
demolitio timeat: manifeſtat cū dicit:

aa **Iam vinea noſtra floruit.]**
Vinea quippe floruit: quia ſancta eccleſia
per baptiſmū filios ad dei nouā conuerſa
tionē perduxit. Quibus timendū eſt: ne
ab hereticis deprauent: quia dū quiq; fi-
deles innouitatē chriſti regenerant: quo
quiſq; tenerior eſt: eo citius ad puritatē
seducit. Floribus om̄ino timendū eſt ne
pereāt: quia dum adhuc quiſq; ad perfe-
ctionē per exercitiū diuturnū non conua-
luit: facile ſi a dente venenoſo mordet ab
hoc quod nactus fuerat: euaneſcit. Per-
fecta em̄ queq; aīa in quo ſe iam diu ex-
ercuit: facile nō amittit: qui a quo frequē
tius palato intimo ꝙ dulcis ſit dominus
guſtauit: eo conſtantius ſponſi rectitudi-
nē tenet: ⁊ diſtorta faſtidit. Que ꝓſequi-
tur conuenièter: ⁊ dicit:

bb **Dilectus meus mihi ⁊ ego
illi.]** Ac ſi diceret: Dilecti mei amicitiā
conſtāter teneo: quia eius conſtantē beni
uolentiā erga me ſentio: quia dū eius fa-
miliaritatē benignā habeo: durū eſt quod
ei aduerſum inimicos latrātes audio: et
dum in eius aſſiduitate qualis ſit video:
ſi quid erroris proferūtur aduerſarij a ve
ritate ꝙ in eius viſione cognoui nō rece-
do. De quo bene ſequitur:

cc **Qui paſcitur inter lilia: do-
nec aſpiret dies: ⁊ inclinentur vmbre.]**
Quid per lilia: niſi mūde anime deſignā
tur? Que dū caſtitatis candorē retinent:
per bone fame opinionē ꝓximis quibuſ-

cꝫ ſuauiter olent. Inter lilia ſponſus er-
go paſcit̃: quia proculdubio animarū ca-
ſtitate delectat̃: que ⁊ in ſe mundiciā car-
nis conſeruāt: ⁊ per nitidas cogitationes
corā eo placēt: ⁊ extra ꝓximis quaſi odo-
ris ſuauitatē donant. Dies vero aſpira-
bit: ⁊ vmbre inclinabuut̃: quādo vita eter
na apparebit: ⁊ preſens vita finietur. Hic
quippe nox eſt ibi dies erit: quia hic in vi
ſione veritatis caligamus: vbi deus ipſe
tota veritas mētibus elucebat. Ad hanc
prorſus diē ſancte anime enitunt̃: vt per-
ueniant propter hāc iuſticiā illibatum: in
quantū poſſunt conſeruāt: ⁊ quia ſine xp̄o
nihil poſſunt eius auxiliū inuocant: eius
familiaritatē deſiderant. Quarū dū men
tem cōſiderat: prope eſt benignus ⁊ adiu
uat: ⁊ quo amplius proficiūt: familiarius
ſemper amat: donec finitis tenebris mun
di ad vite eterne luceꝫ perfectas educat.
Quā lucem quia valde deſiderāt: eancꝫ
cum dn̄s ad iudiciū venerit: videndā eſſe
putant. Idcirco cū deſiderio dicūt:

dd **Reuertere: ſimilis eſto ca-
pree: hinnulocꝫ ceruoruꝫ ſuper
montes bethel.]**

A nobis dilectus corporaliter tūc abijt:
quādo poſt reſurrectionē in celū aſcendit
Tunc autē reuertet̃ quando in fine mūdi
reſuſcitatis corporibus hominū omnibꝫ
in iudicio manifeſtabit̃. Qui vere ſimilis
capree ⁊ hinnulo ceruoꝝ apparebit: quia
in carne noſtra veniens ad iudiciū omni-
bus ſe mōſtrabit. Per capreā enim que
mundū eſt animal: eccleſia deſignat̃: que
dum in celeſtibus mēte habitat: quaſi in
montibus paſcit̃. Per ceruos autē quid
aliud ꝙ patres antiqui deſignant̃: ex quo
rū carne xp̄us natus: quaſi hinnulus cer-
uoꝝ mūdo eſt preſentatu s. Bethel auteꝫ
domus dei interpretat̃: que bene eccleſia
dei dicit̃: qꝛ in ea minus habitat duꝫ per
fidem corda noſtra mundant̃. Super mō
tes ergo bethel ſimul capree hinnuloruꝫ
ceruorum apparebit: quia in eadem hu-
manitatis forma ad iudiciū veniet: quam
ab eccleſia ſumpſit: quando in hoc mūdo
ex patrū progenie: quaſi hinnulus ex cer-
uis natus fuit. Quevere ⁊ ſimilis capree
⁊ ſuper montes apparebit: quia ex huma
nitatis quidem ſimilis eccleſie erit: ⁊ ta-
men ſuper ip̄os ſummos: qui quaſi mon-
tes excellunt: in eccleſia ſublimior emine
bit. Qui dum venire moretur: quia eum
ſemper ſancta anima perquirere nititur.
Ideo ſequitur. A

Capitulum. III

i **In lectulo meo per no-
ctes queſiui quem dili-
git anima mea.]**

Lectulū ſibi ſancta anima in nocte facit:
dum om̄es perturbatiōes mundi fugiēs:
ſecretum componat in quo requieſcit. In
hoc lectulo quem diligit: querit: quia dū
ab omnibus ſollicitudinibus mundi va-
cat: in eius inquiſitiōe quomodo ad illuꝫ
perueniat non quieſcit. Notandū eſt au-
tem: quia per noctes querit: qui modo in
hoc mūdo viuit: ⁊ perfecte tenebras tem-
poralitatis a ſe non excutit. Quas quo
grauiores patitur: eo feruentius queret
eum: quo inuento tenebras amplius non
patit̃. Sed quia quē querit: nunꝙ perfe-
cte in hoc mūdo inuenit. Ideo ſubiūgit.

B **Queſiui illū ⁊ nō inueni.]**

Quia vero maximo deſiderio eſtuat: et
quicquid tenet ei non ſufficit: donec dile-
ctum inueniat̃: ideo conſtantiam inquiſi-
tionis ſubiungit dicens:

C **Surgam ⁊ circuibo per ciui
tatem: per vicos ⁊ plateas: que
ram quē diligit anima mea.]**

Quid per ciuitatē in hoc loco niſi eccle
ſiam: quid per vicos ciuitatis: niſi ſpiri-
tuales quoſcꝫ accipimus? Qui dum ad
celeſtia toto corde gradiūtur: anguſtā vi-
am tenent qua ad vitam perducant̃. Per
plateas autem ſeculares deſignant̃: qui
dum voluptates ſuas multas ſequūtur la
tas vias gradiūtur. Surgit ergo ſponſa

et ciuitatem circuit: quia perfecta anima
que inuiſibilia faſtidit: om̄es ſanctos qui
ſunt vel fuerūt in eccleſia mente cōſpicit:
ſi quid forte in eorum actibus reperire po
terit: quod imitando ad ſponſi inuentio-
nem aliquando venire poſſit. Per vicos
autē ꝛ plateas querit: quia dum per bo-
norū imitationē ad dilecti familiares am
plexus ꝑuenire ſatagit: non ſolū in ſpūali
b⁹: ſed in ipſis carnalibus aliqñ inuenit:
quod imitari digne poſſit. Sed poſtq̃ la-
borem geminatū inquiſitiōis inſinuauit:
iterū difficultatē inuentiōis ſubdit dicēs:

D Queſiui illū ꝛ non inueni.]

Sed dum querit ꝛ nō inuenit: ipſa etiam
querit̄ ꝛ inuenitur. Ideo ſubdit̄:

**E Inuenerūt me vigiles qui cu
ſtodiunt ciuitatem.]**

Quid per vigiles: niſi doctores eccle-
ſie deſignant̄? Quia dum lucrandis ani-
mabus ꝛ ſcriptis ꝛ dictis inuigilant: vbi
deſiderij aliquantū ſentiunt: augmenta-
re ad melius nunq̃ ceſſant. Hi ſponſam
querentē inueniūt: quia pium xp̄m inue-
nire ſatagentē excipiunt: ꝛ vt citius inue
niat: preceptis inſtruunt̄: exemplis accen
dunt. Quos illa interrogās dixit:

**F Num: quem diligit anima
mea: vidiſtis?**

Bene eos interrogare dicit̄: quia dū eo
rum ſcripta vel verba vigilāti ſtudio per
ſcrutat̄: tanq̃ preſentibus: etiam abſenti
bus animi intentiōe loquēs: quid de xp̄o
ſenſerint: ſuſcitat̄. Quia vero dum in eos
omnino intendit: nunq̃ ſponſū inuenit:
conſequēter ſubiungit.

**G Paululū cum pertranſiſſem
eos inueni quē diligit aīa mea.**

Paululū vigiles tranſit ꝛ dilectū inuenit
qꝛ dū eos puros hoīes eſſe cogitat: ad dei
tatē mentē erigit: ibiq; ſponſū ſuū ſupra
homines patri equalē cognoſcit. Quem
tunc inueniſſe ſe dicit cum ſanctis labori
bus adiuta in eius deitatis claritatē ocu-
lum fidei tanq̃ per ſpeculū contemplan-
do aliquantulū figit. Et tantillū quanta
auiditate mētis ſuſcipiat: oſtendit dicēs:

**H Tenui illum nec dimittam:
donec introducam illum in do-
mū matris mee: ꝛ in cubiculum
genitricis mee.]**

Mater ſponſe ſynagoga extitit: quia ex
ipſa predicatores habuit: ex quibus verbū
veritatis ſuſcepit: per quod in fide rege-
nerata fuit. Tenet ergo ſponſum eccleſia
donec in domuȝ matris eum introducat:
quia vſq; in finē mūdi ad eius fide amo-
re non recedit: donec ad fidem iudeos ad
ducat. Nō q̄ poſtea recedat: quippe que
in exilio diligit: in patria vidēs amplius
amabit. Sed de illo tempore dici debuit
de quo a quibuſlibet ꝓpter obſiſtentes tē
ptatiōes dubitari potuit. In domū ergo
matris dilectū introducet: quando in fine
mūdi eccleſia per predicationē in plebem
iudaicā xp̄iana ſacramenta immittet. In
cubiculū autem quaſi in ſecretiorem par-
tē domus eum introducet: quia ex eadem
plebe ita plurimos conuertet: vt omnes
mūdi ſarcinas abijciant: ꝛ in intimis co-
gitatiōibus ſoli deo placere concupiſcāt:
huiuſcemōi homines cubiculum facient
ſponſe: quia dum a ſe omnes ſordes cupi
ditatis abijcient: quaſi ſecretū locum in
mente in quo delectetur component. A
quoruȝ inquietatiōe in eis delectabiliter
pauſans ſponſus improbus prohibet ite-
rum dicens:

**I Adiuro vos filie hieruſalem
ne ſuſcitetis neq; euigilare facie
tis dilectā donec ipſa velit.]**

In hoc vtiq; oſtendit: quia eiuſdē perfe
ctiōis quoſdā de ſynagoga poſt conuer-
ſionē inueniet: cuius de eccleſia q̄ pluri-
mos inuenit: dū in eoꝝ quiete ſimiliter de
lectatus ab eis inquietatores ꝓhibet: ſi-
cut ab eccleſia ꝓhibuit. Introducta ergo
ad fidem ſynagoga eccleſie mentem per
opera que videt: cōſpicit: ꝛ ſublimitatem
eius valde ammirans dicit:

R Que eſt iſta que aſcẽdit per deſertũ ſicut virgula fumi ex aromatibus mirrhe ⁊ thuris : ⁊ vniuerſi pulueris pigmentarij.] In deſerto vtiqꝫ in hoc mũdo eccleſia: ſiue ſancta queqꝫ anima viuit dũ a regno exul: inter beſtias demones videlicet degit. Hic eñ et ſi non omnino a ſponſo deſerit: tamen quia dũ in carne eſt nondũ ad certam eius viſionẽ admittit: dum ab eo per exilia ⁊ temptatiões peregrinat: quia dũ adhuc cum eo nõ regnat: deſeri ab eo ſibi videt. Ob hoc ſemper laborat vt oſtendat: vt quem valde diligit: magis ac magis ſentiat: quaten⁹ quoniã perfecte eum in deſerte non tenet: vel ipo eius deſiderio ſe reficiat: vt ſic in via roborata: quãdoqꝫ ad hoc quod diu cõcupiuit perueniat. Sunt quippe nõnulli qui dũ oĩa inuiſibilia faſtidiũt: m entem in celeſtia erigũt. Et quia in infimis nihil quod eis dulceſcat conſpiciũt: totum cor ad ſuperna mãdata conuertũt. Hi ab omnibus malis moribus ſe exuũt: cenſum mũdi cũ cupiditatibus contempnũt: ſpe ad inuiſibilia tendũt: ⁊ quo ampliori deſiderio illis inherent: eo magis ac magis moleſte incorruptionẽ ferunt quã habent. Hi nimirũ per deſertum aſcendũt: quia dum in hoc mũdo inter temptatiões viuunt: quo amplius dum hic morant: deſeri metuũt: fortius iſta deſerãt: ⁊ ad illa gradiunt: in quibus cũ fuerint: nihil amplius qđ eos amitt[..]ueat: iam timebũt. Bene autẽ ſicut virgula fumi aſcendere dicunt: quia ⁊ odorẽ bone fame: et ſubtilitatẽ mentis habere dicunt : non autẽ quarũlibet rerũ fumus iſte dicit: ſed ex aromatibus mirrhe ⁊ thuris: ⁊ vniuerſi pulueris pigmẽtarij exiſtere declaratur. Mirrha quippe mortuoꝝ corpora condiunt ne putreſcãt: thura vero accendunt: vt redoleãt. Per mirrhã ergo carnis mortificatio deſignatur. Per thus vero orationũ mũdicia intelligit. Sancta igit anima dum carnem ſuam a putredine vicioꝝ mortificat: dum oẽs mundi voluptates per continentiã abnegat: quaſi mirrham mortuo corpori adhibet: vt poſt iudiciũ a corruptiõe eterna ſanũ permaneat. Cum vero ſe ad celeſtia maiori deſiderio accendit: ⁊ a cordis cubiculo oẽs ſuperfluas cogitatões feruenter abijcit: quaſi thuribulũ cor ſuũ coram deo facit. In quo dũ per dilectionẽ virtutes cõgregat: quaſi carbones in thuribulo coaptat: in quo ſeipam mens in cõſpectu dei igne charitatis accendat. Dũ feruentes ⁊ mũdas oratiões ad deũ emittit: quaſi fumũ aromatũ ex thuribulo educit: vt coram dilecto ſuaue redoleat: ⁊ proximos quoſqꝫ ad eius amorẽ per bona exempla concitare nõ deſinat. Sed notandũ ꝙ nõ ait: vniuerſi pigmẽti: ſed vniuerſi pulueris pigmẽtarij. Pigmenta ꝗppe facimus: qñ virtutes cõgregamus in corde. Quando vero ipas noſtras virtutes per ſingula queqꝫ opera diligẽtius retractamus : ne quid in operibus noſtris incultũ remaneat: ne inter virtutes viciũ lateat: tũc proculdubio vnguenta virtutuꝫ quaſi in puluerẽ tundimus: vt eo mũdiora ſint opera noſtra : quo ſubtilius ea ab oĩ ſubreptione vicioꝝ diſcernere nõ ceſſamus. Huiuſcemodi mentes dilecto ſuo delectabiles ſe per eius gratiã faciũt : et dum ab oĩ mũdano ſtrepitu ſe diuidũt locũ in quo ſponſus requieſcat: in ſeipſis componũt. De qua requie ſubdit:

L En lectulũ ſalomonis ſexaginta fortes ambiũt ex fortiſſimis iſrael.] Salomon quippe pacificus interpretat. Quid ergo per ſalomonẽ: niſi xp̃us intelligit: de quo ſcriptũ eſt. Ipſe eſt pax noſtra: qui fecit vtraqꝫ vnũ. Salomoni ergo lectulũ facimus: quãdo a mũdi ſollicitudinibus oĩno ceſſamus: dũ in ſolo deſiderio xp̃i libenter pauſamus: eiqꝫ vt nobiſcũ pauſet cor ab oĩ terrena cupiditate mũdamus. Denarius autẽ numerus ſi per ſenariũ numerũ multiplicet: nimirũ ſexaginta complent. Per denariũ itaqꝫ decalagũ legis accipimus. Per ſenariũ autem totũ hoc tempus intelligimus: qđ ſex diebus operatorijs volui videmus. Per ſexaginta igit fortes oẽs perfectos:

qui fuerunt ante nos in eccleſia intelligi-
mus: qui dū decē precepta legis quo ſpi-
ritualius eo fortius in ſex diebus cōple-
uerūt: quaſi ſexagenariū numerū perfece-
runt. Hi lectulū ſalomonis ambiūt: quia
mentē ſanctam: in qua xp̄us pauſat ver-
bis ⁊ exemplis muniūt: quibus ab aditu
mentis venientes hoſtes repellūt: dum
ipam mentē exemplis ſuſtinent: ſcriptis
erudiunt.

M Hi tenent gladios: ⁊ ad bel la doctiſſimi exiſtunt.]

Quia dum ad verbū dei opere cōplent:
quod corde ſciūt: magis ac magis ſemper
docti hoſtem ſuū demonē: ſcilicet ſapien-
tia ⁊ fortitudine vincūt. Per gladiū em̄
verbū dei deſignat. Per manus aūt qui
bus gladios tenent: ipa opera figurant.
De quibus bene ſubditur.

N Uniuſcuiuſqꝫ enſis ſuper fe mur ſuum: ꝓpter timores no- cturnos.

Quid per enſem: niſi rigore cōuerſatio
nis? Et quid per femur: niſi carnis appe-
titus accipimus? Electi ergo quiqꝫ qui iā
ad perfectionē vite profecti ſunt: ſemper
enſem ſuper femur ſuū ferunt: quia rigo-
re cōuerſationis appetitū carnis aſſidue
frangūt: ne hoſtis quē in nocte huius mū
timent: repente veniēs mollem aditū in-
ueniat: ⁊ per voluptatis molliciē: eo faci-
liꝰ quo voluptuoſiores inuenerit: ad gra-
uiora peccata perducat. De laude itaqꝫ ſa
lomonis adhuc ſubdit cum dicit:

O Ferculū fecit ſibi rex ſalo- mon de lignis libani. Colum- nas eius fecit argēteas: reclina- toriū aureū: aſcenſum eius pur pureū: media charitate ꝯſtruit ꝓpter filias hieruſalē.]

Ligna libani imputribilia eſſe aſſerun-
tur. Ferculū fecit ſibi rex ſalomon de li-
gnis libani: quia ſcd̄m preſciētie ſue gra-
tiam: xp̄s ſanctā eccleſiā de ineternū per-
manſuris ſanctis cōſtrinxit.

P Colunpnas eius fecit ar- genteas.]

Quia eidem eccleſie predicatores de
dit: qui ⁊ vt etiam exemplis ſuſtentarēt:
magna iuſticie rectitudine roborauit: et
vt predicatiōibus erudirent: nitore elo-
quij quaſi ſplēdore argenti decorauit.

Q Reclinatoriū argēteū fecit.

Quia dū in cordibus perfectoꝝ reſplen
duit: eis diuinitatis ſue potentiā per con
templationē oſtēdit. In qua cōtemplatio
ne duꝫ eis pulchritudinē celeſtiū gaudio
rum mōſtrauit: quaſi reclinatoriū ex auro
eis cōpoſuit: quia locū in quo ſe refocillā
tes requieſcāt: appoſuit. Quod reclina-
toriū bene aureum eſſe dicit: quia melior
eſt ſapientia cūctis opibus: ⁊ omnia que
deſiderant ei nō poſſunt comparari. Ad
hoc reclinatoriū multis laboribus perue
nit: multis tribulatiōibus aſcendit. Ita
vt ſi neceſſe fuerit etiā ſanguis effūdi per-
mittat. Ideo aſcenſus recte purpureus
eſſe dicit. Duꝫ em̄ ſancti quiqꝫ martyres
ꝓpter vitaꝫ eternā corpora ſua ad ſuppli
cia tradiderūt. Dum flagella eculeos: ig-
nes: gladios: ⁊ alia innumerabilia tormē
ta patienter pertulerūt: nōne ad reclinato
riū iſtud ad beatā ſcꝫ vitam per aſcenſum
purpureum aſcenderūt? Sed nos miſeri
quid agimus? qui in hoc ferculo colūpne
argentee nō ſumus: quia ſanctā eccleſiaꝫ
nec exemplis ſuſtētamus: niſi predicatio
ne docemus. In ea reclinatoriū aureū nō
habemus: quia terrenis cogitatiōibus in
uoluti: ad ſplendorē ſapientie per cōtem-
plationē non aſſurgimus: aſcenſum pur-
pureū nec cognoſcimus: quia voluptati-
bus vacantes: labores ⁊ perſecutiōes pro
eterna beatitudine ferre recuſamꝰ. Con-
ſolat nos aliquantulū quod de hoc fercu
lo ſubditur.

R Media charitate conſtruit: ꝓpter filias hieruſalem.]

Quid eñ per filias hieruſalē: niſi cum non filios ſed filias dixerit intelligimus: niſi nos debiles: q̄ in eccleſia: nō viri: ſed femine ſumus: quia contra vicia fortiter nō reluctamus: viriliter reſiſtimus: inutiliter ſubiacem⁹. Hieruſalē eñ viſio pacis interpretat̃: per quā eccleſia q̄ eſt mater noſtra deſignat̃: eo ꝙ aſſidue pacē perpetuā contemplat̃. Si ergo nos in ferculo regis colūpne argentee non ſumus: reclinatoriū aureū non habemus. Per aſcenſum purpureū aſcendere nō valemus: ſaltem charitatē que cōmunis om̄ibus electis que quaſi in medio poſita eſt: teneamus. Per hāc quippe rex ſalomon nos in ferculo ſuo eſſe cognoſcit: quia in eo cū columnis argenteis cū reclinatorio aureo cū aſcenſu purpureo: ꝓpter filias hieruſalem: etiā media charitate cōſtrauit: quia cū ſummis eccleſie mēbris ad eandē ſponſi beatitudinē peruenimus: ſi charitatē indefeſſam obſeruamus. Sequit̃:

R Egredimini filie ſion ⁊ videte regem Salomonem in diademate: quo coronauit eum mater ſua in die deſponſationis eius: ⁊ in die leticie cordis.]

Mater xp̄i beata maria eſſe credit̃: que coronauit eū diademate: q̄ humanitatē noſtrā ex ipſa ip̄e aſſumpſit: ſicut in euangelio recitat̃. Et hoc in die deſponſatiōis eius: ⁊ in die leticie cordis eius factū eſſe dicit̃: quia quando vnigenitus filius dei deitatē ſuā humanitati noſtre copulare voluit: quādo per bonā voluntatē ſuam tempore oportuno eccleſiā ſuam ſibi aſſumere placuit: tūc cum charitatis exultatiōe carnem noſtrā ex matre virgine ſuſcipere voluit. In qua cū doloribus ꝓ tempore viuēs: de redemptiōe noſtra vehementer exultauit. Sed cū diadema ꝓ gloria aſſumat̃: in humanitatis autem ſuſceptione nō gloria verbi dei: ſed humilitas eſſe cognoſcat̃: quomodo in humilitate noſtra quaſi dyademate coronatus fuiſſe dicitur. Sed cū ip̄a eius incarnatio vere gloria noſtra fuerit: quia membra eius ſumus propter cōmunionē corporis dyadema membroꝝ bene capitis ſcriptura predixit. Hic itaqꝫ: quia a ſponſa laudatur: ⁊ ip̄e viciſſim ſponſā laudare dignat̃ dicēs

Capitulū IIII

A q Uam pulchra es amica mea: q̄ pulchra es ⁊ decora: oculi tui columbarum: abſqꝫ eo quod intrinſecus latet.]

Quia hec ſuperius expoſuimus: vt potuimus: nūc eadem repetere propter breuitatē ſeruandā deuitamus. Sed quia adiunctū eſt abſqꝫ eo quod intrinſecus latet breuiter videndū eſt: quomodo ſuperius ꝯiungat̃. Pulchra eſt ergo ſpōſa ⁊ oculi eius columbaꝝ: abſqꝫ eo qđ intrinſec⁹ latet: q̄ valde honeſtū eſt quicquid in exterioribus operat̃: ꝙ ſimpliciter inter homines conuerſat̃: ꝙ ea que videt temporaliter cōcupiſcere dedignat̃. Et ſi quid tamē in hoc mūdo placet: poſt cōcupiſcentias ſuas ire deteſtatur. Sed vehemēter pulchrius ⁊ honeſti⁹ eſt: ꝙ cordis deſideriū illibatū retinere conat̃: ꝙ eterne beatitudinis claritatē in mente retinet: ⁊ erecta contemplat̃: ꝙ in his que interius videt: ſuauiter requieſcit: ⁊ mūdat̃. Sequit̃.

B Capilli tui ſicut greges caprarū: que aſcenderunt de monte galaad.]

Si per oculos predicatores eccleſie deſignant̃: quia ceteris viam oſtendūt: bene per capillos populi figurant̃: qui eidem eccleſie ornatū tribuūt. Capilli ergo ſponſe ſicut grex caprarū eſſe dicunt̃: quia populi eccleſie dū precepta legis ruminātes celeſtia fide contemplant̃: mūda ſunt animalia ⁊ in altis paſcunt̃. Galaad aūt aceruus teſtimonij interpretat̃. Quid autem per aceruū teſtimonij: niſi multitudinē

martyrũ intelligimus: quia dum fidem xp̄i inſuperabiliter tenuerũt: eos teſtimoniũ veritati etiã per mortẽ ſuã perhibuiſſe ſcimus. Grex itaqꝫ ille caprarũ de monte galaad aſcendit: quia populus eccleſie eo magis fide ſe ad eterna ſuſpendit: quo fortius ſanctos martyres eidem fidei teſtimoniũ perhibuiſſe ſciuit. Sequit.

C Dentes tui ſicut grex tonſarũ: que aſcenderũt de lauacro.]

Sicut per oculos predicatores intelliguntur: quia per eos eccleſia illuminatur ſimiliter ⁊ dentes eiuſdem poſſunt dici: quia per eos infideles conſumũtur: ⁊ paruuli nutriũtur. Dentes quippe ſancti predicatores vocantur: quia dum ſanctã ſcripturam exponẽdo minoribus fratribus elucidant: quaſi panẽ paruulis: tanꝙ matres filijs cõmaſticant quo infirmi ad fortiora cõualeſcant. Hi nimirũ bene ſicut grex tõſarũ que aſcenderũt de lauachro eſſe dicũtur. quia dum ſe a peccatis om̄ibus in baptiſmo ablutos eſſe recordantur: libenter onera mũdi deponũt: vt ad celeſtia conſequẽda ⁊ predicãda: quo liberius: eo facilius gradiuntur. De quo ſubdit.

D Omnes gemellis fetibus: ⁊ ſterilis non eſt inter illas.

Gemellos fetus om̄es ſancti predicatores habẽt: quia duz in duobus preceptis charitatis ceteros homines ſupereminẽt geminã dilectionẽ predicãt: ⁊ in eo duos populos iudaicũ ⁊ gentilem gignere non ceſſant. Inter quos nullus eſt ſterilis: qꝛ profecto predicator nõ eſt dicendus: ſi filios ſpirituales gignere ꝯtempnit. De quibus adhuc ſubdit:

E Sicut vita coccea labia tua ⁊ eloquiũ tuum dulce.]

Idem predicatores labia eccleſie dicuntur: quia nimirũ per eos populis precepta vite loquitur. Qui bene ſicut vita dicuntur: quia dum fluxas cogitatiões in cordibus hominũ ſuis predicatiõibus reſtringunt: quaſi ſparſos crines ne immoderate defluant reprimũt. Sed quid eſt ꝙ nõ tantum vite: ſed coccinee comparantur: niſi qꝛ per coccũ flamma charitatis intelligitur: quia illi ardent ⁊ per eos alij accendunt: per quos eloquiũ ſancte eccleſie dulcoratur: quia dum que dicũt faciũt: predicationes ſuas hominibus quaſi ſapidas eſtas apponũt. Sequitur.

F Sicut fragmen mali pomi: ita gene tue: abſqꝫ eo quod intrinſecus latet.]

Quod per genas eccleſie: niſi ipos predicatores intelligimus: quia dũ in populis: vt eis proficiãt eminent: quaſi in facie eccleſie manifeſtũ apparẽt. Per malũ autem punicum ipſa eccleſia deſignatur: quia dũ multos populoſ in vnitate fidei nutrit quaſi multa grana ſub vno cortice ſtrĩgit: quia dũ grana diuino ſeruitio ceteris fortius affligũt: dum ſe vt om̄ia mũdana cõtempnũt: dum volũtates ſuas abnegant: ⁊ vicia ſua om̄ino mortificãt: ceteros extollant: ⁊ ſeip̄is humiliãt: dum per exempla ſua ceteros nutriũt quaſi fracti ⁊ apti ſe cibos offerũt. Sed ꝗuis magna ſint ꝗ extrinſecus apparẽt: maiora tamen in occulto retinent: que diuini oculi ſoli vidẽt Ideo ſubiũctum eſt. [Abſqꝫ eo quod intrinſecus latet.] Sequit.

G Sicut turris dauid collum tuum: que edificatur cum propugnaculis.]

Collum quippe extendimus: quando longius ꝓſpicere volumus. Propter aliud ergo ſancti predicatores oculi: ꝓpter aliud dentes: propter aliud autem gene: ⁊ collum: propter aliud conuenienter vocantur. Bene igitur ſicut turris dauid: collum ſancte eccleſie dicitur: quia ſancti predicatores procul venientes hoſtes ſancte eccleſie ſpeculantur: et fortiter reſiſtunt: ſi quid in eo ledere conantur ⁊ libere terrena deſpicientes: celeſtia contemplantur. Collum ergo propter hoſtiũ ſpeculationẽ: turris vero dauid propter

fortitudinē ꝛ ꝓpter excelſam celeſtiū gau
dioꝝ contemplationē. Que turris recte
dauid eſſe dicit: quia dauid manufortis
interpretat: per quod xp̄us ſignificat: cu-
ius eſt quicquid forte ꝛ excelſum operat.
De qua ſubditur.

**H Que edificatur cum propu
gnaculis. Mille clypei pendēt
ex ea omnis armatura fortiū.]**

Cum ꝓpugnaculis turris dauid edifi-
cata dicit: quia ſancti predicatores cōtra
aduerſarios homīes ſi neceſſe ſit: miracu-
lis armant. Contra vicia autē ſe clypeis
muniūt: quia ne ſpiritualibꝰ hoſtibus ſuc
cumbāt: virtutibus ſe defendūt. In qui-
bus omnis armatura fortiū pendet: quia
quiſquis hoſtiū cuneis: fortiter reſiſtere
vult: in eis exempla videt: quibus arma-
tus hoſtes ſtrennue valet ſuperare. Mil-
le autē hic pro perfectiōe ponitur: quia in
millenario numero om̄es numeri perfecte
complent. Sequit.

**J Duo vbera tua ſicut duo hin
nuli capree gemelli: qui paſcun
tur in lilijs donec aſpiret dies et
inclinentur vmbre.]**

Per duo vbera duo p̄dicatoꝝ ordines:
vnus in circūciſione: alius in prepucio de
ſignant. Qui bene ſicut duo vbera hin-
nuli capree dicunt: quia ꝛ filij ſynagoge
exiſtūt: ꝛ in mōtibus contemplationū pa-
ſcunt. Gemelli vero ideo dicti ſunt: quia
cōcorditer predicāt: ꝛ concorditer ſapiūt.
In lilijs vero paſcunt: donec aſpiret dies
ꝛ inclinent vmbre: quia mundiciā infati-
gabiliter ſectant: donec in die iudicij pre
mia recipiāt: que in labore noctis aſſidue
contemplant. Sequit ſponſus dicens:

**K Vadam ad montē mirrhe:
ꝛ ad collem thuris.]**

Quid per montē mirrhe: niſi fortē alti-
tudinē mortificatiōis in opere? Et quid
per collē thuris intelligimus: niſi altam
humilitatē in oratiōe. Ad montem ergo
mirrhe: ꝛ ad collē thuris ſponſus vadit:
quia eos familiariter viſitat: q̊s per morti
ficationē vicioꝝ ad alta ꝓficere: ꝛ per mū
das ꝛ humiles oratiōes ſuauiter redolere
ꝓſpicit. His quippe virtutibus ſancta ec
cleſia: vel vnaquecꝫ anima mūda efficit:
quia dū per voluptatū mortificationē vici
is reluctat: ꝛ per ſanctas oratiōes frequē
ter lachrymis abluit: ſordes lauacri ſpon
ſo placeat: quia pulchra apparere conat.
Cuius conatū ad effectū ſponſus pec gra
tiā ſuam ducit: opuſcꝫ ſuū in ſponſa beni
gne laudat dicit.

**L Tota pulchra es amica mea
ꝛ macula non eſt in te.]**

Cum ſcriptū ſit: Nemo viuit ſine pecca-
to: nec infans cuius vita eſt vnius diei ſu
per terrā. Quid eſt ꝙ ſpōſa tota pulchra
eſſe dicit: in qua macula non habet? Ali-
bi quippe ſcriptū eſt. Stelle nō ſunt mun
de in cōſpectu eius. Et alibi. In multis
offendimus om̄es. Et iohānes apoſtolꝰ
ait: Si dixerimus: quia peccatū nō habe-
mus: veritas in nobis nō eſt. Et idē. Si
dixerimus: quia peccatū non habemus:
mentimur: ꝛ veritatē non facimus. Sed
dū ſancta anima a peccatis quottidianis
ſe per penitentiā mūdat: dum quottidie
peccata minuta cū lachrymis abluit: ꝛ a
maioribus ſe obſeruat: quāuis frequēter
peccet: per aſſiduā tamen penitentiā mū-
ditiā ſuam aſſidue ſeruat. Hinc em̄ alibi
precipit. Semper ſint veſtimēta candida
Et illud. Juſtus autē ex fide viuit. Quā
uis em̄ mox vt peccāt: a iuſticia deuiet: ta
men dū ſemper credit in eū qui iuſtificat
impiū: ꝛ aſſidue ſub eius fide peccata ſua
deflet per aſſiduas ablutiōes iuſticiā ſuā
retinet. Se igitur ita mūdanti ſponſe cō-
ſequenter dicitur:

**M Veni de libano ſpōſa mea
veni de libano: vēi coronaberis**

Libanus quippe dealbatio interpreta-
tur. Quid ergo per libanū: niſi baptiſma
intelligit: in quo ſancta eccleſia aqua ab-
luit: a peccatoꝝ ingredine per ſpiritū ſan

ctum quē recipit: ⁊ per xp̄i fidem dealbatur. Unde ſcriptū eſt. Aſperges me dn̄e yſopo ⁊ mūdabor ⁊c̄. De libano ergo ſancta eccleſia ad coronam venit: quia in xp̄i baptiſmo fidē precipit ſub qua cū xp̄i gratia merea̅: vt premiū percipere poſſit. Sz quid eſt ꝙ dicit̄: Ueni: niſi ꝙ in fide ⁊ in ſpe ⁊ in charitate quicquid operat̄: ſubſiſtit̄: vt his tribus munita virtutibus robur habeat: per inuia nō laceſcat. De fide enim dicit̄. Fide mūdans corda eoꝝ. Et iterum. Sine fide impoſſibile eſt placere deo. De ſpe autē dicit̄: Non confundent oēs qui ſperant in te dn̄e. Cui iterū dicit̄: Quis eſt in te ſperans: ⁊ derelictus eſt? De charitate aūt dicit̄: Charitas operit multitudinē peccatoꝝ. Et iterū. Si diſtribuero oēs facultates meas in cibos pauperū: ⁊ ſi tradidero corpus meū ita vt ardeā: charitatē autem nō habuero: nihil ſum. Et iohānes apoſtolus. Deus charitas eſt. Poteſt tamē ⁊ aliter intelligi: ꝙ ter dicit̄: veni. Uenit ſpōſa ſancta ad xp̄m dum in hoc mūdo viuēs: bona que poteſt operat̄. Uenit quādo in hora mortis anima videlicet ſponſa a carne exuit̄. Uenit tertio: quādo in iudicij die vltimi carnem reſumit: ⁊ cum xp̄o thalamū celeſtē ingredit̄. Ibi quippe omniū laborum ſuoꝝ premia conſequit̄. Ibi iam om̄ino proſtratis ⁊ excluſis hoſtibꝰ glorioſe coronat̄. Ideo ei hic per promiſſionē dicit̄:

N Coronaberis de capite ammana: de vertice ſaur ⁊ hermon: de cubilibus leonum: de montibus pardorum.]

Quid per ammana ſaur ⁊ hermon noīa videlicet montiū: niſi potentes huiꝰ ſeculi intelligunt̄? Qui quāto ditiores tanto excelſiores ⁊ firmiores apud infirmos eſſe vident̄. Sed de his montibus ſancta eccleſia coronat̄. Quia dum regnū predicat eternū: dum exemplo ſuo oīa que mūdi ſunt vilia eſſe demōſtrat: ipſos etiā potentes ad penitentiā inclinat: ⁊ ſibijp̄i ꝓ eoꝝ acquiſitione coronā in celeſtibus parat. Sic quippe fit: vt humiles ſuperbos proſternāt: ⁊ infirmi excelſos inclinent. Ideo ſcriptū eſt. Omnis vallis implebit̄ ⁊ omnis mons ⁊ collis humiliabit̄. Sed quid eſt ꝙ non ſolū de montibus: ſed etiā de capitibus montiū coronāda eſſe dicit̄: niſi ꝙ impletū videmus: quia iam ip̄e excelſiores perſone in xp̄m credūt: ⁊ eius p̄ceptis per eccleſie p̄dicationē obediunt̄. Reges eñ ⁊ imperatores xp̄o ſeruiūt: coronas deponūt: ⁊ per penitentiā in eccleſia veniā petunt. Si itaq̄ per capita mōtiū ſummas perſonas intelligimus: bene per cubilia leonū ⁊ montes pardoꝝ: principes quiq̄ ⁊ miniſtri deſignant̄: qui crudelitati deſeruiūt: ⁊ doloſitatibꝰ ſuis: qui quos nō poſſunt ledere decipiūt. Pardi quippe maculas in cute ſemper portant. Per quod quos alios q̄ hypocritas vel diſcordes ſignificant̄. In illis quippe qui crudelitatē ſectant̄: demones tanq̄ leones cubant. In illi vero quaſi pardi montes edificāt: quos dū vicijs ſuis aliquas virtutes admiſcere conſentiūt: pro omnibus bonis ſuis laudis gloriā affectare cōpellunt̄. Hi itaq̄ vere pardoꝝ varietatē ſectant̄: qui dum cū virtutibus etiā vicia imitant̄: in vario corio coloris ⁊ diſſimilitudine diuidunt̄. Sed de cubilibus leonū ⁊ de montibus pardoꝝ eccleſia coronatur: quia dū per eius predicationē ⁊ crudeles ad pietatē: ⁊ hypocrite ad vite humilis vnitatē conuertunt̄. Pro his omībus premiū percipiet: quod meretur Cui iterum dicitur:

O Uulneraſti cor meum ſoror mea ſponſa vulneraſti cor meū: in vno oculoꝝ tuorum: ⁊ in vno crine colli tui.

Per oculos ſancte eccleſie predicatores ſicut dictū eſt deſignant̄. Per crines vero populi multitudo figurat̄: per collū autem ſancta capitis ⁊ cordis cōiunctio demonſtrat̄: que fides eccleſie intelligitur. Per hāc enim caput ⁊ corpus cōiunguntur: dum xp̄o quiſq̄ tenaciꝰ inheret: quo

fidelioꝛ in bona conuerſatione habet̄. In
vno ergo oculoꝝ ⁊ in vno crine colli ſpon
ſe ſponſus vulnerat̄: quia profecto vſqꝫ
ad moꝛtē crucis afficit̄: vt vnitas predica
toꝝ ⁊ plebis in eccleſia confirmet̄. De cu
ius dilectiōe erga ſponſum: iteruꝫ ſubdit
ſponſus:

P Q: pulchꝛe ſunt mām̄e tue
ſoꝛoꝛ mea ſponſa.]

Quid per mām̄as conueniētius in hoc
loco ꝙ ipſa dilectio dei ⁊ proximi: de qua
ſuperius diximꝰ intelligit̄: per quas mēs
ſancta omnes ſenſus ſuos ſuaui dilectio-
ne nutrit: dum deo ſuo charitatis tenaci
tate conglutinat̄: ⁊ proximis ſi quid vtili
tatis habet quomodolibet libēter impen
dit. Has mām̄as ſponſe quantū ſpon.us
diligat in repetitiōe laudis: aperte mani-
feſtat dicens:

Q Pulchꝛioꝛa ſunt vbera tua
vino.]

Quod ſuperius de ſponſi vberibus di-
ximus: hoc ⁊ hic cum ſponſa loquit̄: intel
ligi poſſe eſtimamus.

R Et odoꝛ vnguentoꝝ tuoꝛuꝫ
ſuper omnia aromata.]

Per vnguēta quippe ipē virtutes que
ex charitate oꝛiunt̄: intelligunt̄. Habent
quippe etiā reprobi: aliquādo aromata:
quibus redoleāt: quia virtutes quaſdam
poſſident: ⁊ bona opera perpetrāt. Sed
quia ſine charitate viuūt: in cōſpectu dei
nulla que faciūt placent. Unde in iudicio
cū dicent: Domine: nōne in nomīe tuo ꝓ
phetauimus: ⁊ in noīe tuo virtutes mul-
tas fecimus? Reſpondebit̄ eis: Nunꝙ
noui vos: diſcedite a me omnes operarij
iniquitatis. Bene ergo vnguēta eccleſie
ſuper oīa aromata redolere dicunt̄: quia
⁊ ſi opera reproboꝝ aliquādo hominibus
placēt. Hec que ſancta eccleſia ex charita
te cōficit: in diuinis naribus ſine ceſſatio
ne redolent. Sequit̄.

S Fauus diſtillans labia tua
ſponſa.]

Predicatoꝛes eccleſie bene labia ſpōſe
eſſe dicunt̄: qꝛ per eos populis loquit̄: et
per eos ad fidē paruuuli quiqꝫ erudiunt̄:
dū per eos occulta ſcripture quaſi coꝛdis
latētia māifeſtant̄. In fauo aūt mel latet
⁊ cera videt̄. Recte ergo ſponſe labia fa-
uus vocant̄: quia dū in carnis fragilitate
ſapiētia magna habet̄: quaſi mel in cera
abſcondit̄. Quādo vero electus quiſqꝫ p̄
dicat: quādo celeſtia gaudia reuelat: tūc
fauus diſtillat: qꝛ quāta dulcedo ſapiētie
in coꝛde lateat: per oꝛis fragilitatē audiē-
tibus manifeſtat. Unde ſcriptum eſt. Ha
bemus theſaurū iſtum in vaſis fictilibus.
Ideo ſubditur.

T Mel ⁊ lac ſub lingua tua.]

Nimirū falſi predicatoꝛes mel in lingua
poꝛtant: qꝺ ſub lingua nō habent: qꝛ cele
ſtia gaudia aliquādo predicāt tanꝙ veri
ſint: cū ipſi terreſtrie bona deſiderijs ap-
petāt. Sancta vero mens mel in lingua
poꝛtendit: qꝛ ſapiētie dulcedinē loquēdo
oſtendit: ꝙ veraciter predicās audientes
tanꝙ mellis dulcedīe reficit: lac gerit: qꝛ
cōgruenti ſibi doctrina paruulos quoſqꝫ
in eccleſia nutrit. Sub lingua autem hec
oīa ſibijpſi reſeruat: qꝛ in eternā dulcedi-
nē aſſidue ſecū poꝛtat. Dum eñ terrena
abijcit: dum vicioꝝ amaritudinē reſpuit.
In interioꝛibꝰ ſenſibus ſapiētie dulcedi-
ne ſe paſcit: qua robur colligit: vt ad eter
na gradiēs in laboꝛe: vie laſſeſcere nō poſ
ſit. Cui benedicit̄:

V Et odoꝛ veſtimentoꝝ tuoꝝ
ſicut odoꝛ thuris.]

Quid per veſtimēta hec: niſi ſancta ope
ra deſignant̄. Quibus precedentiū ma-
loꝝ turpitudo operit̄: ne videatur? Hinc
eñ ſcriptū eſt. Beatus qui vigilat ⁊ cu-
ſtodit veſtimēta ſua ne nudus ambulet: ⁊
videat̄ turpitudo eius. Thus vero per ſi
gnificationē pro oꝛatiōe ponit̄: ſicut ſcri-
ptū eſt. Aſcendat oꝛatio mea ſicut incen-
ſum in cōſpectu tuo. Sancta itaqꝫ aīa in
hoc mūdo qñ poteſt bona opera operat̄: ⁊
bene operās deſiderio: ⁊ intentiōe ſancta

ſe extendit: nihilꝫ boni agit: niſi ea intẽtiõe vt ad celeſtia que diligit: qñꝫ peruenire poſſit. Bene igit̃ odoꝛ veſtimentoꝝ eius ſicut thuris eſſe perhibet̃: qꝛ in omnibus operibus ſuis oꝛat: dũ perueniẽdi intentiõe ea que vt bona operat̃. Sequit̃.

X Oꝛtus concluſus ſoꝛoꝛ mea: oꝛtus cõcluſus: fons ſignatus.]

Oꝛtus ſancta eccleſia exiſtit: qꝛ dũ populos multos in fide gignit: quaſi floꝛes pulchꝛos bona terra emittit. Qui oꝛtus ꝯcluſus bene eſſe dicit̃: qꝛ charitatis vallo circũquaꝫ munit̃: ne inter numerũ electoꝝ repꝛobus aliquis ingrediat̃. Vnaqueꝫ aĩa ſancta etiã oꝛtus cõcluſus eſſe intelligit̃: qꝛ duz bona ſua intentiõe vite eterne abſcondit: dũ humanas laudes oĩno contempnit: ipa bona intentiõe ſe circũſepit: ne ad interioꝛa rapiẽda hoſtis antiquus irrũpere poſſit. Fons etiã dicit̃: qꝛ dũ celeſtia aſſidue cogitat dũ ſcientiã ſcripturaꝝ ſemꝑ in ventrẽ memoꝛie cõgregat: quaſi aquas viuẽtes ſancta mẽs in ſe gignere nõ ceſſat: quas ſitiẽtibus ꝓximis pꝛebere vt reficiant̃: valeat. Vnde ſcriptũ eſt dicẽte dño: Qui biberit ex aqua quã ego dabo ei: nõ ſitiet ineternũ. Sed aqua quam ego dabo ei: fiet in eo fons aque ſalientis in vitã eternã. Et alibi Qui credit in me ſicut dicit ſcriptura: flumĩa aque viue fluent de ventre eius. Sed cur dicit̃ fons ille ſignatus: niſi qꝛ ſenſus ſpũalibus mentibus indignis abſcondit̃. In fideli enim hoĩ a dño dicit̃. Spũs aũt vbi vult ſpirat ⁊ vocẽ eius audis: ⁊ neſcis vnde veniat: aut quo vadat. Et iterum ſcriptum eſt. Signatũ eſt ſuper nos lumen vultus tui dñe. Quod em̃ ibi lumẽ ſignatũ: hoc hic ꝓculdubio fons ſignatus eſſe perhibet̃. Sanctus em̃ ſpiritus mentẽ quã replet ⁊ illuminãs irroꝛat: ⁊ irroꝛans illuminat: ⁊ vt de luce eius videat quid appetat: ⁊ de roꝛe refrigeret: ne caleſcat. Sequit̃.

Y Emiſſiones tue paradiſus maloꝛum punitoꝛum: cum pomoꝛum fructibus.]

Quid emittit ſancta eccleſia niſi cũ ſanctis operibus ſancta verba quibus filios gignit ⁊ nutrit. Quoꝛũ dũ alios vſꝫ ad martyriũ perducit. Alios in ſancta cõuerſatiõe erudit. Hos ſanguine martyrij rubentes ad eternã patriã tranſmittit: illos vero in ſanctis operibus viuentes pꝛoximis in exemplũ ſanctitatis tradit. Quid aliud ꝙ̃ punica ⁊ pomoꝝ fructibus emittitur? Mala punica em̃ ſub rubeo coꝛtice multitudinẽ granoꝝ continent. Fructus vero pomoꝝ in ſe refectiõis dulcedinẽ habent. Sic ſic martyres dũ ſub igne laborant: dũ pꝛo xp̃o ſanguinẽ exterius funderenõ dubitãt: multitudinẽ virtutũ interius ſibi cõgregant in mente. Sancti etiaz quiꝫ qui in pace eccleſie viuũt: fructus pomoꝝ gerũt: quia dũ ſancta opera faciũt pꝛoximis exempla tribuũt: quoꝝ exhibitione quos ſe ſequi volũt: reficiũt. Quotquot em̃ ſunt in eccleſia ſancti: ſiue igne paſſionis ardeãt: ſiue in pace eccleſie quieſcentes ſuccreſcãt: ſanctarũ virtutũ odoꝛẽ tanꝙ̃ ſuauitatis paradiſum: ⁊ deliciaꝝ cõſtruere in ſe dũ viuũt non ceſſant. Cuius paradiſi vbertatẽ demõſtrat: dũ ſub voce ſponſi per arbuſtoꝝ nomina quaſꝫ virtutes deſignat dicens:

Z Cipꝛi cum nardo: nardus ⁊ crocus: fiſtula ⁊ cynamomũ cuz vniuerſis lignis libani: mirrha ⁊ aloe cum omnibus pꝛimis vngentis.]

Quid em̃ per has diuerſas aromatũ ſpecies deſignat̃: niſi ſanctarũ virtutũ odoꝛ ⁊ pꝛofectus qui in ſanctis habetur? Ex his quippe ſpeciebus regalia vngenta conficiunt̃: ex his coꝛpoꝝ ſanitates inueniant̃. Bene igitur virtutes animarũ deſignãt: quibus congregatis ⁊ confectis: ⁊ bonis odoꝛ opinionis egredit̃: ⁊ egris animabꝰ competẽs ſanitas reperitur. Sed adhuc laus eccleſie a ſponſo repetitur: cum ſubditur.

aa **Fons ortorum puteus aquarum viuentium: que fluunt impetu de libano.]**

Recte in emiſſionibus eccleſie: fons ortoꝝ ⁊ puteus aquarũ viuentiũ deſcribit. Quid enĩ per fontem ⁊ puteũ: niſi ſancta ſcriptura deſignat? que ſic aquã ſapientie generat: vt ⁊ potãtes ſemper reficiat: ⁊ tamen manare nõ deſiſtat. Que bene ortorũ eſſe perhibet: quia illoꝝ ſpecialiter eſt ſancta ſcriptura: in quorũ mentibus virtutũ ſemina oriunt Sed querendũ nobis eſt: quare fons ⁊ puteus vtrũqꝫ ſimul ſcriptura dicat: cum fons inſuperficie appareat: puteus vero in imis latens omnes ſe querẽtes maiori labore exerceat. Sed ſciendũ eſt ꝙ diuina ſcriptura in quibuſdã manifeſta exiſtẽs: in quibuſdã vero locis obſcurã ſe prebens: ⁊ aliquãdo leuiter ſicut inuenit: tanꝙ fons potat: ⁊ aliquãdo magna inquiſitiõe eget: vt inuenta ſumatur. Quia vero ſancte ſcripture intellectus per aquã deſignet: oſtendit alibi cum diuina voce de reprobis dicit: Auferet dñs ab hieruſalẽ: mittã eis ſitim aque ⁊ famẽ panis. Et per eſaiã dicit: Auferet dñs ab hieruſalẽ: ⁊ iuda omne robur panis: ⁊ omne robur aque. Ubi notandũ ꝙ robur panis prius: ⁊ poſtea robur aque aufert. Dum enim grauia dicta ſcripture non perquirunt: vt mandant: paulatim a ſcientia decidet mens: vt aliquãdo nõ leuia etiã intellectu capiant. Sed aque iſte bene de libano fluere cũ impetu dicunt. Libanus enĩ vt dictũ eſt dealbatio interpretat. In baptiſmo quippe dealbamur: dum amiſſa nigredine peccatoꝝ ad mundiciã noue vite reformamur. De libano ergo aque putei fluunt: quia in baptiſmo electi quiqꝫ donũ ſpirituſſancti accipiũt: quo illuminati ſcripture ſacre ſenſum intelligũt. Que ſcripture ſciẽtia tanto fluit impetu: vt electos dũ tangit ab huius vite amore ſubmoueat: ⁊ ad eterna gaudia impetu ſui quoſqꝫ adherentes traijciat. Hinc eſt enĩ ꝙ in pſalmo ſcriptũ eſt. Fluminis impetus letificat ciuitatẽ dei. Impetus enĩ fluminis ciuitatẽ dei letificat: cum per donũ ſancti ſpiritus fortiter inundãs ſcripture ſapientia ſanctã eccleſiã vel cuiuſlibet capiẽtis mentẽ infuſione ſua exhilarat. Ad cuius ſpiritus aduentũ malignus ſpiritus increpat: cum his in ſubſequentibus dicitur.

bb **Surge aquilo ⁊ veni auſter perfla ortũ meum: ⁊ fluent aromata illius.]**

Quid enim per aquilonẽ qui in frigore ꝯſtringit: ⁊ torpentes facit: niſi immũdus ſpiritus deſignat: qui reprobos omẽs dũ poſſidet a bono opere torpere facit. Per auſtrũ vero calidũ ſcilicet ventũ: ſpiritus ſanctus figurat: qui dũ mentes electorum tangit: ab omĩ torpore relaxat: ⁊ feruẽtes facit: vt bona queqꝫ deſiderant operentur. Hinc enim dicit: Conuerte domĩe captiuitatẽ noſtrã: ſicut torrens in auſtro. Surgat ergo aquilo ⁊ vẽiat auſter: ⁊ perflet ortũ ſponſi: ⁊ fluant aromata illius: vt videlicet ſpiritus malign⁹ ab eccleſia vel vnaquaqꝫ electa anima diſcedat: ⁊ ſpirituſſanctus adueniat: qui veniẽs charitatis ignẽ cogitatiõibus infundat: ⁊ a torpore negligẽtie dum ſe infuderit: ſoluat. Quod dũ agit aromata fluũt: quia dũ adueniẽte ſanctoſpiritu cor quod prius torpuerat: ab ope ſe excitat: mox ſancte operatiõis opiniones per ꝓximos quoſqꝫ ſuauiter diſcurrũt: vt quiqꝫ ardientes ad eaſdem ſe accendãt: ⁊ auſtro flante idem ſpirituſancto ſe infundẽte virtutum odores emittãt: vt vbiqꝫ ſanctus ortus floreat: ⁊ poſt florẽ fructus redolẽtes ⁊ reficientes producat. In quẽ ortũ ſponſa dilectũ inuitat cum ſubdit:

Capitulũ V

v **Veniat dilectus meus in hortum ſuũ: ⁊ comedat fructũ pomorum ſuoꝝ.**

In hortũ dilectus venit ⁊ fructũ comedit quando xp̄us mentes viſitat: ⁊ bonorum

operũ delectatione ſe ſatiat. Unde ⁊ idē ſubijciens dicit:

B Ueni in hortum meum ſoror mea ſponſa: meſſui mirrhā meā cum aromatibus meis. Comedi fauũ cum melle meo: bibi vinum meũ cum lacte meo.]

Mirrhā dilectus cũ aromatibus metit: quando xp̄us mortificatiōe vite ad perfectionē perducta: electum ſuũ ab hac vita ſuccidens: ad celeſte horreū cum ſancta opinione inducit. Fauũ cum melle comedit: quādo deſideriũ ſanctũ in ſanctis operibus latens perficit: ⁊ ad ſanctorꝝ terminũ ſanctam animā ſua delectatiōe impinguandā tranſigit. Uinũ vero ſuũ cum lacte bibit: quādo ⁊ perfectiōe quorundā ſe reficit: ⁊ innocentiā aliorꝝ cum pietate diligens: vtroſqꝫ ad eternũ terminũ ingerit Ad quorꝝ exemplũ quoſqꝫ remanētes inuitat cum ſubiũgit.

C Comedite amici mei: bibite ⁊ inebriamini chariſſimi.

Notandũ in primis eſt: quia qui comedũt amici: qui vero bibũt ⁊ inebriant: chariſſimi eſſe perhibent̄. In quibus verbis intelligi dat̄: quia in hoc loco comedere bonũ eſt: ſed bibere ⁊ inebriari amplius bonũ eſt. Sunt nimirũ quidā in ſancta eccleſia qui ſic diuina audiũt: vt celeſtia pluſq̄ terrena amare diſcant: pro eorꝝ deſiderio multa pauperibus tribuāt: a prauis operibus ſe cuſtodiāt: nulla alicui violenter rapiāt: eccleſie predicationē libenter audiant: in fide ſe inſtruant: q̄ et operibus ſanctis exerceāt: ⁊ tamē vxores habēt: pinguiora nutriũt: res ſuas diligunt: quāuis his omnibus xp̄m preponant. Hi ꝑfecto comedũt ⁊ amici ſui: quia ſanctā ſcripturam audiētes: talem ſibi refectionē aſſumũt: vt ⁊ ſi ad ſummā perfectiōis adhuc non aſſurgũt: tamen ſcd̄m modũ ſuũ perfecti: in preceptis diuinis ſine crimine viuant. Quod dũ beati iohannis parentes zacharias videlicet ⁊ heliſabeth cōſeruare ſtuduerũt: per reuelationē angelicā in ſenectute ſua filiũ accipere meruerũt: quo maior inter natos mulierũ non ſurrexit: et ip̄m ſaluatorē mundi digito oſtendere ⁊ baptizare meruerit. De cuius parentibus dicit̄: Erant autē iuſti ambo ante deum: incedētes in omnibus mādatis ⁊ iuſtificatiōibus deo ſine querela. Sunt vero alij qui tanta auiditate diuinā ſcripturam audiũt: vel legunt: vt ꝓtinus cũctis terrenis opibus abdicatis ſola celeſtia ambiant parētes: vxores: domos: filios: etiā ⁊ omnia tranſitoria abijciant: ſolũmodo xp̄m ſequi ⁊ amplecti cōcupiſcant. Eius deſiderio ſe affligũt ieiunijs: afficiũt lacrimis: exercent meditatiōibus diuinis: ſola que ſunt eterna cogitāt: contemplatiōibus vacant: ad hoc laborantes: vt ea que retro ſunt obliuiſcētes: in anteriora magis ac magis ſe extendāt. Quid profecto iſti quid aliud agũt: niſi bibentes inebriātur: vt dum omniũ terrenorꝝ per deſiderium obliuiſcunt̄: iure a ſponſo celeſti: non tantũ amici: ſed ⁊ chariſſimi vocari merent̄. De quibus idē ſequit̄ ⁊ dicit:

D Ego dormio: ⁊ cor meum vigilat.]

Huiuſmodi quippe electi cor ſponſi bene vocari poſſunt: qui quo amplius exteriora que ſunt in mũdo fugiũt: eo ſecretius ea que ſũt interiora ſponſi cognoſcũt. De quibus ꝓculdubio idē ſponſus alibi dicit Qui diligit me diligetur a patre meo: ⁊ ego diligā eum: ⁊ manifeſtabo ei meip̄m Dormit ergo ſponſus ⁊ cor eius vigilat: quia dum xp̄us iam glorificatus in beatitudine quieſcit: quicũqꝫ eum perfecte diligit: vt ad ip̄m perueniat laborat. De qua vigilātia ſponſa ſuperius dixit. Cū eſſet rex in accubitu ſuo: nardus mea dedit odorem ſuũ Quid eñ illud quieſcere dormire dicat̄: id manifeſtat: quod alibi legit̄. In pace inidip̄m: dormiam ⁊ requieſcā. Quod tamen ip̄m ⁊ ip̄a ſponſa de ſe dicere poteſt: dicat ergo: [Ego dormio: ⁊ cor meũ vigilat.] Ac ſi aperte mens ſancta loqueret̄ dicens: Dum a mũdanis tumul

tibus exterius dormio: in interiori cogitatione que ſint celeſtia vigilans penſo. Sancti etenī viri dum terrena oīa deſpiciūt: dum tumultus mūdi omnino fugiūt: dum ociū in via dei aſſumūt: nequaꝙ vt torpori vacent: ea dimittūt. Sed interius laborātes que ſint illa: ad que facti ſūt in corde aſpicere cōtendunt. Neqꝫ enī torpeant dormiūt: ſed vt liberius eterna cōtemplentur: a tranſitorijs rebus requieſcūt. Quos tamen aliqñ ſponſus ad ꝓfectū ꝓximoꝝ excitat: ⁊ vt eis cū quibus viuūt ꝓficiāt: ab ocio quod diligūt reuocat. Cuiꝰ vocē audiens etiā cū dormit ſponſa dicit.

E Vox dilecti mei pulſantis.

Quid enī pulſans dicat ſubiungit.

F Aperi mihi ſpōſa mea: amica mea: columba mea: immaculata mea.]

Cauſam etiā clamoris annectit dicens:

G Qr caput meū plenū eſt rore: ⁊ cincinni mei guttis noctiū.

Dum ſponſa dormit dilectus vt aperiat et pulſat: quia dū ſancta mens ſibiipſi per ociū intendit: xp̄us multa peccatoꝝ opera in hoc mundo tolerat: que niſi ſpūales viri ad doctrinā ſe accingāt: nunꝙ per ſe ipſos carnales: vel agnoſcāt: vel corrigere curāt. Vult ergo ſponſus vt aliqñ ociū dimittat: ⁊ ad edificationē ꝓximoꝝ ſpūales quiqꝫ ſollicitent: qr dū perfecti viri ſibi ſolis per interiorē quietem intendit. Dolet ſponſus ꝙ ſeculares ad peiora magis ac magis corruūt: dum eū ꝓpter ſilentiū ſpiritualiū ſemꝑ minus ac minus cognoſcūt qꝺ ipſe manifeſtat cū dicit: H [Quia caput meū plenū eſt rore: ⁊ cincinni mei guttis noctiū.] Quid per caput ſponſi: niſi deus? Et quid per rorē in hoc loco: niſi lamentādo dicit: niſi frigora mentiū carnaliū accipit? Scriptū eſt enī. Caput xp̄i deus. Et de frigore cuiuſlibet carnalis mētis iterū ſcriptū eſt. Sicut frigidā facit cyſterna aquā: ſic frigidā fecit maliciā ſuaꝫ. Caput ergo xp̄i plenū eſt rore: qr multi in eccleſia poſiti: ⁊ deū eum credūt: ⁊ tamen frigidi perſiſtētes ad ardorem charitatis nō accendunt. Per cincinnos etiā eoſdē populos intelligimꝰ: quos in fide diuinitatis: quaſi in capite xp̄i pendētes ⁊ opprimentes ſcimus. Sed cincini pleni eſſe dicunt guttis noctiū: qr dum in tꝑe huiꝰ tenebroſe tꝑalitatis ſe ſuſpendūt: magis ac magis ſtillatiōibus iniquitatis fluūt: ad hos accēdendos ſponſa excitat: dum ſpiritualis quilibet ꝓ edificatiōe plurimoꝝ ab ocio ad prelationē eccleſie vocat. Sed quoniā metuit ne ſi ad prelationē venerit ſollicitudinibꝰ mūdi occupari neceſſe ſit: ſicqꝫ dum per occaſionē edificatiōis plurimoꝝ tꝑalibꝰ ſe inclinauerit: quietē amittat: etiaꝫ ſordibus pctōꝝ ſe inficiat. Ideo clamāti ſponſo reſpondet dicēs:

I Expoliaui me tunica: quomodo iterum induar illa? Laui pedes meos: quomodo iterum inquinabo illos?]

Tunica ſua ſponſa ſe expoliauit: qr oīa exteriora quibus honorabat et onerabat abiecit. De qua tunica dicit: Nūc aūt qui habet tunicā vendat eaꝫ: ⁊ emat gladiū. Gladiū quippe: vendita tunica emit: qui ꝓ eternis tꝑalia abdicat: ⁊ in ſancta conuerſatiōe viuens: verbū predicatiōis acquirit. De quo dicit: Et gladiuꝫ ſpūs: qꝺ eſt verbū dei. Pedes aūt ſuos ſponſa lauit: qr dū in ſancto ocio ſancta aīa viuit: opera ſua ſtudioſe ad memoriā reducit: ⁊ quicqͥd in eis ſordidū examinādo dep̄hendit: lachrymis quottidianis ⁊ gemitibus plāgit. Pedes itaqꝫ lauit: qr p̄terita oꝑa quibus per hūc mundū diſſolute ambulauit plāxit. Pedes lauit: quaſi peccata abluēs lachrymis mūda in cōſpectu dilecti ſui apparere cōcupiuit. Hos pedes iterū inqͥnare metuit: qr valde ſollicita eſt: ne ſi in p̄latiōe ponat: per terrena ambulās iterū ſuſcipiat qꝺ dimiſit. Idcirco ab ocio inuita recedit: qr dū a maximis fluctibus aliena eſt qͣſi in litore poſita ſecuriꝰ viuit. Sed dilectus nō leuiter mortē ꝓximorū

tolerat. Ideoqꝫ ꝓpius accedens per ipm
eã excitare nõ dubitat: vbi dicit:

K Dilectus meus miſit manũ ſuam per foramen: ⁊ venter meus intremuit: ad tactũ illius.]

Manũ dilectus ad ſpõſam mittit per fo
ramen vt ſurgat: qñ per ſubtilẽ intellectũ
quãta ſit operatõis diuine: virtus ei inſpi
rando manifeſtat: qȯ videlꝫ ⁊ inter peri-
cula ſaluare poſſit: ꝙ etiã in pace niſi per
eũ ſaluus ſit: nemo ꝙ in tumultu certami
nis ſperãtes in ſe nõ derelinquit. Ad cu-
ius tactũ venter ſponſe intremiſcit: qꝛ ſan
cta aĩa quo amplius diuinã potentiã per
interiorẽ viſitationẽ principaliter ſentit:
eo ſtrictiꝰ iudicat: quicq̃d in ſe carnale de
prehendit. Quo eñ maiori charitate in
eũ ardet: quẽ mente cõcupiſcit: eo timidi-
us ſe ei ſubijcit: ⁊ amplius veret: ne ſpon
ſus in ea aliq̃d inueniat: ꝓpter qȯ eam a
ſe dimittere velit. Jccirco ſponſo obediẽs
ad laborẽ ſe preparat: vt ſicut in quiete fa-
miliaris ſponſo: ſic ⁊ in labore deuote ſer
uiẽs appareat. Ideo ſubdit dicẽs:

L Surrexi: vt aperirẽ dilecto meo.] Tacta ſurgit vt aperiat: qꝛ dũ ſpi
ritũ dilectõis amplius ſolito accipit: mox
de edificatiõe ꝓximi cogitat: ⁊ predicãdo
agit: vt apertis cordibꝰ ſponſus ad inha-
bitãdos ꝓximos veniens: aditũ intrandi
inueniat. Que etiã cũ predicatiõe exem-
pla operũ auditoribus demõſtrat dicens:

M Manus mee ſtillauerunt mirrhã.] Quid per manus niſi opatio-
nes? q̃d per mirrhã: niſi mortificatio car-
nis accipit? Manus ergo ſpõſe p̃dicãtis
mirrhã ſtillãt: qꝛ quicũqꝫ alijs p̃dicãt ne-
ceſſe eſt ſi multis ꝓficere velint: vt in om
ni ope ſuo carnalẽ vitã mortificare cõten-
dant. Sed vt hoc cũ magna diſcretiõe fi-
at: manifeſtat cũ ſubiũgit dicens:

N Digiti mei pleni ſunt mirrha probatiſſima.]

Sicut eñ ab vna manu plures digiti di
uidunt: ſic in vna ſancta ꝯuerſatiõe per di
ſcretionẽ diuerſe virtutes inueniũt. Alia
eñ eſt virtus largitatis: alia virtus parci
tatis Aliud opus humilitatis: aliud libe
re increpatiõis: aliud vero agimꝰ: qñ nos
ſub ſilentio ꝯtinemus: ꝓpter edificationẽ
ꝓpriã: aliud qñ ꝓximis loquimur ꝓpter
vtilitatẽ ſuã. Sed digiti mirrhã ꝓbatiſſi
ma pleni eſſe perhibent: qꝛ in oĩe qȯ agi
tur ſemp neceſſe eſt: vt mortificatio carna
litatis teneat. Que tunc ꝓbatiſſima eſſe
iure dicit: qñ in oĩ ſuggeſtione: que ab
hoſte ingerit ſine ceſſatiõe voluptas car-
nalis cauet ne ſuſcipiat. Quod quãdo fit
oĩs duricia mentis diſſoluit: ⁊ vt ſpon-
ſus intret ad cor aditus preparat. Hinc
eſt ꝙ ſequitur.

O Peſſulum oſtij mei: aperui dilecto meo.]

Peſſulũ oſtij facimus qñ per volupta-
tes carnis aditũ cordis cõtra ſponſuꝫ ob-
ſeramus. Peſſulũ vero aperimus qñ re-
motis voluptatibus fluxis: cor noſtrũ in
amorẽ xp̃i quod prius durũ fuerat: ſolui-
mus: ⁊ ſponſo pulſanti ad oſtiũ introitũ li
berũ facimus. Quod dũ in hac carne vi-
uimus: quia repẽte fieri non poteſt reſtat:
vt magis ac magis quottidie faciamus.
Nemo eñ ſicut ſcriptũ eſt repente fit ſum
mus Aliquãdo eñ dum in hac corruptio
ne poſiti dñm noſtrũ querimꝰ: magis no-
bis elongari q̃ appropiare videt. Ideo-
qꝫ ſequitur.

P At ille reclinauerat: atque tranſierat.]

Modo ſponſus dilectã tangit: mõ decli
nat: qꝛ qñ nos torpentes cõſpicit: ad amo
rẽ incitat: qñ vero laborãtibus nobis poſ
ſe apꝑhendi videt: tũc ne apprehendant
trãſit ⁊ declinat. Qȯ maxie in nobis gr̃a
agit: vt vꝫ nec in torpore nr̃o iacẽtes: oĩo
eũ amittamꝰ: nec de plena eius vt nob vi
det: apꝑhenſione ſupbiamus. Qui mox
tñ vt receſſerit redit: ⁊ ne diutius aĩa ſctã
a dilecto ſuo alienetur verbo inſpiratiõis
ſue deſiderãti aĩe ſe infundit: ⁊ eã liquefa
cit. Unde exultat ſponſa dicens:

Q Anima mea liquefacta eſt: vt dilectus locutus eſt.]

Ad verbū ſponſi liquefactā ſe dicit: quia dum xp̄us ſe per ſpiritū ſuū anime deſiderāti ſe infundit: omnē duriciā cordis mox diſſoluit: ⁊ aliquādo mentē in tantas lachrymas liquefacit: vt vix capere poſſit. Hoc qđ ſe capere intra ſe exultat: ⁊ intus mīreť quid fuerit: ⁊ quid factā ſubito ſeipam videat. Quem liquorē dum ſentit perfectius apprehēdere cōcupiſcit: ⁊ aliquādo dum hoc ip̄m cogitat: hoc qđ modo ſentiebat: iam nō ſentit. Unde ſollicitať ad querendū: vt hoc idem inueniat: ſed aliquādo dum etiā diu fatigereť: non inuenit quod modo taʒ preſens tenebat. Ideo ſequitur:

R Queſiui ⁊ nō inueni illum: vocaui ⁊ nō reſpondit mihi.]

Querit ſponſa dilectū: ſed nō inuenit: quia a deo inſpirata mēs aſſidue ſuauitate illa intima perfrui cōcupiſcit. Sed corruptio ꝓhibet: quā in hac vita gerit. Uocat ergo ⁊ nō reſpondeť ei: quia in orationibus ⁊ operatiōibus ſuis dulcedine illius preſentie ſatiari appetit: ſed ad votuʒ ſuū hoc qđ inuocat non occurrit. Reſtat ergo vt in ſe reuertēs ſe cognoſcat: ⁊ per ſcripturas ſanctas dilectum ſuuʒ magis ac magis illo guſtu adiuta perquirat. Et hoc eſt quod ſequiť:

S Inuenerūt me cuſtodes qui cuſtodiunt ciuitatem.]

Dum inquiſitione dilecti ſponſi ſollicitať: in cuſtodes ciuitatis incidit: quia dū ſancta mens deſiderio ſponſi ſui xp̄i ſe affligit: predicatoꝝ verba in ſcripturꝭ diuīs ſuſcipit: ⁊ eis quādiu a xp̄o exulat eiuſdē quē querebat amore intēdit. In quibus quid exercitatiōis inueniat: ſubiūgit.

T Percuſſerūt me et vulnerauerunt me: tulerunt palliū meum cuſtodes murorum.]

Cuſtodes percutiūt ſponſaʒ ⁊ vulnerāt quia predicatores ſancti dū celeſtia loquūtur: amantē animā afficiūt: ⁊ maiori amore ſagittant. Palliū tollunt: quia ſi quid pompe ſecularis reſiduū erat in corde: exhortatiōibus ſuis ab animo auferūt. Palliū tollūt: quia aliquādo ante verba predicatoꝝ nos nō cognoſcebam⁹: ip̄iq; omne quod interius latebat dū loquūtur detegūt. Quod dū fit amplius diligēdi ſūt ⁊ vt pro nobis dilecto loquanť: deuotius exorādi. Qđ agit ſponſa dū ſubiūgit.

V Adiuro vos filie hieruſalē: ſi inueneritis dilectum meū: vt nūcietis ei: q2 amore langueo.]

Dum enī ſanctis viris cogitatiōes noſtras referamus: dū eius ſiue viuentibus nobiſcū: ſiue iam vitā eternā ingreſſus deſideriū noſtrū expandimus: ⁊ per deū oramus: vt domīo xp̄o pro nobis orando offerant: deſideriū quo afficimur: ⁊ quid aliud agimus ꝙ̄ filijs hieruſalē adiuramus: vt dilecto tui nobis proximiores ſunt nūciēt: q2 amore languemus. Sed ⁊ ip̄i ſancti ſi adhuc nobiſcū ſunt: ⁊ oratores ſuos orāt: ⁊ qui vt nūcient oranť: pre humilitate tanꝙ̄ ignari interrogāt dicentes:

X Qualis eſt dilectus tuus ex dilecto o pulcherrima mulierū.

Sed quia quo ardētius diligūt eo dulcius verba de eo repetunt. Idem ipſum iterum dicunt:

Y Qualis eſt dilectus tuus ex dilecto: q2 ſic adiuraſti nos:

Dilectus ex dilecto ſponſus diciť: vt videlicet per repetitionē dilectiōis maxim⁹ amor loquētis oſtendať. Uel dilectus ex dilecto bene xp̄s vocať: quia ſi filiū diligimus: ⁊ patrē ex quo eſt conſequēter amam⁹. Reſpondet ſponſa ſubſequēdo dicēs

Z Dilectus meus cādidus eſt ⁊ rubicūdus: electus ex milib⁹.

Candidus ⁊ rubicūdus xp̄us eſſe perhibeť: quia nullū omnino peccatū faciens iuſticie pulchritudinē ex integro tenuit:

⁊ tamē tanꝙ peccatoꝛ eſſet ad moꝛtis paſ
ſionē acceſſit. Cui per ꝓpħaꝫ dicat̃ Qua
re ergo rubꝛū eſt indumentū tuū? Electꝰ
vero ex milibus: qꝛ ex totius generis hu-
mani maſſa: nullus ſine pctō reperit̃: ipſe
Xp̄o nō ſolū ſine pctō fuit: ſed etiā pctōꝛes
ſua iuſticia ⁊ ſanguine redemit. Sequit̃.

aa **Caput eius aurū optimū.]**

Caput xp̄i deus. Nō caput bene auruꝫ
dicit̃: qꝛ ad cōparationē creatoꝛis oīs cre
atura res viliſſima perpendit̃.

bb **Come eius elate palmaruꝫ
nigre ſicut coꝛuus.]**

Quid per comas xp̄i: niſi fideles quoſcꝫ
intelligimus? Qui dū fidem trinitatis in
mente cuſtodiūt: ⁊ deo adherētes qđ cre-
dūt faciūt: quaſi capite pēdentes honoꝛē
poꝛtanti ꝯferūt. Palma aūt in altū valde
creſcendo pꝛoficit: ⁊ victoꝛiā ſignificatiōe
ſua ꝑtendit. Come ergo ſicut elati palma
rū ſunt: qꝛ electi quicꝫ dū ſemper ad alta
virtutū ſe efferūt: per dei gratiaꝫ qñcꝫ ad
victoꝛiā ſe perducūt. Nigre aūt ſicut coꝛ-
uus exiſtūt: qꝛ ꝗuis virtutibus in celū ſe
erigāt ſemper tamen peccatoꝛes ſe eſſe co
gnoſcūt. Sequitur.

cc **Oculi eius ſicut columbe ſu
per riuulos aquarum que lacte
ſunt lote: ⁊ reſident iuxta fluen
ta pleniſſima.]**

Oculi ſponſe ſicut colūbe ſunt: qꝛ p̄dica
toꝛes xp̄i qui viā nobis oſtendūt in ſimpli
citate viuūt. Sup riuulos aūt aquaꝝ eſſe
perhibent̃: qꝛ ſemꝑ in refectiōe diuinarū
ſcripturaꝝ ꝯuerſant̃. Lacte vero ſunt lo-
te: qꝛ gratia creatricis ſapiētie tanꝙ lacte
matris a pctīs per baptiſmū ſunt mūdate
Quid aūt per fluēta pleniſſima iuxta que
reſidēt intelligimus: niſi ſacre ſcripture ꝓ
fūdā ⁊ archana dicta: que deſcripſimus:
q̄bus nos reficimus: dū ea legēdo vel au-
diēdo haurimus? Ad hoc etiā colūbe iu-
xta fluēta reſidere ſolent: vt volantiū auiū
vmbrā in aqua videāt: ſuꝑ aquā ſe ꝓijciē
tes vngues rapaciū ſic effugiāt. Sic ſan-
cti viri in ſcriptura ſancta fraudes demo-
nū perſpiciūt: ⁊ ex deſcriptiōe quā vident
quaſi ex vmbꝛa hoſtē cognoſcūt. Dūcꝫ ſe
cōſilijs ſcripture ex toto addicūt: vt vꝫ ni
hil agāt: niſi qđ ex reſponſo ſcripturaꝝ au
diūt: quaſi in aquā ſe ꝓijcientes hoſti illu
dūt. Que fluēta pleniſſima dicunt̃: qꝛ de
quibuſcūcꝫ ſcrupulis in ſcripturis conſi-
liū querit̃ ſine minoꝛatiōe de omnibus ad
plenum inuenitur.

dd **Gene eius ſicut areole aro-
matū: conſite pigmentarijs.]**

Si per oculos p̄dicatoꝛes intelligunt̃:
bene per genas ip̄i in eccleſia figurant̃: q̄
martyrio vitā finiſſe perhibent̃. Duꝫ eñ
ꝓ fide xp̄i ſanguinē ſuū fundere nō dubi-
tāt: q̄i gene ī facie xp̄i rubēt. Per eos q̄p
pe pulchꝛitudo fidei xp̄iane publicat̃: qꝛ
ad quantū fidei pꝛemiū tendant: oſtendūt
dū pꝛo ea moꝛiunt̃. Que gene bene ſicut
areole aromatū eſſe dicunt̃: qꝛ dum in cō
ſtantia fidei martyrie electi exercent̃: per
cultū virtutū ſancte opinionis fama quaſi
aromatū dilatant̃. Sed areole pigmenta
rijs cōſerunt̃: qꝛ martyres ſancti: ⁊ a p̄ce-
dentibus p̄dicatoꝛibus ad cōfeſſionē ro-
boꝛant̃: ⁊ a ſubſequētibus ad imitatiōis
exemplū populis adducunt̃ ab illis qui p̄
ceſſerūt pigmēta virtutū colunt̃: ab his ve
ro qui ſequūtur pigmenta exemploꝝ ſu-
munt̃. Unde ⁊ ſequit̃.

ee **Labia illius lilia ſtillantia
mirrham pꝛimam.]**

Quid eñ per labia ſponſi niſi ipſos q̄s
dicimus p̄dicatoꝛes xp̄i intelligimꝰ? Qui
dū moꝛtes martyrū populis p̄dicant: qua
ſi mirrhā moꝛtificādis carnibus ad cōdi-
mentū diſtillāt. Que mirrha bene pꝛima
eſſe dicit̃: qꝛ nullus ſic moꝛtificat̃: quō ille
ꝓ xp̄o martyrio finit̃. Pꝛimā eñ dixit nō
pꝛo tꝑe: ſed pꝛo dignitate. Quid eſt ꝙ la
bia ſponſi lilia eſſe dicunt̃: niſi ꝙ illi per
quos xp̄us loquit̃ neceſſe eſt vt mūdi ſint
⁊ per eos bonus odoꝛ aſpergat̃. De qui-
bus erat ap̄lus paulus qui dicebat: Bo-
nus odoꝛ ſumus deo in om̄i loco: ⁊ in his

qui ſalui fiũt. Sed notãdũ eſt q̃m quicq̃d
iuſticie ⁊ fortitudis habet ab ipſo xp̃o per
exempla operũ illius trahit. Ideo ſequit
ff **Manus illius tornatiles au
ree: plene hiacinctis.]**
Quid em̃ per manus xp̃i deſignat: niſi
opa que in mũdo geſſit: ⁊ que nobis imi-
tãda ꝓponunt? Ipſe em̃ ait: Qui me di-
ligit: me ſequat. Et apl's. Qui dicit ſe in
xp̃o manere: ſicut ille ambulauit: ⁊ ip̃e am
bulare debet. Manus vero tornatiles eſ-
ſe ꝑhibent: q2 ſctã opa eius ſine ĩpoſitiõe
iniq̃tatis ex oĩ parte in iuſticia gradiebãt
Q̃d em̃ tornat in rotunditate ſui: ſine ob
ſtaculo voluit. Sic xp̃i opera in rectitudi
nis rotũditate voluebant: q2 tornitas nul
la ei adherebat: qua minus iuſticia eiꝰ in
rotundũ duceret. Auree etiã manuꝰ eſſe
dicunt: q2 quicq̃d exterius inter homĩes
operabat: in diuĩtatis pulchrytudine di-
ſponebat. Manus quoq3 ſpõſi plene hia
cinctis eſſe dicunt: q2 quicũq3 illius opa
ꝓ corde imitant: felicitatis eterne muneri
bꝰ in retributiõe ditant Unde ⁊ idẽ redẽ
ptor. Qui mihi miſtrat: me ſequat: ⁊ vbi
ego ſum: ibi ⁊ miſter meus erit. Sequit.
gg **Uẽter eiꝰ eburneꝰ: diſtinctꝰ
ſaphiris]** Quid ꝑ vẽtrẽ: niſi mortalitas?
Et q̃d per ebur: niſi incorruptio deſignat
Ebur q̃ppe valde durabile os h3: ⁊ in or
namẽta regu3 aſſumit. Uenter ḡ xp̃i recte
eburneus eſſe dicit: q2 mortalitas xp̃i ad
ĩmortalitatẽ perducit: dũ per reſurrectio
nẽ ad gloriã patris ſui regis v3 eternit in
vita eterna collocat. De quo dicit: Xp̃s
reſurgẽs ex mortuis: iã nõ morit: mors il
li vltra nõ dñabit. Qui vero in ornamen
to regũ aſſumit: q2 quiſq̃s carnis ſue rex ⁊
dñs eſſe ꝓbat: ipſius xp̃i mortalitate ⁊ re
ſurrectiõis amore cognatiõis ⁊ ſpe ĩmor-
talitatꝫ ornat. Unde alibi dicit: Qui glo
riat: in dño gloriet. Sed neuter diſtinctꝰ
ſaphiris eſſe perhibet: q2 in noſtra corru-
ptiõe quã portauit: celeſtia opa per mira-
cula que faciebat paſſiõibus nr̃is inſeruit
Saphirus em̃ qui aereũ colorẽ portat: be
ne celeſtia facta que in miraculis oſtende
bant deſignat. Uenter vero xp̃i ſaphiris
diſtinguit: q2 dũ inter paſſiões carnis di-
uina miracula opabat: quaſi in corruptio
ne corruptio variat. Qua diſpenſatione
apl'i in fide eruditi ſũt: ⁊ ad paſſiões tole-
randas robuſti extiterũt. Ideo ſequit.
hh **Crura illius colũne marmo
ree: que fundate ſunt ſuꝑ baſes aureas.]**
Per crura apoſtolos intelligimus: per
q̃s vniuerſũ mundũ circuit: ⁊ fidẽ eis p̃di
cantibꝰ pp'lis audiẽtibus ſparſit. Quibꝰ
ip̃e in euãgelio ait: Ite in orbẽ vniuerſu3
⁊ p̃dicate euangeliũ oĩ creature. Sed cru
ra colũne marmoree eſſe perhibent: q2 ec
cleſiã inflexibil'r ſuſtinent: dũ ꝯtra oẽs ad
uerſarios eoꝝ p̃dicatiõibus ⁊ exẽplis ro-
borat. Suꝑ baſes aũt aureas colũne fun-
date ſũt: q2 a ꝓphaꝝ dictis vt fortes perſi
ſterẽt: fidẽ vite gratiã perceperũt. Unde
ip̃e primꝰ apl'oꝝ ait: Habemꝰ firmiorẽ ꝓ
pheticũ ſermonẽ tui bñ intẽdentes tanq̃
lucerne ardenti in caliginoſo loco. Ideo
em̃ auree dicunt: quia luce ſapiẽtie reſplẽ
deſcere ſciũt. Sequit.
ii **Spẽs eius vt libani: electus
vt cedri.]** Libanus q̃ppe mons eſt in q̃
ſublimeſ valde ⁊ odorifere arbores habẽt
Interp̃tat aũt libanus dealbatio ſiue can
didatio. Et de xp̃o dicit apl's paulꝰ. Iſte
factus eſt nobis a deo ſapia ⁊ ſctificatio ⁊
iuſticia. Bene ḡ ſpẽs eius vt libãi exiſtit
q2 per eũ credẽtes dealbamur: cui ſi adhe
remus radicitꝰ ſublimes efficimur. A cꝰ
gr̃a etiã bone opiniõis odorẽ ſi quẽ habe
mus accipimꝰ. Electus etiã vt cedri eſſe
dr̃: q2 de eo pr̃ loquit. Ecce tu puer meꝰ
quẽ elegi: dilcũs meus cõplacuit ſibi in il
lo aĩa mea. Cedrus aũt excelſa eſt valde
arbor: ⁊ ĩputribilis. Xp̃us aũt excelſior ce
dris exiſtit: q2 q̃uis hõ ſit: tñ deus eſſe nõ
deſiſtit. De q̃ per eſaiã dr̃: ⁊ ſublimis erit
valde. Odorꝰ etiã ſuꝑ oẽs eſt xp̃s: q2 ip̃e
de ſeip̃o ait: Ego flos campi ⁊ liliũ cõual-
liũ. Et per ſponſam ei dicit:
kk **Curremꝰ in odore vngẽtoꝝ
tuoꝝ.]** De quo bene hic ſequit
Gutt illiꝰ ſuauiſſimũ ⁊ totꝰ deſi

derabil.] Per gutꝫ q̊ppe voces trāſſerūt
ꝛ ſapores in ventrē hauriūt: q̇d em̄ ꝑ gut
tur ſpōſi: niſi teſtm̄ xp̄i ītelligitꝫ: ꝑ qḋ xp̄s
nobiſ loq̇t: ꝛ in q̊ ꝙ ſuauis ſit dn̄s: a fideli
b⁹ guſtatꝫ. Totus ꝗ deſiderabil' exiſtit: qꝛ
ꝑ hoc ꝙ de deo bona oīa aīa ſcā audit: ma
gis ac magis ſꝑ eū videre ꝯcupiſcit. Cui⁹
tot bōis enarratꝭ ꝯſequēter ꝯcludit dicēs

ll **Talis eſt dilect⁹ meus: ꝛ ipē eſt amicus meus filie hieruſalē.**

Sed enumeratis tot laudib⁹ oſtēſis: tot
muneribus q̊s audiens non ꝯcupiſcit: q̊s
intendēs non inardeſcit. Fidelis quippe
aīa queqꝫ: q̊ dulciora ꝛ ampliora de redē-
tore ſuo audit: eo ardētius inhiat: ꝛ mani
feſtiora de eo cognoſcere appetit dicēs:

mm **Quo abijt dilectus tu⁹ o pulcherrima mulierꝝ? Quo abijt dilect⁹ tuus: ꝛ queremus eum tecū.]** Cum em̄
ꝓxim⁹ ꝓximo de xp̄o loquitꝫ: cū alter ab
altero qualiter īueniatꝫ ſciſcitatꝫ: q̇d aliud
ꝙ quō q̄ri debeat ꝑſcrutatꝫ? Quāuis hoc
ꝺ ſynagoga ītelligi valeat: vt aliq̄n ꝯuer
ſa eccl'az interoget: cui ꝓtin⁹ eccl'ia r̄ndit:

d **Dilectus meus deſcēdit in ortū ſuū ad areolā aromatū: vt paſcatꝫ in ortis: ꝛ lilia colli-
gat.]** Dilect⁹ in ortū ſuū ad areolā arōa
tū deſcēdit: qꝛ eccl'az viſitās ad eos maio
ri gr̄a veīt: q̇s ſcis opib⁹ ꝛ ꝟtutū exēplis
bone fame odorē ex ſe ꝓxīs emittere cog-
ſcit. In ortꝭ paſcitꝫ cū multaꝝ aīaꝝ virtuti
b⁹ delcātꝫ. Lilia colligit q̄n ꝑſcōs q̇ſqꝫ ab
hac vita ſuccidit. Sꝫ qꝛ ſcā eccl'a in filijs
ſuis fide xp̄o ꝯiūgitꝫ: ſpe ſuſpēditꝫ: caritate
cōglutinatꝫ: vt nihil extra xp̄m diligat: ꝛ
eū ſibi familiariter fide ꝛ amore inſeꝑabi-
lem teneat: ideo ſubiungit:

B **Ego dilecto meo ꝛ dilectus meus mihi: qui paſcitꝫ in lilijs.]** No-
tandū q̊ppe ꝙ ſynagoga ꝑ p̄dicationē ec-
cleſie: ad fidē q̄nqꝫ ꝯuertatꝫ: ita vt ſe abne
gās: xp̄m ſolū ſequatꝫ: ꝛ eodē deſiderio di
ligat xp̄m: q̊ eum eccleſia diligit: quē cete
ris poſtpoſitis ſolū amatꝫ. Quā iaꝫ amicā
factā: iam ſponſā ſibi ꝯiunctā ſponſus al-
loquitꝫ: congratulās ꝛ dicens:

C **Pulchra es amica mea: ſua-
uis ꝛ decora: ſicut hierl'm terribilis: vt ca
ſtroꝝ acies ordinata.]** Pulchra ꝛ amica
ſuauis ꝛ decora: ſicut hierl'm ſynagoga eſ
ſe ꝓhibetꝫ: qꝛ ad ſctā .iiij. euangelia aliq̄n
ꝯuerſa ſicut eccl'ia ſectabitꝫ. Hierl'm q̊ppe
viſio pacis interpretatꝫ: ꝑ ꝙ bn̄ ſcā eccl'a fi
guratꝫ: qꝛ dū in mūdo ſemꝑ preſſurā patitꝫ
viā faſtidiēs: que ſit pax p̄rie celeſtis cur
rēdo ꝯtēplatꝫ: ꝯfidēs in eo q̊ diſcipul' ſuis
dicebāt: In mūdo q̊ppe p̄ſſurā hēbitis: ſꝫ
ꝯfidite ego vici mundū. Digna aūt ſyna-
goga ꝯuerſa ſicut hierl'm pulchra: ꝛ ami-
ca ſuauis ꝛ decora dr̄: a q̇bus pulchrytu
dinē moꝝ accepit vt placeat: exercitū ſctē
operatiōis colligit: vt in amicitia hereat:
ſuauitatē manſuetudīs diſcit: vt perma-
neat: decorē cōuerſatiōis oſtendit: vt per
exemplū trahat. De qua ꝯſequēter dicitꝫ:

D **Terribilis vt caſtroꝝ acies ordinata.]** Notū exꝑtis eſt cū in ꝓcinctu
ꝯtra hoſtes vadūt: ſi ſtricti ꝛ ꝯcorditꝫ gra-
diūtꝫ: ab hoſtib⁹ ꝯtra veniētib⁹ timentꝫ: qꝛ
dū ī eis aditū ꝑ ſciſſurā nō aſpiciūt: qualr
eos penetrēt: heſitātes nō inueniūt. Illi ēt
qꝫ hoc īpenetrabile munimē efficitꝫ: qḋ cō
corditer ordinati ſeipis ſemetipos tuentꝫ.
dū em̄ de ſeipis ſibi vallū efficiūt: intrādi
aditū hoſtib⁹ nō dereliquūt: ꝛ ne occidātꝫ
appetiti ipi facili⁹ occidūt. Sic in multi-
tudīe fideliū ꝯtigit q̊ dū ꝯ malignos ſpūs
pugnat̄ nō deſinit: necc̄e eſt vt pace carita
tis ꝯſtrīgātꝫ: q̊ ſalua ſit. Si em̄ pacē tenet
terribilis hoſtib⁹ appet. Si ꝑ diſcordiā ſcin
ditꝫ vndiqꝫ ab hoſtib⁹ leuitꝫ penetratꝫ. Pa
ce ſe itaqꝫ mūiat: vnitate ſe viciat: caritate
ſe vniat: vt dū in ſeipa ꝑ ſciſſurā dānū nō
patitꝫ: ducē ſuū ſꝑ exultās: ſine ꝯfuſiōe ſe
q̄t. In pace q̊ppe ocul⁹ mētꝭ mūdatꝫ: vt in
ipaꝫ btitudīs viſionē ītendatꝫ quā nēo ſitꝫ
eſt in hac vita ꝯſpicit: qꝛ īpoſſibile eſt pa-
triā tenere: dū in exilio vnuſq̇ſqꝫ nr̄m ge-
mit. Ideo ſcē aīe inardeſcēti inhiāti ꝓpī
quāti ſponſus reſpondet dicēs:

E **Auerte oculos tuos a me: qꝛ ipſi me auolare fecerūt.]**

Oculos ad ſponſū tendimus: dū intimū
mētis ad videndā xp̄i beatitudinē aliquā
tulū aperim⁹. Sed oculos auertere p̄cipi
mur: ne vȝ aſpicere eā ſicuti eſt quātūcun
qȝ videam⁹ arbitremur. Ipſi em̄ oculi eū
auolare fecerūt: qꝛ q̄ amplius videt̄ eo ma
gis inuiſibilis eſſe cognoſcit̄. Et a nobis
auolat: qꝛ quātulūcūqȝ ictu mētis appre-
henſus incōprehēſibiliter ſup oēm cona-
tū noſtrū ſe exaltatū eſſe manifeſtat. Ocu
li quippe mētis quaſi hoc efficiūt: vt auo
let: qꝛ per hoc tantillū quo videt̄ valde lō
ginquus: ⁊ auolās a nobis ſicut dictū eſt
apparet. Sequitur.

F Capilli tui ſicut greges ca-
prarꝫ qui aſcenderūt de mōte ga
laad Dentes tui ſicut greges tō
ſarꝫ ouiū que aſcenderūt de laua
cro. Oēs gemellis fetibus: ⁊ ſte
rilis nō eſt inter eas. Sicut cor-
tex mali punici ſic gene tue abſ-
qȝ eo qd̄ intrinſecus latet.]

Hec oīa dicta de eccleſia ſupius vt potui-
mus expoſuimus. Ideo nūc de ſynagoga
eadē replicare deuitam⁹: vnū eſt tn̄ qd̄ nō
ſilr̄ repetit̄ qꝛ ibi ſicut fragmēta mali puni
ci: hic aūt ſicut cortex mali punici dicitur.
Quo nihil aliud deſignari puto: niſi ſan
guinē noſtrū qui ſub antixp̄o morient̄: et
vnitatē fidei: ſub qua multi iudeorꝫ ſtrin-
gent̄. In cui⁹ ꝯſtantia dū ſanguis effuſio
nē patient̄: fidei tribulatiōe quaſi corticis
rubore decorabunt̄. Sequit̄.

G Sexaginta ſūt regine ⁊ octa
ginta concubine: ⁊ adoleſcentu-
larum non eſt numerus.]

Quid per reginas: niſi ſanctorꝫ aīe deſi
gnant̄: que dū corpa ſua prudēter regūt:
⁊ alijs p̄ſumit̄: regnū ſibi eternū acq̄runt.
Sunt em̄ nōnulli in ſctā eccleſia q̄ carneȝ
ſuā macerāt: ⁊ ꝓpter deū affligūt: vicia vi
cūt: demones velut tyrānos ſibi ſubijciūt
oēs motus ſuos vt ordinate currāt: ſapiē
ter regūt: alijs p̄dicant hoc qd̄ ipſi faciūt:
multos a faucibus demonū gladio verbi
pugnātes abſtrahūt. Quid hmōi aīe niſi
regine exiſtūt: que dū regē xp̄m ſponſum
ſuū valde diligūt: amoris cōmixtiōe ⁊ li-
bidinis execratiōe regios filios. i. fideles
populos gignūt Quib⁹ oībus beatus pe
trus dicebat: Uos aūt genus electū: rega
le ſacerdotiū: gens ſctā: populus acq̄ſitio
nis. Sed regine. lx. eſſe perhibēt̄. Dena
rius quippe numer⁹ per ſenariū multipli
catus in. lx. cōplet̄. Et quid per denariū
niſi decē p̄cepta legis? Et q̄d per ſenariū
niſi labor hui⁹ vite ſignat̄? Sex em̄ dieb⁹
qd̄ neceſſariū eſt opamur: ⁊ in ſeptio quie
ſcere per legē iubemur. Bene ergo. lx. regi-
ne dicunt̄: qꝛ dū. x. precepta in hoc ſeculo
operant̄: ſeculū aūt hoc ſex dieb⁹ opatori
is euoluit̄: in eis quaſi per ſenariū nume-
rū replicat̄. Predicāt em̄ quiqȝ. x. prece
pta legis: in quorꝫ operatiōe ſe exercēt in
tpalitate hui⁹ corruptiōis. Sex igit̄ deci
es: vel. x. ſexies multiplicāt: qꝛ vl'e hoc tē
pus in explēda. x. p̄cepta legis ſpūaliter
eſſe trāſgrediendū opib⁹ ſuis manifeſtāt:
⁊ verbo predicāt Quorꝫ laudē in hoc mū
do aliqn̄ reprobi aſpiciūt: ⁊ vt ſilr̄ laudēt
vel vt aliqd̄ cōmodū in hac vita qūocūqȝ
adipiſcant̄: ⁊ ipſi per ſemetip̄os p̄dicato-
res fiūt. De quibus bene ſubdit̄.

H Et octoginta concubine.]

Concubine q̄ppe nō vere ſed ficte dn̄os
diligūt: ⁊ ab eis nō poſteritatē filiorꝫ: ſed
p̄ntiā expetūt: nec ꝯtinētiā exercēt: ſȝ libi
dinē explere ꝯcupiſcūt. Sic ſi falſi p̄dica-
tores in eccleſia exiſtūt: qꝛ dū nō xp̄m: ſed
lucrū vel laudē diligūt: nō ſpūalr̄ ⁊ caſte:
ſed carnaliter ⁊ libidinoſe xp̄o ſe iungūt.
Bn̄ ergo ꝯcubine vocant̄: qꝛ xp̄m quē p̄-
dicāt: nō ſpū: ſed carne ſectant̄. De q̄bus
apl's paulus dicebat̄. Multi em̄ ambulāt
q̄s ſepe dicebā vobis: nūc aūt ⁊ flens dico
inimicos crucis xp̄i: quorꝫ finis interitus
quorꝫ deus venter eſt. De q̄bus ipſe ideȝ
ait: Hmōi nō ſeruiūt dn̄o ieſu: ſed ſuo vē
tri. Que tn̄ ꝯcubine bene. lxxx. eſſe dicūt
qꝛ ⁊ ſi toto corde terrena diligūt: celeſtia
tn̄ locunt̄ Octonariū quippe numerꝫ per

denariũ ducimus ⁊ ad octoginta venimꝰ. Per decẽ autẽ decalogus ſicut dictũ eſt ſignificat. Per octo vero reſurrectio q̃a octauo die redẽptor noſter reſurrexiſſe ꝓbatur. Predicatores vero ⁊ ſi falſi ſunt ꝑ deſideriũ. ſcripturã tamẽ diuinã ⁊ reſurrectionẽ quã credimus manifeſtãt ꝑ verbũ. Si enĩ aliud predicarẽt. predicatores inter xp̃ianos nõ eſſent de quibus in euãgelio ait. Suꝑ cathedrã moyſi ſederunt ſcribe ⁊ phariſei que dicũt: facite que aũt faciũt facere nolite. Sed q̃ ⁊ falſorũ ⁊ verorũ predicatorũ exhortatiõe plurimi ad fidẽ veniũt ⁊ cũ electis multi intrãt quia ad ſortẽ electorũ nõ ꝑtingunt idõ ſubdit.

I Et adoleſcentularuz non eſt numerus.]

Cũ enĩ ſcriptũ ſit. adoleſcẽtia ⁊ iuuẽtus vana ſũt. Quid ꝑ adoleſcẽtulas has niſi vagas aĩas ĩtelligimꝰ: q̃ dũ vana hꝰ mũdi ſectant que diligũt numerũ electorũ excedũt. De quibꝰ ꝑ pſalmiſtã dicit. Annũciaui ⁊ locutꝰ ſũ. multiplicati ſũt ſuꝑ numerũ. Qd̓ enĩ electorũ numerꝰ apud deũ ſit cõſtitutꝰ manifeſtat apl̾us paulꝰ q̃ ait. Nouit dñs qui ſũt eiꝰ. Et ꝑ ſemetipz dñs ait. Ego ſcio quos elegerim. Quos quia nõ impꝑfecte ſcit ſʒ ꝑfecte nouit. ꝓculdubio ⁊ numeꝝ ĩ quo eligunt cognoſcit. De quibꝰ ꝑ paulũ dr̃. Quos enĩ p̃ſciuit ⁊ p̃deſtinauit ꝯformes fieri ĩmaginis filij ſui. Vñ ergo adoleſcẽtularũ nõ ẽ numerꝰ: q̃ dũ ꝑ vanitatẽ q̃ diligũt in numerũ electorũ nõ currũt extra remanẽtes q̃ſi in cognitionẽ diuinã nõ veniũt. Quibꝰ ip̃a veritas ĩ futuro iudicio dictura ẽ. Neſcio vos diſcedite a me oẽs q̃ opamini iniq̃tatem. Sʒ dũ reprobi mũdana querũt ⁊ mltiplices cupiditates aĩm diuidũt. ſcã q̃libʒ aĩa in numerũ electorũ ſe ſtrĩgit. multaqꝫ videt faſtidiẽs vnũ qd̓ nõ videt ardẽter appetit. qd̓ q̃diu nõ tenet ĩ fide ſe nutrit. in charitate ſe vnit. Et dũ id qd̓ vnũ ⁊ idip̃z ẽ ſequit. de hmõi multis vna eccleſia efficit de qua ꝑ ſp̃õſum dicitur.

K Una eſt colũba mea. ꝑfecta mea. vna ẽ matris ſue. electa genitricis ſue.]

Mater nr̃a ẽ regeneratrix gr̃a apd̓ quã vna colũba eligit q̃ illos ſolos colligit. q̃ in ſimplicitate ꝑmanẽt ⁊ ab vnitate non ſcindunt. Multi q̃ppe fideles dũ ĩ idip̃m intẽdũt. Dũ vno deſiderio xp̃i ſe inuicem nutriũt. dũ habẽtes cor vnũ ⁊ aĩam vnã ĩ charitate ſe vniũt ex multꝭ mẽbrꝭ vnũ corpus efficiũt. Oẽſqꝫ ĩ vnitatis ſimplicitate viuẽtes vna colũba exiſtũt. q̃ ſola ꝑfectã ⁊ electa genitrici ſue dr̃ q̃ extra hãc ſolã gr̃a fauẽte nutrit de qua bene ſubditur.

L Viderũt eã filie ſyon ⁊ beatiſſimã predicauerunt. regine et cõcubine laudauerunt eam.]

Syon filie ſũt eccl̾ie: q̃ dũ vitã eternã in hac carne ꝯtẽplant: a peregrinãte eccl̾ia ad regnãtẽ eccleſiã erigunt Vidẽt filie ſyon colũbã ⁊ btĩſſimã p̃dicãt q̃ ſcẽ aĩe duz ṽtutes eccl̾ie ſpectãt ĩ laudẽ ꝓrũpũt ⁊ ad eiꝰ btĩtudinẽ inhiãt. Sctã q̃ppe eccleſia gr̃a genitrice nutrit. dũ fide erudit. carne ſui ſp̃õſi paſcit ſanguĩe lauat. ſcriptura diuina ſaginat. Hmõi robuſta nutrimẽtꝭ demones expugnat: vitia ſuffocat. carnẽ domat ſpm̃ roborat: vitã expectat. Hec oĩa q̃ cũqꝫ aſpicit recte ĩ ãmirationẽ ꝓtinꝰ aſſurgit. ⁊ btĩſſimã ꝓnũciat q̃ videt ad q̃tam gloriã ꝑ tot ṽtutes exurgat. Cuz reginis ẽt ꝯcubine laudãt q̃ ⁊ ſi opibꝰ falſi p̃dicatores exiſtũt ſermonibꝰ tñ eadeʒ q̃ ⁊ veri populis oſtẽdũt. De quibꝰ ip̃a ṽitas dicit. Populꝰ hic labijs me honorat cor aũt eorũ lõge ẽ a me. qd̓ apte mãifeſtat dũ iterũ dicit. Dictis ꝯfitent ſe noſſe deũ factis aũt negãt. Sãcti enĩ viri dictis ⁊ factꝭ deũ ꝯfitent q̃ qd̓ credũt faciũt ⁊ ad bona q̃ faciũt etiã alios ſermonibꝰ ⁊ exẽplis trahũt quorũ ṽtutibꝰ aduerſarij ad fidẽ excitãt dũ ĩ eis ⁊ puritatẽ fidei: ⁊ ꝯſtãtiã opis admirant. Vñ ⁊ ſynagoga ad fidẽ erigit cũ in eccl̾ia q̃ ſint merita fidei admirãs contẽplat dicens.

M Que eſt iſta: que ꝓgredit

**q̃ſi aurora pulchra vt luna ele-
cta vt ſol terribilis vt caſtroruꝫ
acies ordinata.]**

Eccleſia ſctã quaſi aurora cõſurgens in
iudicio vltio ꝓgredit̃ qꝛ relictis tenebris
corruptiõis: incorruptiõis claritate inno-
uat̃. Que bñ vt ſol electa dr̃ qꝛ ad eandẽ
gloriã ꝑducit̃ ad quã caput eiꝰ xp̄us q̄ ſol
iuſticie ẽ eſſe ꝓhibet̃. Vñ eit ꝙ idẽ ſol ait
Volo pater vt vbi ego ſuꝫ illic ⁊ miniſter
meꝰ ſit. Qꝺ tñ ⁊ de mẽbris eiuſdẽ eccl̃ie
adhuc ĩ hac carne viuẽtibꝰ intelligi põt.
Sũt eniꝫ nõnulli q̄ magna intẽtiõe q̄ ſint
tormẽta reproborũ aſpiciũt: ⁊ que ſũt fcã
ſua ſine palpatiõe examinare ꝯtendũt. dũ
qꝫ ſe peccaſſe cognoſcũt: ⁊ ꝑ hoc ire ad re
proborũ tormẽta pertimeſcũt. ſubito tene
bras iniquitatis derelinquũt ⁊ luce iuſti-
cie accẽdi cõcupiſcũt. mox ad ſanctã ope-
rationẽ conſurgũt: ⁊ per bona que faciunt
clarere quibuſqꝫ proximis incipiũt. Hi ꝓ
culdubio velut aurora cõſurgentes ꝓgre
diuntur. nũc alijs lumine ſancte opatio-
nis reſplẽdeſcet de qua bene ſubdit̃.

R Pulcra vt luna electa ut ſol.

Luna quippe dum noctẽ illuminat cali
gãtibus oculis iter per qꝺ homo gradia-
tur demonſtrat. Sic nimiruẇ queqꝫ anĩa
que tenebras dimittit ⁊ in ſanctã operati
onem ſe extẽdit. dũ exemplũ bene opandi
tribuit ꝓximis quaſi lucẽ tenebreſcẽtibꝰ
oculis ſpergit. Dũ eni peccãtes quiqꝫ bo
nuꝫ opus aſpiciũt ⁊ ad idẽ faciendũ ſe cõ
uertũt quaſi errãtes in nocte ꝑ lumen lu-
ne ad viã redeũt. Hec itaqꝫ anima dũ pec
cantibꝰ bona exẽpla prebet quaſi luna in
nocte lucet. Dũ vero magis ac magis cre
ſcit ⁊ de die in diẽ per cõſuetudinẽ operꝭ
lumẽ iuſticie tã perfecte accipit vt etiã bo
nis exempla imitationis prebeat que priꝰ
ſolis peccatoribꝰ imitãda apparebat pro-
fecto iã luna ſol efficit̃: qꝛ que in nocte er
rantibꝰ nũc lucebat. modo in die ambulã
tibus lumẽ veritatis manifeſtat. Hinc eſt
qꝺ ſequit̃. Electa vt ſol ꝺ quo bñ ſubdit̃.

**O Terribilis vt caſtroruꝫ aci-
es ordinata.]**

Hoc qꝛ iã dictũ eſt iterũ nõ neceſſe ẽ ex-
poni ne ſic videat̃ faſtidiũ generari. Seq̃-
tur. Ergo ſpõſus ⁊ cãm dicit. vñ tãta vir
tus in eccleſia excreſcere poſſit. Viſitatio
ne quippe renouat̃ ⁊ qꝺ in ea tenebroſuꝫ
eſt reſpectione eius illuminat̃. Et hinc eſt
quod ſubdens ait.

**P Deſcendi in ortũ nucũ vt vi
derem poma conualliũ: ⁊ inſpi-
cerem ſi floruiſſent vinee et ger
minaſſent malapunica.]**

Quid ꝑ nuces: niſi ꝑfectos quoſqꝫ ĩtel-
ligimꝰ: qui dũ diuinã ſapiam intra corpa
ſua retinẽt quaſi nucleũ ĩ fragili teſta por
tãt. Sũt eni quã pluresĩ eccleſia q̄ aſſidue
diuine ſcripture intẽdũt quã ſuauis ſit do
minꝰ guſtãtes. ampliꝰ guſtare ꝯcupiſcũt
ſctã gaudia ĩ corde ruminãt: ⁊ ruminãtes
magis ac magis ꝯualeſcunt: ⁊ tñ foris ne
ſciẽtibus eos viles apparẽt qꝛ ignorat̃ ꝙ
dulcẽ ĩ ſuis ĩteriorib' cibũ portẽt. Qui ĩ
iſti: niſi nuces exiſtũt: q̄ nuclei dulcedineꝫ
intꝰ ferũt. exteriꝰ vero carnis vilitatẽ pre
tendũt. De quibꝰ fuit aplꝰs qui dicebat.
Habemꝰ theſaurũ iſtũ in vaſis fictilibus.
Ortꝰ igit̃ nucũ: corda ſũt ſanctorũ q̄ dum
deũ valde diligũt celeſtẽ dulcedinẽ in in-
timis gerũt. vñ ĩ pſalmo ſcriptũ ẽ. Quaꝫ
magna multitudo dulcedĩs tue dñe ꝙ ab
ſcõdiſti timẽtibꝰ te. Sꝫ quid ẽ ꝙ in ortuꝫ
nucũ ſpõſus deſcẽdit vt poma videat: cũ
potiꝰ nuces videre debeat. Verũtñ ſcien
dũ eſt ꝙ maxĩe corda ꝑfectoꝝ viſitat: eiſqꝫ
benignitatis ſue ſuauitatẽ manifeſtat vt
ꝑ eos ad infirmiores poſtmodũ veniat et
q̃tũ in augmẽtũ iuſticie ꝓfecerint. ꝑ illos
cognoſcat. vñ ſcriptũ ẽ. Dñs de celo pro-
ſpexit ſuꝑ filios hoĩm vt videat ſi ẽ intelli
gẽs aut requirẽs deũ. Dũ eni diuina bo-
nitas corda ꝑfectorũ illuſtrat eoſqꝫ ad cu-
rã ꝓximorũ ꝑ charitatis ſollicitudinẽ in-
ſtigat. quid hoc ẽ aliud niſi ꝙ ad ortũ ve-
niẽs poma ꝯuallis ꝑ illos q̄bꝰ p̄ſidet pro

ſpectat. Tūc enī dn̄ſ videre vel cognoſcere dr̄ cū ſctōs ſuos q̊s illuſtrat ad vidēdū exhortaꝛ. Sȝ q̇d ē ꝙ nō poma mōtiſ ſȝ poma ꝯuallis vt videat deſcēdat: niſi qꝺ illꝛ reſpectū ſue miſeratōis tribuit De quo ꝑ pſalmiſtā dicitꝛ. Quoniā excelſus dn̄s et humilia reſpicit ⁊ alta a longe cognoſcit. Et ipſe dn̄s ꝑ ſemetipſum ex voce ꝓphete dicit. Sup̱ quē requieſcet ſpūs meꝰ niſi ſup̱ humilē ⁊ quietū ⁊ trementē ſermones meos. Sequitꝛ autē ſpōſus ⁊ dicit.

Q **Et inſpicerem ſi floruiſſent vinee ⁊ germiaſſēt mala pūica.**

Uinee florēt qn̄ in eccleſiis filij recēter ī fidē generanꝛ ⁊ ad ſanctā cōuerſationem quaſi ad fructꝰ ſoliditatē prepanꝛ. Mala punica germināt qn̄ ꝑfecti quiq̨ ꝑ exempla ſua ꝓximos edificāt ⁊ in nouitatē ſancte cōuerſationis ꝑ p̄dicationē ⁊ bonoꝝ operū oſtenſionē inuitāt. Illud q̇ppe malū punicū videlicet apl'us Paulꝰ germinauerat q̄ dicebat. Filioli mei quos iterū ꝑturio donec formeꝛ xp̄us in vobis. Sic in ſctā eccleſia agiꝛ vt ꝑ bonos mali ꝯuertanꝛ: ꝑ ꝑfectos impꝑfecti nutrianꝛ donec ⁊ ipſi ad ꝑfectionē veniant: ⁊ infirmos q̊ſq̨ ſicut ipſi ꝓducti ſunt ad meliora ꝑducant. Hos xp̄us eccleſie ſpōſus viſitando ꝑſpicit: reſpiciēdo corpꝰ ſanctū conuigit: qꝛ ideo corpꝰ infirmitatis aſſumpſiſſe cognoſcitꝛ: vt in corpꝰ ſue claritatis tota ſimul eccleſia trāſformeꝛ. Un̄ beatꝰ Paulus ait. Qui reformabit corpꝰ humilitatis noſtre cōfiguratū corꝑi claritatis ſue. Hec oīa in fine mūdi ſynagoga tandē excitata ꝑcipiet: ⁊ ſe tā diu ignoraſſe reprehendet dicens.

R **Neſciui aīa mea cōturbauit me ꝓpꝛ quadrigas aminadab]**

Ac ſi diceret. Tot v̄tutes ī ſcā eccl'ia fieri vidēs q̄re ī tāto tp̄e nō ꝑcepi: quare incredula ꝑſtiti: cur tādiu ꝑ īfidelitatē meā ī tenebris ignorātie remāſi: ſȝ ꝓpter quadrigas aminadab ꝯturbaꝛ qꝛ qn̄q̨ ꝑ p̄dicationē xp̄i ad fidem ſuſcipiēdaȝ excitaꝛ. Aminadab enī ſpōtaneꝰ ppl'i mei interp̄tatur. Et bene ꝓ dubio xp̄us ille a patre ſpōtaneus ppl'i mei dr̄: qꝛ vera ſpōtanea charitate ad populū ſaluandū deſcēdit: ⁊ vt noſ a morte eleuaret pia volūtate: ⁊ benigna gr̄a mortē in cruce ſuſcepit. vn̄ et ipſe ad patrē ait. Uolūtarie ſacrificabo tibi. Et vnꝰ ex redēptiſ ad xp̄m loquēs aiebat. Exaudi me dn̄e qm̄ benigna ē miſericordia tua. Propꝛ q̄drigas ergo aminadab ſynagoga ꝯturbaꝛ qꝛ qn̄ tandē q̄tuor xp̄i euāgelia ī mūdo currētia in cordibus hoīm feruētia ꝑ fidē ꝯtēplaꝛ. mox in tenebris ſue infidelitatiſ ꝯfunditꝛ ⁊ aborta ꝯfuſione ſalubri ad pn̄iaȝ ꝯmoueꝛ. Cui eccleſia benigne loquitꝛ dicens.

S **Reuertere reuertere ſunamitis reuertere reuertere vt intueamur te.]**

Sunamitis q̇ppe captiua īterp̄taꝛ. Sunamitis ergo vt reuertaꝛ vocaꝛ qꝛ ſynagoge ī fine mūdi fides ab eccl'a offereꝛ vt dignitatē priſtinā recipiat: q̄ ſub infidelitatiſ iugo a demonibꝰ captiuaꝛ. Et bn̄ quater reuerti āmoneꝛ qꝛ ī quatuor mūdi ꝑtes iudei diſꝑſi ſūt ſicut p̄dictū ē ꝑ ꝓphetā. Si fuerit numerꝰ filioꝝ iſrꝉ velut arena mariſ reliq̇e ſalue fiēt. Reuertaꝛ ḡ ſunamitis vt eā ītueamur. Itē ſynagoga ad fidē ꝯuertaꝛ vt ī pn̄ia oībus oſ̄dat q̄tū malū fecerat qn̄ deū ſuū ī cruce ꝯfigebat. Sȝ ꝓtinꝰ cū eccl'ia fidē ſynagoge ītueri appetit ſpōſus ꝯgratulādo q̄ſi īterrogās rn̄dit ⁊ dic.

Capitulū. VIII. A

q **Uid videbis in ſunamite: niſi choros caſtroꝝ:**

Caſtra q̇ppe militātiū ſūt. Caſtra ḡ ī ſunamite videbūꝛ: qꝛ ꝓ fide q̄ mō īpugnat tūc robuſte ꝯ īfideles al's ꝑfidos ꝓliabitꝛ. Sȝ qꝛ hoc ꝑ ſcāȝ eccl'iaȝ fiet vt ſynagoga cōuertaꝛ qꝛ ſmonibꝰ ⁊ exēplis p̄dicatoꝝ ꝯuerteꝛ ad fidē. ideo iuſte ad laudem ſpōſe ſponſus ſe cōuertit dicens.

B **Quā pulchri ſunt greſſus tui in calciamētis filia pⁱcipis.**

Filia principis ſctā ecclesia dr̄ qꝛ p̄dicatione xp̄i in vitā nouā regeneraẗ qꝛ ꝑ diuinitatis potentiā oī creature quā ꝯdidit pꝛicipaẗ. Quid ſūt aūt calciamēta eccl̄ie niſi exēpla precedētiū patrū: quib⁹ in via mūdi h⁹ muniẗ: vt ꝑ oēs tribulationes q̄ exurgūt ꝯſidēter calciata gradiaẗ. Unde Paul⁹ dicit. Calciati pedes ī pꝛepatiōe euāgelij pacis. Calciamēta q̄ppe de moꝛtuis aīalib⁹ fiūt. Et nos pedes ſpūaliẗ calciam⁹ qn̄ a patribus ſctīs carne moꝛtuis exēpla ſumim⁹: vt ad eoꝛū ſilitudinē mundi h⁹ tēptatiōes expugnem⁹. Pōt tn̄ intelligi ꝙ eccl̄ia calciaẗ qn̄ ī p̄dicatiōe ſua ad ꝑferēda inſurgētia mala moꝛte xp̄i muniẗ. Pulchꝛi ergo ſūt ſpōſe greſſus calciate q̄ filia ē pꝛīcipis: qꝛ coꝛā diuinis oculis placet officiū cui⁹libet electi ƀm exempla patrū pꝛedicantiū. Sequitur.

E **Iūctura femoꝛuȝ tuoꝛum ſicut monilia.]**

Per duo femoꝛa ſpōſe duo popl̄i eccleſie. ꝑ iūcturā femoꝛū cōcoꝛdia deſignaẗ p̄dicatoꝛū quib⁹ ppl̄i vniunẗ dū ad fidē catholicā: circūciſio ⁊ pꝛepuciuȝ erudiunẗ ꝑ eos. Qui vt monilia exiſtūt: qꝛ dū in ſapientia q̄ refulgēt ſctā opa q̄ faciūt q̄ſi in auro lapides gerūt. De quibus ſequitur.

D **Que fabꝛicata ſūt manu artificis.]**

Manu artificꝭ monilia fabꝛicanẗ qꝛ opere chꝛiſti pꝛedicatoꝛes pulchꝛi ⁊ vtiles efficiuntur. Sequitur.

E **Umbilicuſ tuus crather toꝛnatilis nunq̄ȝ indigēs poculis.**

Umbilic⁹ etiā ſctōꝝ p̄dicatoꝛū oꝛdo ē q̄ bn̄ crather eſſe dr̄ qꝛ dū ꝑ eos popul⁹ erudiẗ: vino ſpūali ipſoꝝ officio ebꝛiaẗ. Qui bn̄ toꝛnatilis nūcupaẗ qꝛ iuxta moꝛes vniuerſos hoīm neceſſe ē vt lingua p̄dicatoꝛis voluaẗ. Qui poculis nō indiget qꝛ ꝙ alijs ꝑponit: neceſſe ē vt abūdāti⁹ ceterꝭ bibat ⁊ pleni⁹ qđ dat cōtineat. Sequiẗ.

F **Uēter tu⁹ ſicut aceruus tritici vallatus lilijs.]**

Per vētrē ppl̄i latitudo deſignaẗ: q̄ bn̄ ſicut aceru⁹ tritici lilijs vallaẗ qꝛ dū opibus ſctīs intendēs ī celeſte hoꝛreū pꝛepaẗ exēplis ſcōꝝ vt ꝑſeueret. Undiq̄ȝ muniẗ. de quibus iterū dicitur.

G **Duo vbera tua ſicut hinnuli capꝛee gemelli.]**

Duo vbera tua ppl̄i exiſtūt qꝛ dū ī amoꝛe fraterno ſꝑ viuūt ſe īuicē lacte pietatꝭ ī charitate nutriūt. Qui bn̄ duo hīnuli capꝛee gemelli noīanẗ: qꝛ dū ꝑ pꝛedicatōeȝ ſynagoge ī fide geniti ei⁹ ſcripturis nutriunẗ in ſpe eternitatis intēdentes quaſi in montibus concoꝛdes paſcuntur. De quibus pꝛedicatoꝛibus ſequitur.

H **Collū tuū ſic̄ turrꝭ eburnea.**

Collū ſponſe ſicut turris eburnea dr̄: q̄a p̄dicatoꝛes eccleſie: ⁊ alti ꝑ ꝯtēplationeȝ ⁊ foꝛtes ꝑ ſctōꝝ operū excercitationē: ⁊ p̄cioſi per diuinam ſapientiā habent. De quibus iterum dicitur.

I **Oculi tui ſicut piſcine in eſebon q̄ ſūt ī poꝛta filie m̄ltitudiſ.**

Eſebon cingulū meroꝛis interpretatur. Oculi ergo ſpōſe ſicut piſcine ī eſebon dicunẗ qꝛ dū de peregrinatiōe ſua ꝯtriſtanẗ lachꝛymis ſe lauāt vt ꝑ eos ppl̄i ꝯuenienter coꝛā deo mūdāẗ. In poꝛta āt filie multitudinis ſūt qꝛ in fide ſtāt ꝑ quā eccleſie multitudinē ad celeſtia ītroducūt. Seq̄ẗ.

K **Naſus tuus ſicut turris libani q̄ reſpicit cōtra damaſcum.]**

In naſo odoꝛis diſcretio habeẗ. Per naſuȝ ergo diſcretio p̄dicatoꝝ deſignaẗ qꝛ ꝑ eos nobis virtutū odoꝛes: ⁊ vitioꝛuȝ fetoꝛes demōſtranẗ. Sȝ naſus ſicut turris libani exiſtit qꝛ dū ſemel p̄dicatoꝛes aq̄ baptiſmatis lauanẗ: ⁊ quotidie lachꝛymis a pctīs q̄ ꝯtra deū ꝯmiſerūt dealbanẗ: digni ſūt vt ad altioꝛa magis ac magꝭ ꝑ foꝛtitudinē eriganẗ. Sȝ turris ꝯtra damaſcū reſpicit qꝛ pctōꝛib⁹ ſꝑ ſanct⁹ quilibet p̄dicatoꝛ cōtradicit. Damaſc⁹ q̄ppe ſanguine⁹ interpꝛetaẗ: ⁊ peccatrici gēti dr̄. Manus

tue plene ſũt ſanguĩe. Sed qꝛ de mẽbris
dixit dignũ ẽ vt ð capite loq̃t. iõ ſubdit.

**R Caput tuũ vt carmelꝰ: et co/
capitis tui vt purpura regꝭ
iuncta carnalibus.]**

Caput eccl̃ie xp̃s qui bñ vt carmelꝰ dr̃:
qꝛ ipſe ꝑ paſſionẽ quã ſuſtinuit. ad gl̃iaꝫ
patris ẽ exaltatꝰ. De q̃ ſcriptũ ẽ. Et erit ĩ
nouiſſimis diebuſ preꝑatus mõs domus
dñi ĩ vertice mõtiũ. In carmelo q̃ppe he=
lyas orãs obtinuit pluuiã. Et nos in car=
melo orãtes pluuiã impetremꝰ qm̃ ĩ xp̃m
credẽtes ĩp̃m deſideramꝰ ⁊ a pr̃e irrigati
onẽ gr̃e ſuſcipimꝰ quã rogamꝰ. Moralit̃
autẽ caput ſpõſe mẽs vocat̃ qꝛ ſicut a capi
te mẽbra ſic a mẽte oẽs cogitatꝰ noſtri di
ſponunt̃. Carmelꝰ aũt ſciã circũciſionis ĩ
terpretat̃. Caput ergo ſpõſe vt carmelꝰ eſ
ſe ꝓhibet̃ qꝛ q̃libet ſctã mẽꝫ nouit qualit̃
digne circũcidat̃ nouit qꝛ nihil ẽ q̃cq̃d in
corꝑe agit̃ ſi mẽs ĩmũda fuerit q̃ templũ
xp̃i ſi efficit̃. efficit̃ qð ⁊ ab ip̃o inhabitabi
tur. Q qꝛ phariſei non agebãt iõ dicebat
dtũs Stephanꝰ eis q̃ eũ occidebãt. Dura
ceruice ⁊ incircũciſi cordibꝰ ⁊ auribꝰ ſꝑ re
ſtitiſtis ſpiritum ſancto.

**M Come autem capitis eius
vt purpura regis iuncta carna/
libus eſſe memorantur.]**

Purpura q̃ppe ꝑ faſciculos in canalibꝰ
ligat̃ ſuꝑ quos dũ aq̃ ꝓijcit̃ ꝑ canales ad
veſtẽ q̃ ſuppoſita ẽ currit vt veſtis tingat̃
⁊ mihi nomẽ accepit vt tĩcta colorꝫ purpu
rea purpura vocet̃ q̃ oĩa ſctẽ mẽti ꝯgruũt
ſi ĩtelligant̃. Come q̃ppe capitꝭ ſũt cogi=
tatiões mẽtis q̃ in canalibꝰ ligãtur: qꝛ in
ſcripturis diuinis ne ĩutiliter fluãt ligant̃
qꝛ dũ in cogitationibꝰ ſcẽ mẽtis gr̃a cele=
ſtis ſuſcipit̃: ⁊ totã aĩam ĩ celeſte ornamẽ
tũ ꝯponit ita vt iã tota aĩa in vitã eternaꝫ
in ardeſcat: ⁊ ad eternũ ſpõſum ẽt ꝑ ſang
uineꝫ martirij ꝑgere cõcupiſcat. De tota
q̃ppe eccl̃ia Paulꝰ dicit. Qui exhibuit
ſibi eccleſiã veſtẽ ſine macula ⁊ ruga. Et
de ſingulis eccl̃ie fidelibꝰ dr̃ his oĩbꝰ ve=
lud ornamẽto veſtieris. Sic tincte ergo
ſic pulchre ſic purpuree ſcẽ ſpõſe ad gau=
dens ſpõſus loquitur dicens.

**N Quã pulchra es ⁊ quã deco
ra kariſſima in delitijs.]**

Notandũ ꝙ chariſſima ẽ in delitijs q̃a
ad charitatẽ ⁊ ad familiaritatẽ xp̃i non ꝑ
uenit q̃ſq̃s ſcripture ſcẽ delitijs abũdare
nõ ꝯtẽdit. Inde enĩ dr̃ oĩ habẽti dabit̃ et
habũdabit: ei ãt qui nõ hꝫ ⁊ ꝙ videt̃ hr̃e
auferet̃ ab eo. His enĩ delitijs q̃ habũdat
reficit̃. his refectꝰ aſſidue ad maiora ꝑci=
piẽda preꝑat̃. Vñ ⁊ huic ſponſe laĩe dr̃.

**O Statura tua eſt aſſimulata
palme ⁊ vbera ſũa botris.]**

a creſcit deorſuꝫ ſtringit̃
. Sic ſctã aĩa ab imis ad
me ulatim ad maiora creſcẽ=
do vſq; ad amplitudinẽ ꝑfecte charitatis
ꝑuenit. Nemo enĩ ſicut ſcriptũ eſt repẽte
ſit ſũmꝰ. In pſalmo ãt de iuſto hoĩe dicit̃.
Iuſtꝰ vt palma florebit. Vbera ãt ſponſe
duo p̃cepta charitatꝭ exiſtũt q̃ aĩam quaꝫ
poſſidẽt vino celẽſti inebriat ⁊ nutriunt.
Põt tñ ꝑ palmã crux xp̃i intelligi. Pal=
ma iam in ſublime valde creſcẽs dulciſſi=
mos fructꝰ gignit ⁊ crux xp̃i celeſtẽ cibuꝫ
nobis preꝑauit. Cui ſtatura ſpõſe aſſimi=
lat̃ qꝛ ꝓ xp̃o nõ dubitat q̃ſq̃s xp̃m valð di
ligẽs digne imitatur. De palma ſequitur
Sponſus dicens.

**P Dixi aſcendã in palmaꝫ ap/
prehendã fructꝰ eius.]** Dixi vere ⁊ aſcẽ
dit qꝛ ſicut añ ſecula ꝓ morte nr̃a mori di
ſpoſuit ſic ĩ fine mũdi ꝓpicius ⁊ verax ad
impleuit. In palmã ergo aſcẽdit ⁊ fructꝰ
eiꝰ apprehẽdit: qꝛ in cruce ſuſpẽſus fruc=
tũ vite inuenit ac apprehẽdit ⁊ nobis tri=
buit. Vñ adimpletũ ẽ quod Sequitur.

**Q Et vbera tua erunt ſicut bo
tri vinee.]** Vere ꝑ crucẽ vbera ſpõſe ſi
cut botri vinee exiſtũt: quia in morte xp̃i
duo precepta charitatis ſenſus aĩe ſuſce=
perũt quibus paſta aĩa debrietur: debria
ta poſteriora obliuiſcat̃ ⁊ in anteriora ex=

tenditur. His vberibꝰ etiã ꝓximos nutrit ac robuſtos ſecū ad ea que cōcupiſcit perducit. vnde ſcriptum ē. Qui audit dicat veni. Sequitur.

R Et odor or[um] tui ſicut malorꝝ.

Mala punica de quibꝰ ſuperius tã ſepe dictū ē hic rememorant̄ quorꝝ odori odor oris ſpōſe ſatis aſſimilat̄. Per mala autē punica martyres deſignari diximꝰ. Per os autē ſpōſe hic debere intelligi eiꝰ predicationē putamꝰ. Que dū virtutes martyrū predicat dū ad eorꝝ ſimilitudinē aīoſ audientiū inſtigat. dū in vniꝰ predicatiōe fidei multas virtutes eſſe mãifeſtat quid aliud ꝙ malorū odorē in ore portat: qꝛ et ruborē corticis ī martyrio oſtēdit qd̄ p̄dicat ⁊ ī virtutibꝰ multitudinē granorꝝ ſub eadē fide quaſi ſub eodē cortice demōſtrat de quo ⁊ ſubditur.

S Gutt̄ tuū q̄ſi vinū optimuz.

In gutture quippe nihil ē. Per guttur ergo ipſa predicatio iterꝝ deſignat̄ q̄ quaſi vinū optimū eſſe dicit̄ qꝛ menteſ hominū inebriat vt preteritorꝝ ſicut dictū ē obliuiſcāt̄: ⁊ ī añriora currētes nō laſſentur de q̄ ſpōſa xbū d̄ ore ſpōſi ſuſcipiēs t. adiūgit.

T Dignum dilecto meo ad potandum labijſq; et dentibus illius ruminandum.]

Tale eſt ſpōſe vinū vt dignū ſit dilecto ad potandū qꝛ dū ſancta eccleſia fidē veram predicat. duz auditores ſuos ad ſancta opa excitat dū ſolū chriſtū diligere immitari amplecti bonū eſſe verbis ⁊ operibus demōſtrat quid aliud ꝙ vinū ſuū dignū facit: vt in ore ſpōſi dulce ſapiat. qd̄ bene chriſtꝰ potare dicit̄ qꝛ a corpe ſuo a populis fidelibꝰ amabiliter potat̄. De q̄ notandū ē ꝙ omēs potāt ſed labia ſola et ſoli dētes ruminãt qꝛ dū eccleſia p ſãctos ſuos p̄dicat oēs quidē audiūt ſed nō oēs quãta ſit virtꝰ ſententiarꝝ qui dicunt̄ diſcernūt. Labia vero ⁊ dētes ruminãt: q̄a dū pfectiores quiq; poſt auditū verba ad memoriã reuocãt: dū audita queq; exercitatione aſſidue cogitãt quaſi ad eos reuocãteſ ꝙ ſumpſerūt quãta ſit virtꝰ cibi quē comederūt ſentiūt. Jccirco in lege ſcribit̄ qꝛ aīal qd̄ nō ruminat īmundū habet̄ q̄a quiſq̄s bona q̄ audit ſiue legit nō recogitat vacãs a ſanctis cogitationibꝰ neceſſario īmūdas cōgregat. Seq̄t̄ ſpōſa ⁊ dic̄.

V Ego dilecto meo et ad me conuerſio eius.]

Ac ſi diceret. Quoniã fide ac dilectiōe ſoli xp̄o adhereo ſolū ſequor ſolū cū patre ⁊ ſp̄ūſcō vnū deū videre cōcupiſco reſpectionis eiꝰ ſuauitatē viſitatiōis: benignitatē cōuerſationis dulcedinē gaudēter experior: experiēs ꝓclamo.

X Veni dilecte mi egrediamur in agrū cōmoremur in villis mane ſurgamꝰ ad vinea: videamuſ ſi floruit vinea: ſi flores fructꝰ pturiūt: ſi floruerūt mala punica.

Dū ſponſa ſpōſi dulcedinē expta ſe reficit. De ꝓximo etiã cogitat quē ipſiꝰ ſpōſi precepto ſicut ſe diligit. Et qꝛ ſpōſi precepte intelligit etiã vt alij intelligãt concupiſcit dicens. Veni dilecte mi egrediamur in agrū. Ager quippe teſte veritate eſt hic mundꝰ. In agrū vero cū ſpōſa ſpōſus egredit̄: qn̄ verbum dei carne ſuſcepta in thalamo virginis ī mūdo mōſtratur in villis cōmorat̄: quãdo gētes per fidez viſitat quã recipiētibus largit̄. Mane ad vineas ſurgit: qꝛ poſt reſurrectionē ſuã in gloriã patris ſedēs eccleſias quas ꝯſtruit etiã defendit. Si floruit vinea cōcupiſcit: quia oēz pfectū eccl'ie diſtricto exãie ppēdit: videt ſi flores fructꝰ pturiūt: qꝛ ꝓſpicit ad quē ꝓfectū quiq; teneri ⁊ impfecti excreſcūt. Videt ēt ſi floruerūt mala pūica qꝛ pfctōs q̄ſq; reſpicit ⁊ q̄d vtilitat[is] ī ꝓximis habeãt q̄ſi in floribus fructū arboruz cognoſcit: de quibus bene ſequitur.

Y Ibi dabo tibi vbera mea.]

In malis punicis dat ſponſo ſponſa vbera qꝛ impfectis viuit charitas gemi

na: ex qua dũ infirma mẽbra in eccleſia nu triũt: quaſi xp̄m lactãt quẽ in minimis ſuis eſſe p̄ñtem cognoſcũt. De q̇b⁹ bñ ſubdit.

Z Mandragore dederũt odorem in portis noſtris.]

Quid per mãdragoras herbã ſcꝫ medicinalẽ ⁊ odoriferã: niſi virt⁹ perfectoꝝ intelligit: per quã perfecti q̄q₃ dũ imꝑfcõꝝ infirmitatib⁹ medent: in fide quã p̄dicant in portis eccl'e veri medici eſſe cõprobant Qui dũ exẽpla bonoꝝ operũ circũquaq₃ per ſanctaꝫ famã tribuũt: quaſi odorẽ q̇uo egroti ſanent aſpergũt. Sequit.

aa Omnia poma noua ⁊ vetera dilecti mi ſeruaui tibi.]

Hic per poma ſenſus ſcripturaꝝ ſcãꝝ intelligũt: que dũ ex p̄ribus ſcis ad nos vſq₃ perueniũt ⁊ credunt: ex arborib⁹ poma exurgũt: q̇bus aïe delectãt. Oïa ẜ poma noua ⁊ vetera dilcõ ſuo ſeruat: q₂ ſi nouũ teſtm̃ eccl'a catholica recipit: vt vetus nõ abijciat: ſic vetus venerat: vt nouũ ſꝑ in ip̄is ſacrificijs carnalib⁹ per ſpm̃ intelligat: in nouo ſcꝫ xp̄m veniſſe ꝯgaudẽs: in veteri aũt ſemꝑ venturꝝ expectãs ⁊ dicẽs

Capitulũ VIII

A q Uis mihi det te fratreꝫ meũ ſuggentẽ vbera matris mee: ⁊ inueniã te foris ⁊ deoſculer: ⁊ iã me nemo deſpiciat.] In veteri lege eccl'a poſita xp̄m exoptabat: ⁊ in ſecreto p̄ris manẽtẽ foras venire: ꝑ carnẽ ad hũanos oculos nõ mediocrit cupiebat. Unñ ⁊ dauid deſiderans dicebat: Exurge ⁊ ne repellas in finẽ. Et alibi. Inclia celos tuos ⁊ deſcẽde. Et eſaias valde cupiẽs eũ videre dicebat Utinã diſrũꝑes celos ⁊ deſcẽderes. Uult ẜ ſpõſũ foras ſpõſa inuẽire ⁊ deoſcl'ari: q₂ ꝯcupiſcit ſub lege poſita: vt ꝑ carnẽ appꝛeat: vt ꝑ amorẽ ei ſuiat cui ṗ⁹ nõ accepta gr̄a pl⁹ tĩore q̃ amore ſuiebat. Poſt c⁹ oſculũ ⁊ neminẽ deſpicit: q₂ poſt q̃ xp̄s vẽit ⁊ fidelib⁹ ſuis ſpm̃ libertatꝭ infudit: ab ip̄is etiã angelis eccl'a honorat. Hinc eſt q̄ loſue angelũ adorauit: iohãni vero volẽti ſe adorare dixit: Uide ne feceris ꝯſeru⁹ tuus ſũ: ⁊ vn⁹ fr̄m tuoꝝ hñtiũ teſtimoniũ ieſu. Sed q₂ venientẽ eccl'a ſuſcepit ſynagoga repulit: q̄ iterꝝ eũ in fine mũdi ſuſcipiet ⁊ amabit. Iõ ſubſequit eccleſia ⁊ dicit:

B Appꝛ̄hendã te ⁊ ducã in domũ mr̄is mee: ⁊ ibi me docebis ⁊ dabo tibi poculũ ex vino ꝯditũ ⁊ muſtũ maloꝝ g̃natoꝝ meoꝝ

Appꝛ̄henſũ in domũ mr̄is ſue ducit: q₂ ſynagoge in fine mũdi xp̄m in quẽ credit p̄dicabit Dũq₃ ꝑ p̄dicationẽ eccl'e ſuſcept⁹ fuerit ibi eccl'aꝫ docebat: q₂ ſe docerí gaudebit: qñ ſynagogã iã idẽ corp⁹ factã erudiri ſecũ videbit poculũ ex vino ꝯditũ eccleſia dabit: q₂ ipſi ſynagoge nouũ teſtm̃ cũ veteri p̄dicabit: ⁊ q̇ vino poculũ ꝯdiẽt q₂ dulcedinẽ euãgelij teſtĩonijs legꝭ que aſꝑſa eſt vt robuſtius teneat tinget. Muſtũ vero maloꝝ granatoꝝ ſuoꝝ tribuet: q₂ fortiũ viroꝝ q̄ vnitatẽ eccl'ie etiã in martyrio tenuerũt: exẽpla appõet: vt ad coꝝ ſilitudinẽ ſinagoga ĩardeſcat: ⁊ añ xp̄i ꝑſecutiõib⁹ mr̄io ꝑductã roborata nõ ſuccũbat Cũ em̃ fortiũ pugnatoꝝ victorias audierit: ad eoꝝ mutatõeꝫ pugnã ſubire nõ dubitabit. Q̊ő apte manifeſtat cũ ſubiũgit:

C Leua eius ſub capite meo: ⁊ dextera illius amplexabit me.]

Leua xp̄i vita pñs: dextera xp̄o vita btã hẽt. Caput aũt nr̄m ſpũal'r mẽtẽ eſſe ꝑhibet. Dicit ẜ ſynagoga p̄dicatiõib⁹ eccl'ie iaꝫ ꝯuerſa: exẽplis tã roborata: imitatiõe ſubleuata: leua ei⁹ ſub capite meo: ⁊ dextera illi⁹ ãplexabit me. ac ſi diceret. Q̊ṁ nũc tanđ xp̄i fidẽ teneo: ei⁹ ĩeffabilẽ gr̄aꝫ experior ꝯcupiſcibilẽ: ⁊ quã deſiderare neſciebã dulcedinẽ ſentio: iã t'rena oïa poſtpono: etiã ip̄aꝫ vitã carnis ꝓ ei⁹ amore cõtẽpno: ⁊ ad ei⁹ btĩtudinẽ videndã: tot⁹ deſiderijs ãhelo. Hoc q̇ppe q̊ő rẽ aliq̃ ãplectit: ip̄aꝫ quã ãplectit rẽ ex oĩ ꝑte intra ſe hr̄e nõ igͥrat. Leua ẜ ſub capite eſt: ⁊ dex

tera amplexat̃: qñ ſctã aĩa mẽti ea q̃ videt ſupponit: ⁊ ea q̃ nõ videt oĩ conatu ⁊ vniuerſis cogitatiõibꝰ appetit Sũt q̃ppe mõ nõnulli q̃ tãto deſiderio celeſtia ſectãt̃: vt oĩa viſibilia ꝓ nihilo reputẽt: mentẽ ſuã celeſtibꝰ ſtudijs ſine intmiſſiõe occupẽt: nihil aliud agere libeat: q̃cq̃d extra ſpũalẽ actionẽ eſt aĩmꝰ faſtidiat: hãc ſolã diligat: cetera ꝯtẽpnat: niſi forte ea iſti nccĩa cognoſcat. Iſti ꝯo ſub capite leuã hñt: q̃ mẽte erecta ad btĩtudinẽ xp̃i currẽtes vitã pñtem ſub ſe videt. Et dextera xp̃i eos ãplexat̃: qꝛ ex oĩ ꝑte eos dilectio celeſtis intra ſe retinẽs tuet̃. Hmõi q̃ppe viri ſcõ ocio delectãt̃: in q̃ vite btẽ delectatõe ꝯcupiſcibilr̃ per ꝯtẽplationẽ ꝑfruũt̃: in q̃ ꝯtẽplatõez oculũ cordi mũdãt: vt deũ adhuc etiã in hac carne poſiti q̃tũ hũane infirmitati datũ eſt videãt: cꝰ viſiõe ſe illumĩnẽt ſuauitate reficiãt. Iſti illã btĩtudinẽ iã aliquãtulũ experiũt̃: de qua in euãgelio veritatis voce dr̃: Beati mũdo corde qm̃ ipſi deũ videbũt Qd̃ em̃ futuꝝ eſt iã in eis incipit cõpleri: qꝛ ⁊ ſi in hoc mũdo adhuc in carne viuũt: iã tñ ꝑ hoc qd̃ maiꝰ eſt in eis extra carnẽ ſũt. Ab his ĩplet̃ qd̃ per pſalmiſtã dĩna voce p̃cipit̃. Uacate ⁊ videte: qm̃ ego ſũ deus. Hi em̃ q̃ ſine mũdi ſtrepitu viuũt: eo mentẽ in dei viſionẽ ꝑ deſideriũ ⁊ ꝯtẽplationẽ figũt. Et qm̃ tales multi ex ſynagoga in fine mũdi vt credimꝰ ꝑ ꝯuerſionẽ erũt bene ab hmõi dictũ intelligit̃. Leua eius ſub capite meo: ⁊ dextera illius amplexabit̃ me. De quibꝰ ⁊ ꝓ quibus ſponſus loquit̃ cõſequẽter.

D **Adiuro vos filie hierl'm: ne ſuſcitetis neq; euigilari faciatis dilectã donec ipſa velit.]**

Sed qꝛ iã illud ſupius expoſuimꝰ iterũ exponere recuſamꝰ. Sed de eadẽ ſynagoga iã facta eccleſia filie hieruſalẽ que ammirãtes interrogãt ⁊ dicũt.

E **Que eſt iſta que aſcẽdit de deſerto delicijs affluens innixa ſup dilectum ſuum.**

Scã eccl'a vel q̃libꝫ ſcã aĩa de deſerto aſcẽdit: qꝛ in exilio hꝰ ꝑegrinatiõis poſita ad celeſtia gaudia mẽte ⁊ cogitatiõibꝰ tẽdit. Uñ ⁊ paulꝰ dicebat. Nr̃a cõuerſatio in celis eſt. Delicijs affluit: qꝛ ſcẽ ſcripture meditatiõibꝰ intendẽs: celeſti pabulo aſſidue mentẽ paſcit: ſup dilectũ ĩnitit̃: qꝛ in ſoliꝰ xp̃i auxilio ꝯfidens: eo largiẽte ab exilio ad patriã tranſfert̃. Ipſa q̃ppe veritas oĩbus fidelibꝰ ait: Sine me nihil poteſtis facere. Uñ vero accepit: vt ab infimis ad ſupiora a deſerto ad regnũ aſcendere poſſit: manifeſtat dilectꝰ cũ ſubdit:

F **Sub arbore malo ſuſcitaui te**

Quid ꝑ arborẽ malũ: niſi ſcã crux deſignat̃: que malũ illud ſuſtinuit: de q̃ eadẽ ſpõſa in ſupioribꝰ dicit: Sicut malũ ĩter ligna ſiluaꝝ: ſic dilcũs meꝰ ĩter filios. Sꝫ ſpõſaꝫ ſuã xp̃s ſub arbore malo ſuſcitauit qꝛ in cruce poſitꝰ ſubditã ſibi eccl'aꝫ ad vitã vocauit: vt a ſomno morti reſurgeret ⁊ cũ illo ſe crucifigẽs ad nouã reſurrectionẽ ꝓperaret Uñ ⁊ apl's cuiuis aĩe mortue dicit: Surge q̃ dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illumĩabit te xp̃s. Et q̃buſdã q̃ iã ſurrexerãt. Alibi dicit. Si ꝯſurrexiſtis cũ xp̃o q̃ ſurſũ ſũt q̃rite: ſed qꝛ infidelitas ſynagoge xp̃m crucifixit. Ideo ſequit̃.

G **Ibi corrupta eſt mr̃ tua: ibi violata eſt genitrix tua.**

Sub arbore malo violata eſſe eccl'a dr̃: qꝛ qñ ſaluatorẽ ſuũ in ligno fixit: nefando ſcelere ſe corrupit. Cꝰ ſceleris magnitudinẽ inculcat: cũ idẽ replicat dicens.

Ibi violata eſt genitrix tua.

Sꝫ qm̃ ad hoc cecitas in iſrl' fcã ẽ: vt plenitudo gẽtiũ ĩtraret. Iõ intrãti eccl'e dr̃:

H **Pone me vt ſigculũ ſup corpus tuũ: vt ſigculũ ſup brachiũ tuũ.]** Sup cor ḡ ⁊ ſup brachiũ ſpõſe dilectꝰ ponit̃: qꝛ in ſcã aĩa q̃tũ ab eo diligat̃ ⁊ volũtate ⁊ actiõe deſignat̃. Si igit̃ q̃ppe ſcã mẽs interiꝰ ⁊ exteriꝰ xp̃m portat: qꝛ dũ in eiꝰ meditatõibꝰ aſſidue laborat: ĩ exteriori actiõe eũ imitari nõ ceſſat: q̃ eiꝰ dilecta eſſe dubitari nõ debeat. De quo ſigno ipſe ſponſus diſcipulis ſuis aiebat:

In hoc cognoſcēt omnes: quia vere mei
diſcipuli eſtis: ſi dilectionē habueritis.
De qua dilectiōe mox ſubdit.

I Quia fortis eſt vt mors dilectio

Bene ꝓculdubio fortis vt mors dilectio
eſſe perhibet: qꝛ dū per dilectionē a vicijs
mortificamur. Quod mors agit in ſenſibus
corporis: hic agit dilectio in cupiditatibus
mentis. Sunt eñ nōnulli qui ſic diligūt
deū: vt oīa viſibilia negligāt: ⁊ dū in eter
na mente tendūt: ad oīa tpalia pene inſen
ſibiles fiāt. In his nimirū: vt mors dile-
ctio fortis exiſtit: qꝛ ſicut mors exteriores
corporis ſenſus ab oī ꝓprio ⁊ naturali appe
titu interficit: ſic dilectio in talibus viris
oīa terrena deſideria ꝯtēpnere: mentē ali
as intentā compellit. Hmōi mortuis ⁊ vi
uis dicebat apl's: Mortui eñ eſtis: ⁊ vita
veſtra abſcōdita eſt cū xp̄o in deo. Hi pro
culdubio vitā ſuā cū xp̄o abſcondūt: qꝛ dū
oīa que videmus poſtponūt in his que nō
videmus: in beatitudīe ſcʒ xp̄i veraciter ⁊
ſecrete viuūt: qꝛ eñ falſam vitā deſpiciūt
que viſibiliter apparet: in vita vero ſe ab
ſcondūt: que nō niſi in viſibilibꝰ oculis ſe
manifeſtat. Poteſt tñ intelligi: vt hic de
ſeipo xp̄o dicat inquiēs: Pone me vt ſi-
gnaculū ſuꝑ cor tuū: vt ſignaculū ſuꝑ bra
chiū tuū: quia fortis eſt vt mors dilectio.
Ac ſi diceret: Dignū eſt vt in mēte ⁊ actio
ne ſignū dilectōis mee meipm tecū feras:
qꝛ in fortitudīe dilectiōis tue mortē ſubij
vt tu que mortua in infidelitate eras: me
cū reſurgēs: in fidei nouitate ſpūaliter vi-
uas: ſed qꝛ in cruce ſuſpēſus nequaq̄ fuiſ
ſet: niſi ad magnā inuidiaʒ cor ſynagoge
exarſiſſet. Ideo ſubdit.

K Dura vt inferus emulatio.]

Emulatio quippe ⁊ in bonū ⁊ malū acci
pit. In bonū eñ accipit ſicut per apl'm di
cit: Emulamī cariſmata maiora. In malū
autē aſſumit: vbi per ſamuelē ſauli dicit:
Auferet a te regnū: ⁊ dabitur emulo tuo.
Emulus quippe eiꝰ dauid dicit: cui ſaul
inuidere nō ignorat. Dura eſt ergo vt infe
rus emulatio: qꝛ ſynagoga xp̄m ad infe-
ros poſſe tranſmittere ſe putauit: eiqꝫ ad
mortē corde imiſericorditer inuidit: vt in
ferus emulatio dura extitit: qꝛ ſicut infe-
rus ſine miſericordia q̄s tenet cruciat: ſic
iudaica plebs xp̄m apprehēdens: ſine re-
ſpectu pietatis ad mortē trahebat. De qua
bene ſubditur.

L Lampades eius lampades ignis: atqꝫ flammarū.]

Sicut ignis qui incēdit ꝯſumit: ſic iude
os ab oī fidei virtute inuidia ſua deſtruxit
de q̄bus bene alibi dicit: Et nūc ignis ad
uerſarios cōſumit. Ac ſi diceret: Anteq̄
ad eternū ignē veniāt: in p̄nti ꝯſumunt:
qꝛ in ſe ipſi ignē inuidie portant: qui ſine
portātis cōbuſtione nō portat. Hic ignis
inuidie flāmas ꝓtulit: qñ per exempla in
q̄bus accenſus eſt: etiā in gētibus vſqꝫ ad
xp̄ianoꝝ martyria ꝑ mūdū vniuerſū excre
uit. Sed qꝛ hīc ignis inuidie: hinc ignis
charitatis ſe extulit. Ideo ſubdit.

M Aque multe non potuerūt extinguere charitatē: nec flumi na obruent illam.]

Charitate q̄ppe ſancti viuacit' ardebāt:
qꝛ in dei ⁊ ꝓximi dilectiōe mirabiliter fla
grabāt. Hāc charitatē aque multe extin-
guere nō poterāt: qꝛ quātecūqꝫ tribulatio
nes eis fierēt ad odiū eos trāſmittere non
valebāt. Hic nimirū eſſet extinguere cha
ritatē ſi in tribulatiōibus quas ingerebāt
ad dei aut ꝓximi odiū eos hūiliare nō po
tuiſſent. Sed cū aque dicte ſint: q̄d rurſū
ꝑ flumīa: niſi ipſaꝝ aquaꝝ incremēta ⁊ vi
uacitas intelligit. Fluīa q̄ppe viuas aq̄s
ſolere dici cognoſcimꝰ: fluīa ģ maxīas tri
bulatiōes accipimꝰ: que dū per totū orbē
ſuꝑ martyres ebullierunt ad extinguendū
charitatis ignē grādi impetu cōfluxerūt.
Sed qꝛ inter fluīa adeo charitatis vigor
vixit: ita vt potius fluīa ꝯſumeret q̄ ſe ab
illis extīgui permitteret. Ideo multi etiā
perſecutoꝝ ad eandē charitatē ſe ꝯuerte-
bāt: ita vt dimitteret q̄cquid in mūdo poſ
ſidebat: ⁊ ſeipos morti darēt q̄ patiētibꝰ
crudeliter inferebāt. Unde ⁊ ſubdit.

N Si dederit homo omnē ſub-

ſtantiā domus ſue pro dilectiōe quaſi nihil deſpiciet eam.]

Cū cupiditatē terrene ſbe deus non dili
git: qꝛ ťrenus amoꝛ oculū coꝛdis ſoꝛdidat
ne diuīa claritas videat. Cōtra ꝙ in euā
gelio dr̄. Beati mūdo coꝛde qm̄ ipſi deū
videbūt. Et iohēs apl̄s ait: Si qs diligit
mundū nō eſt charitas pr̄is in eo. Nec ni
mirū quō eū diligere pōt quē neſcit? Aut
quō eū ſcit: ad quē ſciendū oculū coꝛdis
claudit. Sed hō oēm ſubam domꝰ ſue ꝓ
dilectiōe ťbuit: qñ q̊cq̊d in mūdo poſſidet
ꝓ xp̄o diſtribuit: vt abijciēſ qđ īpedit deū
diligat: ꝛ terſo puluere ſollicitudinū ocu
los apiat: vt deū videat. Et cū oēm ſubaꝫ
dederit: q̄ſi nihil eā deſpicit: qꝛ poſtꝙ ocu
lū terſit: ꝛ deū ꝯſpexit: in illiꝰ viſiōe q̊cq̊d
poſſederāt nihili pēdit. Hoc apl̄i fecerūt
qui nō ſolū poſſeſſa: ſed etiā cupita vt xp̄ꝫ
ſeq̄rent dimiſerūt. Quibꝰ ipſe xp̄s pro q̊
oīa dimiſerāt dicebat: Cū feceritꝭ oīa que
p̄cepta ſūt vobis dicite: Serui īutiles ſu-
mus: qđ debuimꝰ facere: fecimꝰ. Sꝫ qm̄
abiecta ťrena ſubā nō ſtati ad ꝑfectionē
aſcendit: qꝛ rebꝰ exteriorībꝰ abnegatꝭ re-
ſtat etiā laboꝛ vt idē ip̄e hō a ſemetip̄o ab
neget: qtūs gradati ꝓficiat ꝛ qñq; ꝑfectꝰ
nō ſolū ſe: ſed ꝛ alios ſecū ad vitā trahat.
Jō de noua ꝛ tenera adhuc eccl̄a vel vna
quaq; aīa conſequēter dicit:

O Soroꝛ noſtra paruula eſt: ꝛ vbera nō habet: quid faciemus ſoroꝛi noſtre in die qñ alloquenda eſt?]

Soroꝛē xp̄i eccl̄am vocat: qꝛ de
ipſis apl̄is dicebat: Jte dicite fr̄ibꝰ meis
Soroꝛ aūt ꝑuula: vbera non hēbat: qñ in
ſolis apl̄is eccl̄a erat: in q̄bus ſeipſaꝫ vel
alios nutrire lacte p̄dicatiōis nō poterat.
Quid petrꝰ alijs p̄dicaret: cū ſeip̄m diſci
pulū xp̄i in vniꝰ āncille voce deteſtādo ꝛ iu
rādo negaret? Pꝛīa ḡ eccl̄a vbera nō hē-
bat: qꝛ poſt reſurrectionē in vna domo in
cluſa: int̄ ꝑſecutores ſuos nō dico p̄dica-
re: ſꝫ ꝛ videri tiebat. Cōſequent̄ ergo dr̄:

P Quid faciemꝰ ſoroꝛi noſtre in die quādo alloquenda eſt?]

Allocutꝰ eſt xp̄s ſoroꝛē ſuā qñ ſpm̄ ſcm̄
ſuꝑ apl̄os miſit: ꝛ eis in īterioꝛibꝰ loq̄ns
illos oēs mūdi loq̄las multiplici diſtribu
tiōe docuit: ſed a q̄bus hic q̄rere intelligē
dus eſt q̊ oīa nouit: niſi a ſcīs pr̄ibꝰ anti-
q̄s q̊s ad querēdū ſpū ſcō inſtigauit. Qui
bus eodē ſpū q̊ in queſtionē eos induxit:
reſpōdet ꝓtinus cōuenienter ꝛ ait:

Q Si murus eſt edificemus ſuper eū ꝓpugnacula argentea.]

Dato ſpū ſcō murꝰ ſcā eccl̄a efficit: qꝛ q̄
p̄us timida erat inſtruēte eādē ſpū oīpotē
te ad reſiſtendū aduerſarijs īpenetrabil̄r
roboꝛat. Qđ māifeſtat idē petrꝰ ſub ācil
la timidꝰ: mox ꝯ p̄ncipes rigidꝰ q̄bꝰ dice
bat: Obedire oꝫ deo magꝭ ꝙ hoībus. Et
iterū. Si iuſtū eſt nos potiꝰ audire ꝙ deū
iudicate. Et nos nō poſſumꝰ q̄ videmꝰ ꝛ
audimꝰ non loq̄. Et de ceteris diſcipulis
ſcriptū eſt. Jbāt diſcipl̄i gaudētes a ꝯſpe
ctu ꝯſilij: qm̄ digni hīti ſunt ꝓ noīe ieſu
ꝯtumeliā pati. Ecce qualis murus fcā eſt
eccl̄a: q̄ mō tenerrīa: nec pedē cuiuſlibꝫ ḡ
diētꝭ ſine ſui leſiōe gerit. Nō x̄o accepto
mirabl̄i artifici ſpūſcō vniūſi exercitꝰ aſſul
tātꝭ illeſa pedē ꝯtēpni ſuꝑ quā ꝓpugn̄cl̄a
edificāt: qꝛ vt nō tantūꝰ ſe defendat: ſꝫ vt
ꝛ īpugnātes reſiſtēdo ꝓſternat: miracula
ei facere ꝯcedit: q̄ cū hoſtes viderīt: ab eiꝰ
aggreſſiōe iacula timētes terreāt. Que ꝓ
pugnacl̄a bñ argētea eſſe ꝓhibent: qꝛ ip̄a
miracula cū verbi p̄dicatiōe donāt. Et qꝛ
argētū ſonoꝝ valde eſt metallū: argētea ꝓ
pugnacl̄a exn̄t: qꝛ per miracula fcm̄ eſt vt
eoꝝ x̄ba ꝑ vniuerſū mundū cōualeſcēter
ꝛ fidei predicationē inflexibil̄r circūquaq;
diffunderēt: qđ manifeſtat pſalmiſta di-
cēs: Jn omnē terrā exiuit ſonus eoꝝ: ꝛ in
fines oꝛbis terre verba eoꝝ. Sequit.

R Si oſtium eſt cōpingamus illud tabulis cedrinis.]

Oſtiū etiā bñ eſſe eccl̄aꝫ dicimꝰ: quā ab
ipſo xp̄o ptātez aperiēdi ꝛ claudēdi acce-
piſſe ſcimꝰ. Oſtiū ꝓculdubio in ſuis p̄di-

catoribꝰ exiſtit: qꝛ per eos aditꝰ ad vitā ſe
nobis aperit. Vñ ⁊ ipſi p̄mo paſtori eccl'e
dicit: Q̄dcūq; ligaueris ſuꝑ terrā erit li=
gatū ⁊ in celis: ⁊ q̄dcūq; ſolueris ſuꝑ terrā
erit ſolutū ⁊ in celis. Vel oſtiū in ip̄o capi
te ſuo exiſtit: qꝛ ip̄e de ſe veraciter dixit:
Ego ſū oſtiū. Oſtiū vero tabul' cedrīs cō=
pingit: qꝛ ſcā eccl'a fidē p̄dicās multidini
bus ppl'oꝝ decorat ⁊ dū ppl'i varijs virtu
tibꝰ aſꝑgunt: vt vʒ aliꝰ de rebꝰ q̄s poſſi=
det: indigētibꝰ necc̃ia tribuat: aliꝰ oīa abij
ciēs etiā a legitimo cōnubio ſe abſtineat.
Alius vero tm̄ ꝓficiat: vt alioꝝ etiā p̄di=
cator fiat tanq̄ pictura multis coloribꝰ ſic
eccl'ia multis diſtinctiōibꝰ honeſtat: que
ſcō ſpū ꝯualeſcēs: hilariter rn̄det dicens:

S Ego murus: ⁊ vbera mea ſi
cut turris: ex quo facta ſum corā
eo quaſi pacem reperiens.]

Vbera ſua ſicut turri hūit: ex q̄ pacē co=
rā ſp̄ōſo reꝑꝑit: qꝛ poſtq̄ ſub ip̄o ſpm̄ pa=
cis accepit p̄dicatores ꝯtēplatiōe altos ⁊
robore inflexibiles nutriuit. Sed quid eſt
q̄ nō ait pacē: ſed q̄ſi pacē reꝑies: niſi qꝛ
dū in hᵒ mūdo ſumꝰ a pctō oīodis nō deſi
ſtimꝰ: ⁊ q̄diu cū pcō viuimꝰ pacē perfcāʒ
cū illo q̄ ſine pctō in carne vixit nō hēmus
Sʒ q̄ tantillā pacē quā hēmꝰ ꝑ ip̄m me=
diatorē dei ⁊ hoīm tenemꝰ. Jō ſubdit.

T Vinea fuit pacifico i ea que
habet populos: tradidit eā cu=
ſtodibus.] Ip̄e vero pacificus noſter eſ
ſe dr̄: qꝛ ꝑ ip̄m deo oē genꝰ hūanū recōci
liatū eſt. Huic pacifico vinea fuit: qꝛ in la
bore p̄ceptoꝝ carnaliū ſynagogā plātauit
de qua dr̄: Vinea dn̄i ſabaoth domꝰ iſrl'.
Que vinea in ea q̄ hʒ ppl'os extitit: qꝛ in
lege poſita eſt q̄ multos ppl'os ſe collegit
De q̄bus popul' dr̄: Pp'i meditati ſt̄ in
ania. Hāc vineā cuſtodibꝰ tradidit: qꝛ ſy=
nagogā moyſi: ⁊ ceteris p̄ribus cuſtodiē=
dā ſubiecit. De qua bene ſubdit.

V Vir affert pro fructu eius
mille argenteos.]

Hec vinea fructū ꝓtulit: qꝛ ex ſynagoga
botrꝰ ille magnꝰ: q̄ de terra ꝓmiſſiōis al=
latꝰ eſt: xp̄s vʒ ieſus ꝑ hūanitatē ꝓceſſit.
De quo fructu p̄r ad dauid ait De fructu
vētris tui ponā ſuꝑ ſedē. Vñ ⁊ apl'us ſcri
bit. Quoꝝ p̄res ⁊ ex q̄bus xp̄us. Per ar
gēteos v̄o in hoc loco oēm terrenā ſubāʒ
intelligimꝰ. De qua petrꝰ elemoſynā pe
tēti claudo dicebat: Argentū ⁊ auꝝ nō eſt
mihi. Pro frcū ḡ vinee vir mille argēteos
affert: qꝛ q̄ſq̄s viril' in fide quā ſuſcepit:
ſeip̄m: ⁊ oīa que hʒ libēti mēte perfecte ⁊
oīa t'rena dimittit: vt xp̄m veracit' habeat
Millenariꝰ em̄ ꝑfectꝰ eſt numerus. Jō ꝑ
eū ꝑfectio rei cuiuſlibʒ demr̄at Hos argē
teos in p̄mitia eccl'ia illi offerebāt: de q̄bꝰ
i actibꝰ apl'oꝝ ſcriptū eſt. Quotq̄t aūt poſ
ſeſſores agroꝝ aut domoꝝ erāt vēdebāt:
⁊ afferētes ponebāt ad pedes apl'oꝝ p̄cia
eoꝝ q̄ vendebāt. Jſti ꝯgregati aliā vineā
vʒ factā eccl'am ex ſe ip̄is ꝯſtruxerūt: ⁊ vt
boni agricole ſanguīe ſuo ꝓpagauerūt: ⁊
p̄dicatiōibus vſq; ad fines terre dilataue
rūt: vt iā mundū pene vniuerſū impleāt:
et fructū locata agricolis ſuis temꝑibus
reddat. Vnde in euāgelio dicit: Malos
male perdat: ⁊ vineā ſuam locabit alijs
agricolis: qui reddāt ei fructū temꝑibus
ſuis. De qua vinea iam bonis locata ip̄e
pacificus dicit:

X Vinea mea coram me eſt.]

Coram ip̄o vinea ſua exiſtit: quia perdi=
tis malis agricolis ſanctā eccleſiā per bo
nos doctores: reſpectu benigno erudit.
Cui dicit:

Y Mille tui pacifici ⁊ ducenti:
his qui cuſtodiūt fructus eius.

Qui ſunt iſti pacifici: qui mille dicun=
tur eſſe ⁊ ducēti: niſi illi ſuperiores argē=
tei: quos perfecte dimittimꝰ pacē per eo=
rū diſtributionē cum ſanctis nobiſip̄is ac
quirimus. Vnde ⁊ in euāgelio dn̄s pre=
cipit. Facite vobis amicos de mammo=
na iniquitatis: vt cum defeceritis recipi=
ant vos in eterna tabernacula. Sed quid
per ducētos intelligimus: niſi duplicem

retributionē ꝙ acq̄rimus. Dū in hoc mū do perfecte ꝓ xp̄o oīa terrena cōtempni- mus. Mille ergo ⁊ ducēti eccleſie argen tei exiſtūt: qꝛ duꝫ fideles quicq̄ oīa que poſſidēt: ex toto relinquūt: ⁊ pacē ſibi cū ſctis faciūt: ⁊ p̄ſentis vite remunerationē cū celeſti percipiūt. Et hoc eſt qđ dominꝰ in euangelio ait: Amen amen dico vobis nemo eſt qui reliquerit domū: aut fratres aut ſorores: aut patrē: aut matrē: aut fili- os: aut agros ꝓpter me ⁊ ꝓpter euange- liū qui non accipiet centies tantū: nūc in tempore hoc domos: ⁊ fratres: ⁊ ſorores: ⁊ matres: ⁊ filios: ⁊ agros cū perſecutiōi bus: ⁊ in ſeculo futuro vitā eternā. Sed quibus iſta remuneratio ſic duplicat̄: niſi his qui cuſtodiūt fructus eius. Qui ſunt autē qui fructus vinee cuſtodiūt? niſi illi qui in ſancto opere qđ inceperūt perſeue rātes exiſtūt? Opus eīn qđ ſancto deſide rio incipit̄: ſi cōſtantia mētis vſq̄ ad finē non tenet̄ ſine fructu habet̄: quia immatu re ab hoc vnde ꝓceſſerat vacuat̄. Ideoq̄ dominus in euāgelio ait: Qui perſeuera uerit vſq̄ in finē: hic ſaluus erit. Sequit̄ ſponſus ⁊ dicit:

¶ Que habitas in hortis ami ci auſcultant: fac me audire vo- cem tuam.]

Sp̄ōſa in hortis habitat: quia ſancta ec cleſia: vel quelibet ſancta aīa in fructifi- catiōe virtutū mentē verſat. Cuꝰ vocem ſponſus audire deſiderat: quia in hoc ſū- mopere xp̄o placet: vt per ſectus quilibet vir infirmos: quoſq̄ verbo ſancte p̄dica- tiōis ammoueat. Amici eīn auſcultant: quia fideles in eccleſia vt amicus ſpōſi lo quit̄: pio deſiderio expectāt. Et notandū ꝙ amicus eſt qui auſcultat: quia qui deū mēte integra diligit: p̄ed cantē quē dili- git libēter audit. Unde in euāgelio dicit̄: Qui eſt ex deo: verba dei audit. Sed qꝛ dū eccleſia veritatē predicat: multi nō in telligūt: multi quod percipiunt: prauo in tellectu ſubuertūt. Ideo ammonent vt p̄- dicet. Reſpondit ſponſa ⁊ dicit:

aa Fuge dilecte mi: ⁊ aſſimula re capree hinnuloq̄ ceruoꝝ ſu- per montes aromatū.]

Dilectus fugit: quia a reprobis cordibꝰ ſe ne intelligat̄ abſcondit. Dum eīn repro be mentes ad audiēda vel legenda verba dei peruerſa intentiōe accedūt: digno iu- dicio veritatē inueniūt: quā digno appeti tu nō requirunt̄. Unde ⁊ ip̄a dei ſapiētia dicit: Querēt me mali: ⁊ non inuenient. Sed fugiēs reprobos: dilectos montes aromatū petit: quia peruerſos dimittens ſanctas aīas viſitare nō deſinit: que ⁊ per cōtemplationē excelſe fiūt: ⁊ per cōfectio nes virtutū odorifera vngenta ſecū ferūt. Super hos mōtes dilectus capree ⁊ hin nulo ceruoꝝ aſſimulat̄: quia in cordibus ſanctoꝝ viroꝝ manifeſtat̄: ꝙ pia charita- te humanitatē pro nobis aſſumpſit. Qui dū ex patribus antiquis natus fuit: quaſi exterius hinnulꝰ ſicut dictū eſt: ſuperius venit. Qui dū eſſet diues: pauperē ſe vt nos ditaremur fecit: ⁊ duꝫ eſſet ſuper oīa excelſus: humilitatē noſtrā ineffabili di- gnatiōe ſuſcepit. Cui immenſas gratias quoaduſq̄ viuimꝰ reddamus: cui pro no bis tradito in mortē: ⁊ reſurgenti in īmor talitatē noſ ip̄os: ⁊ ſpiritū ⁊ corpus debe- mus. Qui viuit ⁊ regnat cū deo patre in vnitate ſpirituſſancti: per infinita ſecula ſeculorum Amen.

Expoſitio beati Gregorij pa pe ſuper Cantica canticoꝝ feli- citer explicit. Impreſſa Baſilee Anno dn̄i. Milleſimoquadrin- gēteſimononogeſimoſexto. Die vero deciotertio Mēſis martij. Laus deo.

Hain *7938.

1496.